

UNIVERZITET U SARAJEVU - FILOZOFSKI FAKULTET

Vijeće Fakulteta

Broj: 02-01/338

Sarajevo, 28. 9. 2021. godine

Na osnovu člana 58., 61. i 135. Zakona o visokom obrazovanju ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj: 33/17., 35/20. i 40/20.), člana 104. Statuta Univerziteta u Sarajevu, broj: 01-1093-3-1/18 od 28. 11. 2018. godine, mišljenja sekretara Fakulteta, broj: 03-02/634 od 23. 9. 2021. godine, Vijeće Fakulteta na 48. elektronskoj sjednici održanoj 28. 9. 2021. godine, *donijelo je*

ODLUKU

I

Usvajaju se, jednoglasno i bez primjedbi, **SILABUSI ZA ZIMSKI SEMESTAR STUDIJSKE 2021/2022. GODINE UNIVERZITETA U SARAJEVU - FILOZOFSKOG FAKULTETA.**

II

SILABUSI ZA ZIMSKI SEMESTAR STUDIJSKE 2021/2022. GODINE iz stava I. ove odluke sastavni su dio ove odluke.

Obrazloženje

Silabusi za zimski semestar studijske 2021/2022. godine sačinjeni su u skladu sa Planom realizacije nastave za studijsku 2021/2022. godinu i usvojenim izmjenama i dopunama (korekcijama), važećim nastavnim planovima i programima i u skladu sa članom 58. i 61. Zakona o visokom obrazovanju („Službene novine Kantona Sarajevo“ broj: 33/17., 35/20. i 40/20.).

DOSTAVITI:

- ① Uz silabuse
2. Dekanu Fakulteta
3. Prodekanima Fakulteta x3
4. Sekretaru Fakulteta
5. Uz zapisnik
6. Arhiva

DEKAN FAKULTETA

Prof. dr. Muhamed Dželilović

VIJEĆU FAKULTETA
OVDJE

Na osnovu člana 126. Zakona o visokom obrazovanju („Službene novine Kantona Sarajevo“, broj: 33/17.), člana 123. stav (1) Statuta Univerziteta u Sarajevu, broj: 01-1093-3-1/18 od 28. 11. 2018. godine i Instrukcije generalnog sekretara Univerziteta u Sarajevu o obaveznom sadržaju stručnog mišljenja sekretara OJ, broj: 0105-684/18 od 5. 2. 2018. godine, sekretar Filozofskog fakulteta Univerziteta u Sarajevu daje sljedeće

MIŠLJENJE

za 48. e-sjednicu Vijeća Fakulteta zakazanu za 28. 9. 2021. godine

TAČKA: SILABUSI ZA ZIMSKI SEMESTAR STUDIJSKE 2021/2022. GODINE

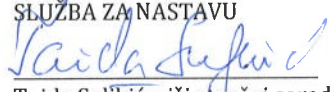
Obrazloženje

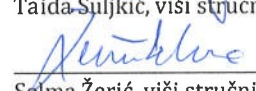
Silabusi za zimski semestar studijske 2021/2022. godine sačinjeni su u skladu sa Planom realizacije nastave za studijsku 2021/2022. godinu, korekcijama istog, važećim nastavnim planovima i programima i u skladu sa članom 58. i 61. Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo („Službene novine Kantona Sarajevo“, broj: 33/17.).

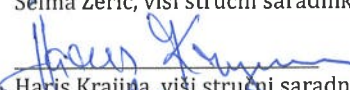
Sastavni dio mišljenja je Prijedlog odluke po navedenoj tački.

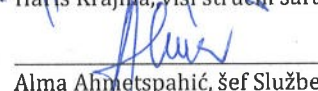
AKT SAČINILI

SLUŽBA ZA NASTAVU

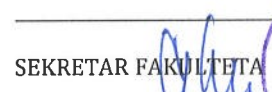

Taida Suljkić, viši stručni saradnik

Selma Žerić, viši stručni saradnik

Haris Krajina, viši stručni saradnik

Alma Ahmetpahić, šef Službe za nastavu

ŠEF STUDENTSKE SLUŽBE

SEKRETAR FAKULTETA

Azra Kreso, dipl. iur.

ODOBRILI

PRODEKAN ZA NASTAVU I STUDENTSKA PITANJA FAKULTETA

Prof. dr. Jadranka Kolenović-Đapo

PRODEKAN ZA FINANSIJSKO-ORGANIZACIJSKE POSLOVE FAKULTETA

PRODEKAN ZA NAUČNOISTRAŽIVAČKI RAD, MEĐUNARODNU AKADEMSKU SARADNJU I IZDAVAŠTVO FAKULTETA

Prof. dr. Amir Duranović

DOSTAVITI

1. Vijeću Fakulteta
2. Arhiva

FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET
BROJ: 02-6-ARH/39
Datum: 21. 9. 2021. god

Sign. _____
21.09.2021/g

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET
ODSJEK ZA HISTORIJU, KATEDRA ZA ARHEOLOGIJU
Sarajevo, 15. 9. 2021. godine

VIJEĆU FAKULTETA

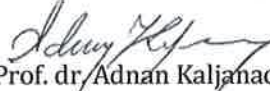
PREDMET: *Silabusi za zimski semestar studijske 2021/2022. godine*

Poštovani,

Obavještavamo Vas da su nastavnici Odsjeka za historiju, Katedre za arheologiju dostavili sve silabuse za zimski semestar studijske 2021/2022. godine predviđene važećim nastavnim planovima i programima i Planom nastave za studijsku 2021/2022. godinu.

Srdačno,

Rukovodilac Katedre za historiju umjetnosti

Prof. dr. Adnan Kaljanac

Šifra predmeta: FILARH 202		Naziv predmeta: Arheologija Grčke i Rima 1	
Ciklus: I prvi	Godina: II - druga	Semestar: zimski	Broj ECTS kredita: 5 druga studijska grupa ECTS 4
Status: Obavezni		Ukupan broj sati: 75 Opciono razraditi distribuciju sati po tipu: Predavanja 30 sati Vježbe 30 Seminar 15 Terenski rad Laboratorijske vježbe Praksa Koncertne aktivnosti	
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet [u ovu rubriku ne unositi imena. Ostaviti formulaciju kako je naznačena u ovoj rubrici]		
Preduslov za upis:	nema		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Cilj predmeta je upoznati studente osnovama grčko-helenske civilizacije, koja je jedna od temeljnih kultura koja su obilježila prostor Evrope ali i svijeta.		
Tematske jedinice: (po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)		Kratki historijat antičkih Grka – prapovijesni Kikladi	
		Materijalni ostaci Kiklada Formiranje grčkih gradova država Počeci kolonizacije	
		Grčka slikana keramika – osnove, historijat, značaj i rasprostranjenost	
		Tipološka podjela – vaze protogeometrijskog i gemoterijskog stila, nastanak, motivi, stilovi	
		Orijentalizirajući i crnofiguralni stil, nastanak, stil, motivi	
		Atička crnofiguralna keramika	
		Crvenofiguralna keramika	
	Polusemestralna provjera znanja studenata		

UNIVERZITET U SARAJEVU – Filozofski fakultet OPIS predmeta	Obrazac SP2
	Stranica 2 od 4

	Slikana keramika IV stoljeća i helenistička keramika	
	Grčke državne starine	
	Ratne starine i pomorstvo antičkih Grka	
	Predmeti svakodnevne upotrebe, odjelo, pokop, brak Grčka religija i kultovi	
	Grčka monumentalna arhitektura i skulptura I	
	Grčka monumentalna arhitektura i skulptura II	
	Delfi, Olimpija, Atena, Sparta Helenizam i kraj grčke civilizacije	
	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)	
	Završni ispit za studente I. i II. Ciklusa po Bolonjskom procesu	
Ishodi učenja:	<i>Znanje:</i> U toku izvođenja nastavnog procesa studenti će usvajati informacije i znanja iz grčko-helenističkog kulturnog kruga, upoznavati se sa materijalnom kulturom antičkih Grka. <i>Vještine:</i> Ishodi učenja odnose se na osposobljavanje budućih arheologa da mogu determinirati karakteristike grčko-helenske kulture, te raspoznati uticaje, trgovačke i druge kontakte, arhitekturu i pokretne nalaze koji su vladali između prostora današnje Bosne i Hercegovine i prostora antičke Grčke. Student može primijeniti znanje osnovne metode, kritičko razumijevanje, vještine i aplikativna istraživanja. <i>Kompetencije:</i> Savladavanjem ovih saznanja budući arheolozi će biti osposobljeni da se susreću i na adekvatan način interpretiraju arheološke pokretne nalaze ovoga kulturno-civilizacijskog kruga. Student dobija kompetencije i sposobnosti tumačenja podataka, može donositi sudove o naučnim pitanjima, ima izgrađene vještine za nastavak studija i temelj za buduće samousmjeravanje.	
Metode izvođenja nastave:	Nastava se izvodi u formi predavanja i video prezentacije materije koja se obrađuje, kako bi se studentima približila tema.	
Metode provjere	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra	

znanja sa strukturom ocjene ¹ :	prema sljedećim elementima praćenja:			
	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)
	1.	Prva polusemestralna provjera znanja	45	45
	2.	Aktivnosti	5	5
	3.	Završni ispit (pismeni, usmeni ili kombinirani)	50	50
	4.			
	5.			
	Ukupno: 100 bodova			100%
Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način: Napomena: Osnovno mjerilo konačnog ocjenjivanja odnosi se primarno na temelju pokazanog znanja u toku polusemestralnog i završnog ispita.				
Literatura ² :	Obavezna			
	1. Branko Gavela „Istorija umetnosti antičke Grčke“. Beograd, 2002 (ima više izdanja) 2. Aleksandrina Cermanović „Grčke slikane vaze“ Beograd, 1977. 3. August Musić „Nacrt grčkih i rimskih starina“. Zagreb, 1942. (dio koji se odnosi na Grčku str. 3 do str. 105. 4. Luis Mamford „Grad u istoriji“ – od str. 101-do str. 218 – grčki dio, Beograd, 2001 (ima više izdanja) 5. Werner Müller – Gunther Vogel „Atlas arhitekture 1“ od str. 127 do str. 202. Zagreb, 1999. 6. M. Sanader „Arheološke studije i ogledi.“ Zagreb, 2002. 7. Helena Tomas „Prapovijesni Kikladi“. Zagreb, 2016. 8. R. Grevs „Grčki mitovi“. – više izdanja			
	Dodatna			
	1. M. Sanader „Kerber u antičkoj umjetnosti“ Zagreb, 1986. 2. Branko Gavela „Fidija, klasična epoha helenske umetnosti“ Beograd, 2006. (ima više izdanja) 3. Marina Miličević – Bradač „Stara Grčka. Grci na Crnome Moru“. Zagreb, 2004. 4. A. Cermanović – D. Srejšević „Rečnik grčke i rimske mitologije“. Beograd, 2004. (ima više izdanja). 5. F. Chamoux „Grčka civilizacija“. Beograd, 1967. 6. F. Durando „Drevna Grčka, zora zapada“. Zagreb, 1999.			

¹ Struktura bodova i bodovni kriterij za svaki nastavni predmet utvrđuje vijeće organizacione jedinice prije početka studijske godine u kojoj se izvodi nastava iz nastavnog predmeta u skladu sa članom 64. st.6 Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

² Senat visokoškolske ustanove kao ustanove odnosno vijeće organizacione jedinice visokoškolske ustanove kao javne ustanove, utvrđuje obavezne i preporučene udžbenike i priručnike, kao i drugu preporučenu literaturu na osnovu koje se priprema i polaže ispit posebnom odlukom koju obavezno objavljuje na svojoj internet stranici prije početka studijske godine u skladu sa članom 56. st 3. Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

UNIVERZITET U SARAJEVU – Filozofski fakultet
OPIS predmeta

Logo fakulteta/akademije

Obrazac SP2

Stranica 1 od 3

Šifra predmeta: FILARH 333		Naziv predmeta: Umjetnost antičkih mozaika na tlu Bosne i Hercegovine	
Ciklus: I - prvi	Godina: III - treća	Semestar: zimski	Broj ECTS kredita: 2
Status: izborni		Ukupan broj sati: 30 Opciono razraditi distribuciju sati po tipu: Predavanja 30 sati Vježbe Seminar Terenski rad Laboratorijske vježbe Praksa Koncertne aktivnosti	
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet [u ovu rubriku ne unositi imena. Ostaviti formulaciju kako je naznačena u ovoj rubrici]		
Preduslov za upis:	nema		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Mozaici su vrlo važan izvor informacija na temelju kojih upoznajemo način života, običajnu praksu, standard, karakter objekta, mitologiju i vjerovanja da li je u pitanju luksuzno privatno zdanje ili javna zgrada.		
Tematske jedinice: (po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)	Pojam mozaika, historijat, pojava		
	Način izrade, konstrukcije, materijali, tipovi mozaika		
	Historijat istraživanja mozaika u Bosni i Hercegovini		
	Primjeri mozaika u Bosni i Hercegovini I		
	Primjeri mozaika u Bosni i Hercegovini II		
	Primjeri mozaika u Bosni i Hercegovini III		
	Mozaici u drugim provincijama Rimskog carstva Grčka		
	Polusemestralna provjera znanja studenata		
Mozaici Rima			

		Mozaici Levanta
		Mozaici sjeverne Afrike I
		Mozaici sjeverne Afrike II
		Mozaici evropskih provincija I
		Mozaici evropskih provincija II
		Mozaici evropskih provincija III Ranokršćanski mozaici
		Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
		Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
Ishodi učenja:	<i>Znanje:</i> Studenti će dobiti mnogobrojne informacije o mozaičkoj umjetnosti i najvažnijim domaćim i svjetskim lokalitetima gdje su mozaici pronađeni. <i>Vještine:</i> Ishodi učenja i usvojene vještine odnose se na osposobljavanje studenata arheologije da mogu pravilno atribuirati ikonografske i dekorativne predstave, te da steknu širi uvid u ovu umjetničku i arheološku formu. Student može primijeniti znanje osnovne metode, kritičko razumijevanje, vještine i aplikativna istraživanja. <i>Kompetencije:</i> Ujedno ih predmet osposobljava da na adekvatan način reagiraju i smislu tretiranja mozaičkih površina koje pronađu na lokalitetu, obzirom da je na prostoru Bosne i Hercegovine do sada pronađeno preko 50 mozaičkih površina. Student dobija kompetencije i sposobnosti tumačenja podataka, može donositi sudove o naučnim pitanjima, ima izgrađene vještine za nastavak studija i temelj za buduće samousmjeravanje.	
Metode izvođenja nastave:	Način izvođenja nastave odnosi se na predavanja uz video prezentaciju oblika, formi i fragmenata mozaičkih površina u Bosni i Hercegovini, ali i mozaika iz provincija Afrike, Evrope, Bliskog Istoka.	
Metode provjere znanja sa	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:	

UNIVERZITET U SARAJEVU – Filozofski fakultet OPIS predmeta	Obrazac SP2
	Stranica 3 od 3

strukturuom ocjene ¹ :	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)
	1.	Prva polusemestralna provjera znanja	45	45
	2.	Aktivnosti	5	5
	3.	Završni ispit (pismeni, usmeni ili kombinirani)	50	50
	4.			
	5.			
	Ukupno: 100 bodova			100%
Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način: Napomena: Osnovno mjerilo konačnog ocjenjivanja formira se primarno na temelju pokazanog znanja u toku polusemestralnog i završnog ispita. Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.				
Literatura ² :	Obavezna			
	1. Irma Čremošnik „Mozaici i zidno slikarstvo rimskog doba u Bosni i Hercegovini“. Sarajevo, 1984. 2. Adnan Busuladžić „Umjetnost antičkih mozaika na tlu Bosne i Hercegovine“. Sarajevo, 2008. 3. Milun Garčević „Mozaik, povijesni pregled, stilske oznake i tehnike izrade“. Zagreb, 2006 (ima i kasnijih izdanja)			
	Dodatna			
	1. W. Oakeshott „Mozaici Rima“. Beograd, 1977.			

¹ Struktura bodova i bodovni kriterij za svaki nastavni predmet utvrđuje vijeće organizacione jedinice prije početka studijske godine u kojoj se izvodi nastava iz nastavnog predmeta u skladu sa članom 64. st.6 Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

² Senat visokoškolske ustanove kao ustanove odnosno vijeće organizacione jedinice visokoškolske ustanove kao javne ustanove, utvrđuje obavezne i preporučene udžbenike i priručnike, kao i drugu preporučenu literaturu na osnovu koje se priprema i polaže ispit posebnom odlukom koju obavezno objavljuje na svojoj internet stranici prije početka studijske godine u skladu sa članom 56. st 3. Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

UNIVERZITET U SARAJEVU – Filozofski fakultet
OPIS predmeta

Logo fakulteta/akademije

Obrazac SP2

Stranica 1 od 4

Šifra predmeta: FILARH 304		Naziv predmeta: Kasnoantička i starokršćanska arheologija	
Ciklus: I prvi	Godina: III - treća	Semestar: zimski	Broj ECTS kredita: 5 druga studijska grupa 3 ECTS
Status: obavezni		Ukupan broj sati: 45 Opciono razraditi distribuciju sati po tipu: Predavanja 30 sati. Vježbe 15 Seminari Terenski rad Laboratorijske vježbe Praksa Koncertne aktivnosti	
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet [u ovu rubriku ne unositi imena. Ostaviti formulaciju kako je naznačena u ovoj rubrici]		
Preduslov za upis:	nema		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Prostor Bosne i Hercegovine je poznat po vrlo velikom broju otkrivenih ranokršćanskih crkava. U njima je pored samih zdanja pronađeno dosta crkvene plastike, sa mnogobrojnim reljefima, svjetiljkama, i drugim predmetima svakodnevne upotrebe. Prisustvo nove religije i njeno širenje imalo je velikog značaja i u kasnijem periodu srednjeg vijeka, gdje su temelji udareni upravo u kasnoantičkom periodu, opterećenom mnogobrojnim nemirnim dešavanjima i upadima Barbara.		
Tematske jedinice: (po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)		Kontakti sa Rimljanima i pojava Isusa Kristov život i smrt Apostoli, evanđelisti Pavlova misija	
		Širenje kršćanstva na prostor Balkana	
		Od progonjene do priznate religije	
		Polusemestralna provjera znanja studenata	
		Kršćanska arhitektura – bazilike	
		Organizacija crkve – pojava različitih učenja	

UNIVERZITET U SARAJEVU – Filozofski fakultet OPIS predmeta	Obrazac SP2
	Stranica 2 od 4

		Crkva u Saloni, Cibalama, Mursi, Sisciji i drugim mjestima
		Primjeri crkvene arhitekture u Bosni i Hercegovini I Primjeri crkvene arhitekture u Bosni i Hercegovini II
		Kršćanski ukopi i zidane grobnice na svod
		Crkvena plastika na prostoru Bosne i Hercegovine I Crkvena plastika na prostoru Bosne i Hercegovine II
		Tragovi kršćanstva na mozaicima, stelama, svjetiljkama i drugim pokretnim materijalom Crkvena hijerarhija u antičko doba
		Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
		Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
Ishodi učenja:	<i>Znanje:</i> Kako je kršćanstvo postajalo sve više zastupljeno na prostoru današnje Bosne i Hercegovine tako su i njegovi tragovi bivali sve veći i mnogobrojniji. Područje današnje Bosne i Hercegovine je iznimno dobro bogato ovom vrstom materijalnih ostataka, zbog čega je neophodno da studenti arheologije poznaju ovu problematiku. <i>Vještine:</i> Budući studenti mogu kompetentno vršiti valorizaciju, istraživanje, determinaciju i analizu ikonografije. Student može primijeniti znanje osnovne metode, kritičko razumijevanje, vještine i aplikativna istraživanja. <i>Kompetencije:</i> Zaokružene vještine trebaju biti dostatne za ispravan tretman lokaliteta, objekata i pokretnog arheološkog materijala pronađenog na tlu Bosne i Hercegovine, ali i šire. Student dobija kompetencije i sposobnosti tumačenja podataka, može donositi sudove o naučnim pitanjima, ima izgrađene vještine za nastavak studija i temelj za buduće samousmjeravanje.	
Metode izvođenja nastave:	Nastava se izvodi kroz predavanja i video prezentaciju objekata, materijala, karata, pokretnih predmeta i ulomaka crkvene arhitekture.	
Metode provjere znanja sa strukturom	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:	

ocjene ^{1:}	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)
	1.	Prva polusemestralna provjera znanja	45	45
	2.	Aktivnosti	5	5
	3.	Završni ispit (pismeni, usmeni ili kombinirani)	50	50
	4.			
	5.			
	Ukupno: 100 bodova			100%
Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način: Napomena: Osnovno mjerilo konačnog ocjenjivanja formira se primarno na temelju pokazanog znanja u toku polusemestralnog i završnog ispita. Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.				
Literatura ^{2:}	Obavezna			
	1. Vicko Kapitanović „Kršćanska arheologija“. Split, 2006. 2. Đ. Basler „Arhitektura kasnoantičkog doba u Bosni i Hercegovini“. Sarajevo, 1972. 3. Ćiro Truhelka „Starokršćanska arheologija“. Zagreb, 1931. 4. Đuro Basler „Kršćanska arheologija“ Mostar, 1986. 5. Dimitrije Sergejevski „Bazilika u Dabravini“. Sarajevo, 1956. 6. Veljko Paškvalin „Kršćanstvo kasne antike u zaleđu Salone i Narone“. Sarajevo 2003. 7. Mirjana Sanader „Ranokršćanska arheologija. Od početaka do konstantinskog obrata“. Zagreb, 2016. 8. Grupa autora „Od nepobjedivog sunca do Sunca pravde“. Zagreb.			
	Dodatna			
	1. Dimitrije Sergejevski „Staro-hrišćanska bazilika u Klobuku“. U: Glasnik Zemaljskog muzeja Bosne i Hercegovine, IX, Sarajevo, 1954, 189-210. 2. Adnan Busuladžić „Kasnoantička grobnica na svod, crkva i nekropola na lokalitetu Studena Česma u Donjem Vakufu.“ U:			

¹ Struktura bodova i bodovni kriterij za svaki nastavni predmet utvrđuje vijeće organizacione jedinice prije početka studijske godine u kojoj se izvodi nastava iz nastavnog predmeta u skladu sa članom 64. st.6 Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

² Senat visokoškolske ustanove kao ustanove odnosno vijeće organizacione jedinice visokoškolske ustanove kao javne ustanove, utvrđuje obavezne i preporučene udžbenike i priručnike, kao i drugu preporučenu literaturu na osnovu koje se priprema i polaže ispit posebnom odlukom koju obavezno objavljuje na svojoj internet stranici prije početka studijske godine u skladu sa članom 56. st 3. Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

UNIVERZITET U SARAJEVU – Filozofski fakultet OPIS predmeta	Obrazac SP2
	Stranica 4 od 4

	<i>Godišnjak Centra za balkanološka ispitivanja, knj. 41, Sarajevo, 2012, str. 159 do str. 187.</i> 3. Ante Uglešić „Ranokršćanska arhitektura na području Zadarske nadbiskupije“. Zadar, 2002.

UNIVERZITET U SARAJEVU – Filozofski fakultet
OPIS predmeta

Logo fakulteta/akademije

Obrazac SP2

Stranica 1 od 5

Šifra predmeta: FILARH 422		Naziv predmeta: Iliri i grčki svijet	
Ciklus: II drugi	Godina: I - prva	Semestar: zimski	Broj ECTS kredita: 5 druga studijska grupa 3 ECTS
Status: obavezni		Ukupan broj sati: 45 Opciono razraditi distribuciju sati po tipu: Predavanja 30 sati. Vježbe 15 Seminar Terenski rad Laboratorijske vježbe Praksa Koncertne aktivnosti	
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet [u ovu rubriku ne unositi imena. Ostaviti formulaciju kako je naznačena u ovoj rubrici]		
Preduslov za upis:	nema		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Cilj kolegija je upoznati studente sa grčko-helenističkim izvedenicama nastalim pod uticajima i kontakata Ilira sa grčkim i helenističkim svijetom.		
Tematske jedinice: (po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)		Uzroci kolonizacije i pojave na drugim prostorima	
		Grčka kolonizacija istočne obale Jadrana	
		Issa, Faros, Korkira	
		Materijalni ostaci koji potvrđuju grčko prisustvo na istočnoj obali Jadrana I	
		Materijalni ostaci koji potvrđuju grčko prisustvo na istočnoj obali Jadrana II	
		Materijalni ostaci koji potvrđuju grčko prisustvo na prostoru Bosne i Hercegovine – Ošanić kod Stoca	
		Grčki materijal sa lokaliteta Glasinac	
		Polusemestralna provjera znanja studenata	
	Grčki materijal iz muzejskih zbirki u Bosni i Hercegovini		

		Grčki materijal sa lokaliteta u Krajini	
		Grčka keramika i oružje mahajre, umbro, knemide	
		Grčko-ilirski šljemovi	
		Helenski nakit	
		Strigili	
		Grčki kultovi na tlu Bosne i Hercegovine	
		Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)	
		Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu	
Ishodi učenja:	<i>Znanje:</i> Obzirom na razmjerno bogat domaći materijal koji se može pripisati grčko-helenističkom uticaju na prostoru Bosne i Hercegovine značajan broj arheoloških nalaza se može pripisati ovom kulturno-civilizacijskom krugu. Zbog toga su znanja o ovom kulturnom fenomenu iznimno značajna za svakog arheologa. <i>Vještine:</i> Studenti će morati dobiti vještine za adekvatnu analizu determinaciju grčko-helenističkog materijala. Može primijeniti znanje i sposobnost za rješavanje problema, može primijeniti konceptualno razmišljanje i kreativnost. U stanju je ocjeniti metodologiju arheološkog rada. <i>Kompetencije:</i> Od velike važnosti je da studenti arheologije budu osposobljeni za pravilnu, tipologizaciju te dataciju ovog materijala, sa kojima će se vrlo često susretati u muzejskim zbirkama i tokom arheoloških istraživanja na terenu. Student ima sposobnost integriranja znanja, uspješno savladavanje složenih stručnih i naučnih problema, na osnovu nepotpunih informacija može formirati sud o problemu, može svoje zaključke prenositi drugima. Može autonomno raditi.		
Metode izvođenja nastave:	Predavanje uz video prezentaciju grčko-helenističkog i materijala ilirskih plemena na koji je uticaj imala grčko-helenska kultura.		
Metode provjere	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti		

UNIVERZITET U SARAJEVU – Filozofski fakultet OPIS predmeta	Obrazac SP2
	Stranica 3 od 5

znanja sa strukturom ocjene¹:	i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:			
	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)
	1.	Prva polusemestralna provjera znanja	45	45
	2.	Aktivnosti	5	5
	3.	Završni ispit (pismeni, usmeni ili kombinirani)	50	50
	4.			
	5.			
	Ukupno: 100 bodova			100%
	Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način: Napomena: Osnovno mjerilo konačnog ocjenjivanja formira se primarno na temelju pokazanog znanja u toku polusemestralnog i završnog ispita. Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.			
	Literatura <i>Obavezna</i> 1. Branko Kirigin „Grčko-helenistička zbirka u stalnom postavu Arheološkog muzeja u Splitu“. Split 2008. - KATALOG 2. Branko Kirigin „Faros, parska naseobina. Prilog proučavanju grčke civilizacije u Dalmaciji. U: Vjesnik za arheologiju i historiju dalmatinsku sv. 96, Split, 2004. 3. Branko Kirigin „Vaze tipa Alto-Adriatico iz Isse“. U: Prilozi povijesti umjetnosti u Dalmaciji, br. 32, Split, 1992, str. 79 do str. 98. 4. Branko Kirigin „Issa grčki grad na Jadranu. Zagreb, 1996. 5. Petar Lisičar „Crna Korkira i kolonije antičkih Grka na Jadranu“. Skopje, 1951. 6. M. Nikolanci „Helenistička nekropola Isse“. U: Vjesnik za arheologiju i historiju dalmatinsku, br. 63/64, Split, 1969, 57-87. 7. M. Nikolanci „Jadranski Grci kao periferija helenskog svijeta.“ U: Materijali 12, Zadar, 1976, str. 149 do str. 168. 8. M. Miše „Grčka i helenistička keramika iz Farosa u Arheološkom muzeju u Splitu.“ U: Vjesnik za arheologiju i povijest dalmatinsku, br. 98, Split, 2005, str. 25 do str. 48. 9. Z. Marić „Arheološka istraživanja na Gradini u Ošanićima kod Stoca			

¹ Struktura bodova i bodovni kriterij za svaki nastavni predmet utvrđuje vijeće organizacione jedinice prije početka studijske godine u kojoj se izvodi nastava iz nastavnog predmeta u skladu sa članom 64. st.6 Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

² Senat visokoškolske ustanove kao ustanove odnosno vijeće organizacione jedinice visokoškolske ustanove kao javne ustanove, utvrđuje obavezne i preporučene udžbenike i priručnike, kao i drugu preporučenu literaturu na osnovu koje se priprema i polaže ispit posebnom odlukom koju obavezno objavljuje na svojoj internet stranici prije početka studijske godine u skladu sa članom 56. st 3, Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

1963. godine.“ U: Glasnik Zemaljskog muzeja Bosne i Hercegovine, XXVII – XXVIII, Sarajevo, 1972/73, str. 173-235.
10. Z. Marić „Arheološka istraživanja Akropole ilirskog grada Daors....a n. Gradini u Ošanićima kod Stoca od 1967 do 1972.“ U: Glasnik Zemaljskog muzeja Bosne i Hercegovine, XXX-XXXI, Sarajevo, 1977, str. 5 do str. 99.
11. Z. Marić „Depo pronađen u ilirskom gradu Daors...“U: Glasnik Zemaljskog muzeja Bosne i Hercegovine, XXXIII, Sarajevo, 1979, str. do str. 113.
12. M. Blečić-Kavur – A. Pravidur „Ilirske kacige s područja Bosne i Hercegovine“. U: Glasnik Zemaljskog muzeja Bosne i Hercegovine, sv. 53 Sarajevo, 2012, str. 35 do str. 137.
13. Grupa autora „Antički Grci na tlu Hrvatske“. Zagreb, 2010. – Katalog.
14. Maja Parović-Pešikan “O karakteru grčkog materijala na Glasincu putevima njegovog prodiranja”. U: Starinar n. s. XI, Beograd, 1960, str. 22 do 34.
15. Maja Parović – Pešikan “Najnovija istraživanja u Boki Kotorskoj posebnim osvrtom na problem ilirskih i predilirskih veza sa Egejom.” Materijali XII, Kongres arheologa Jugoslavije, Zadar, 1976, str. 77 do str. 87.
16. Maja Parović-Pešikan “Grčka mahajra i problem krivih mačeva.” Godišnjak Centra za balkanološka ispitivanja, knj. 18, Sarajevo, 1982, str. 25 do str. 53.
17. Maja Parović – Pešikan “Grčko-italske i helenističke vaze iz Zemaljskog muzeja u Sarajevu.” U: Glasnik Zemaljskog muzeja Bosne i Hercegovine Sarajevu, n. s. A, 40/41, Sarajevo, 1986, str. 39 do str. 60.
18. R. Vasić “Donja Dolina i Makedonija.” U: Godišnjak Centra za balkanološka ispitivanja, knj. 12, Sarajevo, 1975, str. 81 do str. 95.
19. R. Vasić “Prilog proučavanju grčkog oružja u Jugoslaviji” U: Godišnjak Centra za balkanološka ispitivanja, knj. 18, Sarajevo, 1982, str. 5 do str. 25.
20. R. Vasić “Greek Bronze Vessels Found in Yugoslavia.” U: Živa antika, sv. 2, Skopje, 1983, str. 185 do str. 194.
21. R. Vasić “Prilog proučavanju šarnirskih fibula u Jugoslaviji”. Godišnjak Centra za balkanološka ispitivanja, knj. 21, Sarajevo, 1985, str. 12 do str. 157.
22. Duje Rendić – Miočević „Iliri i antički svijet“. Split, 1989. – dio koji se odnosi na Grke.
23. E. Imamović „Antički kulturni i votivni spomenici na tlu Bosne i Hercegovine“. Sarajevo, 1977.

NAPOMENA: Riječ je o radovima publiciranim u periodici, koji imaju manji broj stranica, odnosno veliki broj priloga, tabli, karata, grafikona, crteža, tlocrta, fotografija i drugih propratnih materijala koji u znatnoj mjeri smanjuju obim stručnog teksta.

		Dodatna	
		1. A. Busuladžić „Privatna antička arheološka kolekcija iz Bosne i Hercegovine (krovotovorine ili originali?).“ U: Godišnjak Centra za balkanološka ispitivanja, knj. 44, Sarajevo, 2015, str. 115 do str. 143. 2. A. Benac – B. Čović „Glasinac I i II“. Sarajevo, 1956 i 1957. 3. Z. Marić „Grobovi ilirskih ratnika iz Kačnja“. U: Glasnik Zemaljskog muzeja Bosne i Hercegovine, XIV, Sarajevo, 1959, str. 87 do str. 102. 4. Z. Marić „Reviziono iskopavanje ilirske grobnice u Kačnju kod Bileće U: Glasnik Zemaljskog muzeja Bosne i Hercegovine, XXX-XXXI, Sarajevo, 1977, str. 101 do str. 110. 5. D. Rendić-Miočević „Iliri i antički svijet“. Split 1989. – dio koji se održava na Grke.	

Busuladžić

Stolensky

Adriana Kijev

Obrazac SP2

Logo fakulteta/akademije

UNIVERZITET U SARAJEVU – Filozofski fakultet
OPIS predmeta

Stranica 1 od 3

Šifra predmeta: FILARH 523	Naziv predmeta: Iliri i rimski svijet		
Ciklus: II drugi	Godina: II - druga	Semestar: zimski	Broj ECTS kredita: 5 druga studijska grupa 3 ECTS
Status: obavezni		Ukupan broj sati: 60 Opciono razraditi distribuciju sati po tipu: Predavanja 45 sati. Vježbe 15 Seminar Terenski rad Laboratorijske vježbe Praksa Koncertne aktivnosti	
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet [u ovu rubriku ne unositi imena. Ostaviti formulaciju kako je naznačena u ovoj rubrici]		
Preduslov za upis:	nema		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Cilj predmeta je upoznati se sa kompleksnim odnosima koji su vladali između Ilira i Rima, te koji su u konačnici doveli do pokorenja prostora Balkana od strane Rimskog carstva.		
Tematske jedinice: (po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)	Ilirska i panonska plemena Autarijati, Delmati, Desitijati, Japodi, Breuci, Skordisci Ilirska država Stanje Rima i motive osvajačke politike Zemlje antičkog Ilirika i Rim Uspostava vlasti Rima Rimsko-ilirski ratovi I i II Batonov ustanak Konačno osvajanje Polusemestralna provjera znanja studenata Uspostava nove provincije Ilirik – Dalmacija Panonija, Mezija, Dardanija Odnos domaćeg ilirskog i rimskog uticaja Materijalni ostaci, svakodnevni život Ilira, naselja, nastambe, gospodarski život Pojava vjerskog sinkretizma Rimski carevi porijeklom sa ilirskog područja Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave) Završni ispit za student I i II ciklusa po Bolonjskom procesu		

UNIVERZITET U SARAJEVU – Filozofski fakultet OPIS predmeta	Obrazac SP2
	Stranica 2 od 3

Ishodi učenja:	<i>Znanje:</i> Studenti će usvojiti značajan broj informacija koji se odnose na veze između Rima i ilirskih plemena. <i>Vještine:</i> Uz pomoć navedenih znanja budući stručnjaci će moći pravilno valorizirati arheološke lokalitete i objekte te pokretni material iz prelaznih epoha od željeznog doba do ranog rimskog razdoblja. Može primijeniti znanje i sposobnost za rješavanje problema, može primijeniti konceptualno razmišljanje i kreativnost. U stanju je ocjeniti metodologiju arheološkog rada. <i>Kompetencije:</i> Ishodi i kompetencije ovog predmeta dovode do praćenja kontinuiteta procesa romanizacije, te stanja na području Balkana u predrimsko doba. Student ima sposobnost integriranja znanja, uspješno savladavanje složenih stručnih i naučnih problema, na osnovu nepotpunih informacija može formirati sud o problemu, može svoje zaključke prenositi drugima. Može autonomno raditi.		
Metode izvođenja nastave:	Nastava se izvodi kroz predavanja i video prezentaciju.		
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene¹:	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:		
	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova
	1.	Prva polusemestralna provjera znanja	45
	2.	Aktivnosti	5
	3.	Završni ispit (pismeni, usmeni ili kombinirani)	50
	4.		
	5.		
	Ukupno: 100 bodova		100%
	Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način: Napomena: Osnovno mjerilo konačnog ocjenjivanja formira se primarno na temelju pokazanog znanja u toku polusemestralnog i završnog ispita. Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.		

¹ Struktura bodova i bodovni kriterij za svaki nastavni predmet utvrđuje vijeće organizacione jedinice prije početka studijske godine u kojoj se izvodi nastava iz nastavnog predmeta u skladu sa članom 64. st.6 Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

UNIVERZITET U SARAJEVU – Filozofski fakultet OPIS predmeta	Obrazac SP2 Stranica 3 od 3
---	--

Literatura²:	Obavezna: 1. Danijel Džino – Alka Kunić “Rimski ratovi u Iliriku – Povijesni narativ” Zagreb, 2013. 2. Salmedin Mesihović – Amra Šaćić “Historija Ilira”, Sarajevo, 2015. 3. Marin Zaninović “Od Helena do Hrvata”, Zagreb, 1996. 4. Marin Zaninović “Ilirsko pleme Delmati”, Šibenik 2007. 5. Aleksandar Stipčević “Iliri”, Zagreb 1991 (ima više izdanja). 6. Boris Olujić “Povijest Japoda” Zagreb, 2007. 7. Branka Raunig “Umjetnost i religija prahistorijskih Japoda”. Sarajevo, 2004. Dopunska: 1. Enver Imamović “Antički kultni i votivni spomenici na tlu Bosne i Hercegovine. 2. Grupa autora “Sahranjivanje kod Ilira”, Naučni skup, knjiga VIII, KNJ, 2. Sanu, Beograd, 1979.
---------------------------------------	---

² Senat visokoškolske ustanove kao ustanove odnosno vijeće organizacione jedinice visokoškolske ustanove kao javne ustanove, utvrđuje obavezne i preporučene udžbenike i priručnike, kao i drugu preporučenu literaturu na osnovu koje se priprema i polaže ispit posebnom odlukom koju obavezno objavljuje na svojoj internet stranici prije početka studijske godine u skladu sa članom 56. st 3. Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

Odsjek	Katedra za arheologiju				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	Rimska provincijalna arheologija				
Šifra/kod	FIL ARH 570	Status (obavezni ili izborni)	Obavezni	ECTS	5 (Druga studijska grupa ECTS 3)
Ciklus studija	II	Semestar	III	Ak. godina	2021/2022.
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	Nema				
Jezik izvođenja nastave	BHS				
Nastavnik	Ime i prezime	prof. dr. Adnan Busuladžić			
	Kontakt podaci	Kabinet: E-mail: Telefon:	Termin konsultacija		
Saradnik	Ime i prezime	dr. sc. Edin Bujak			
	Kontakt podaci	Kabinet: 137 E-mail: edinbujak@ff.unsa.ba Telefon: 033-253-251	Termin konsultacija		
Sedmični broj kontakt sati	predavanja 2; seminar 1; vježbe: 1 sat				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	U okviru predmeta student se upoznaje rimskom provincijalnom arheologijom, odnosno prostora izvan samog Rima. U ovom kontekstu posebna pažnja biće obraćena na prostor koji se nalazi neposredno uz današnju Bosnu i Hercegovinu.				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Cilj predmeta je upoznati se sa antičkim naseljima i najvažnijim nalazima na prostoru koje se neposredno nalazi uz Bosnu i Hercegovinu. Na nekim mjestima su izrađeni kapitalni objekti i nalazi koji su imali velikog uticaja i na unutrašnjost. Cilj je upoznati student sa zdanjima poput Dioklecijanove palače, Cibala i drugih naselja.				
Ishodi učenja	Znanje: Studnetima će se ponuditi detaljne informacije o mnogim antičkodobnim lokalitetima, objektima i najznačajnijim pokretnim nalazima sa prostora današnjih Hrvatske, Srbije i Crne Gore, odnosno provincija Panonije, Mezije i dijelova provincije Dalmacije.				

	<i>Vještine:</i> Studenti će biti osposobljeni da prate podatke i činjenice vezane za neposredno susjedstvo i rezultate arheoloških istraživanja, koja spadaju u isti kulturni i hronološki okvir. Može primijeniti znanje i sposobnost za rješavanje problema, može primijeniti konceptualno razmišljanje i kreativnost. U stanju je ocijeniti metodologiju arheološkog rada. <i>Kompetencije:</i> Ishodi učenja i stečene kompetencije se primarno odnose na osposobljavanje i pravilnu komparaciju, te kontekstualizaciju dubljih procesa koji su se neraskidivo odnosili na širi region. Student ima sposobnost integriranja znanja, uspješno savladavanje složenih stručnih i naučnih problema, na osnovu nepotpunih informacija može formirati sud o problemu, može svoje zaključke prenositi drugima. Može autonomno raditi.
--	---

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	Uspostava rimske vlasti na istočnoj obali Jadrana
2.	Antička Pula
3.	Narona i njen ager
4.	Epidaur
5.	Salona, veliko središte rimske provincije Dalmacije
6.	Dioklecijanova palača
7.	Mursa i Cibale, rimska urbana naselja u Panoniji
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata
9.	Siscija rimski grad
10.	Tilurium i Burnum
11.	Histri – Liburni

	Gospodarstvo antičke Istre
12.	Viminacium. Gamzigrad, Šarkamen
13.	Antičke nekropole na Balkanu. Načini ukopa, prilozi
14.	Pokretni nalazi u rimskoj provinciji Meziji
15.	Pokretni nalazi u rimskoj provinciji Dalmaciji
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	- Metoda usmenog izlaganja - Metoda razgovora - Praktični rad																																				
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja: <table><tr><th>R. br.</th><th>Elementi praćenja</th><th>Broj bodova</th><th>Učešće u ocjeni (%)</th></tr><tr><td>1.</td><td>Pohađanje nastave</td><td>10</td><td>10 %</td></tr><tr><td>2.</td><td>Aktivnost na nastavi</td><td>10</td><td>10 %</td></tr><tr><td>3.</td><td>Polusestrialni ispit</td><td>30</td><td>30 %</td></tr><tr><td>4.</td><td>Završni ispit</td><td>50</td><td>50 %</td></tr><tr><td>5.</td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td></td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td></td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td colspan="3">Ukupno: 100 bodova</td><td>100%</td></tr></table> Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način: • Svaki izostanak nosi određen broj bodova manje predviđenih po ovoj stavci	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Pohađanje nastave	10	10 %	2.	Aktivnost na nastavi	10	10 %	3.	Polusestrialni ispit	30	30 %	4.	Završni ispit	50	50 %	5.												Ukupno: 100 bodova			100%
R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																																		
1.	Pohađanje nastave	10	10 %																																		
2.	Aktivnost na nastavi	10	10 %																																		
3.	Polusestrialni ispit	30	30 %																																		
4.	Završni ispit	50	50 %																																		
5.																																					
Ukupno: 100 bodova			100%																																		

	• Aktivno učestvovanje i zalaganja u nastavi nosi određen broj bodova • Polusemestralni ispit • Završni ispit Napomena:
Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.
Literatura	Obavezna: 1. Mate Suić "Antički grad na istočnom Jadranu" Zagreb – ima više izdanja 2. Nenad Cambi "Antika", Zagreb, 2002. 3. Emilio Marin "Ave Narona", Zagreb, 1997. 4. Duje Rendić – Miočević "Iliri i antički svijet", Split 1989 – dio koji se odnosi na rimsko razdoblje. 5. Aleksandar Jovanović "Rimske nekropole na teritoriji Jugoslavije", Beograd, 1984. 6. Robert Matijašić "Gospodarstvo antičke Istre", Pula 1998. 7. Ivana Iskra Janošić "Urbanizacija Cibala i razvoj keramičarskih središta" Zagreb – Vinkovic, 2001. 8. D. Pinterović "Mursa i njeno područje u antičko doba". Zagreb, 1978. 9. Grupa autora "Longae Salonae" I i II, Split 2003. 10. Grupa autora "Rimska vojska u Burnumu", Drniš – Šibenik – Zadar, 2007. 11. Alka Starac "Rimsko vladanje u Histriji I Liburniji I i II", Pula 1999 I 2000. Dodatna 1. Mirjana Sanader "Antički gradovi u Hrvatskoj", Zagreb. 2. Grupa autora "Antička Duklja – nekropole". Titograd, 1975. 3. Mirjana Sanader i saradnici "Tilurium I, II, III, IV". Zagreb, 2001, 2003
Napomene	

Bumle
Idun Kly
Polster

02-6-924/35
Datum: 21. 9. 2021. UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

Odsjek	Katedra za arheologiju				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	Arheološki praktikum III				
Šifra/kod	FIL ARH 231	Status (obavezni ili izborni)	Obavezni	ECTS	5 (Druga studijska grupa ECTS 3)
Ciklus studija	I	Semestar	III	Ak. godina	2021/2022.
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	Nema				
Jezik izvođenja nastave	BHS				
Nastavnik	Ime i prezime	prof. dr. Adnan Busuladžić			
	Kontakt podaci	Kabinet: E-mail: Telefon:	Termin konsultacija		
Saradnik	Ime i prezime	Dr. sc. Edin Bujak			
	Kontakt podaci	Kabinet: 137 E-mail: edinbujak@ff.unsa.ba Telefon: 033-253-251	Termin konsultacija		
Sedmični broj kontakt sati	predavanja _____; seminar _____; vježbe: 2 sata				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Predmet se sastoji iz dva dijela – teorijskog i praktičnog. U teorijskom dijelu student se upoznaje s osnovnim sadržajima arheologije kao struke, s njenim sadržajem i metodama rada, to jest kako se organiziraju terenska istraživanja i šta im prethodi. Praktični dio nastave se izvodi na terenu ili muzeju ili na fakultetu, s tim da studenti sa svojim nastavnicima učestvuju na odgovarajućim iskopavanjima na lokalitetu prahistorijskog (eneolit, bronzano ili željezno doba) sadržaja ili rade na obradi arheološkog materijala iz navedenih perioda.				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Uvesti studente u teorijsko i praktično znanje arheoloških istraživanja i terenskim radom upoznati ih s načinom na koji se obavljaju arheološka iskopavanja na prahistorijskim nalazištima.				
Ishodi učenja	- Student će usvojiti osnovne sadržaje arheologije kao struke - Student će usvojiti osnovne metode rada arheologije - Student će se upoznati sa arheološkim materijalom eneolita, bronzanog i				

	železnog doba
--	---------------

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	Teorijski osvrt na eneolit.
2.	Praktični dio – rad s materijalom eneolitika.
3.	Teorijski osvrt na brončano doba.
4.	Praktični dio – rad s materijalom brončanog doba.
5.	Metalurgija bronzе – postupak lijevanja i kovanje bronzе.
6.	Metalurgija željeza – postupak kovanja željeza.
7.	Teorijski osvrt na starije željezno doba.
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata
9.	Praktični dio – rad s materijalom starijeg željeznog doba.
10.	Teorijski osvrt na mlađe željezno doba.
11.	Praktični dio – rad s materijalom mlađeg željeznog doba.
12.	Teorijski osvrt na metodologiju iskopavanja nalazišta brončanog i željeznog doba.
13.	Teorijski osvrt na antički period.
14.	

	Praktični dio – rad s materijalom antičkog perioda.
15.	Ponovni pregled materijala od prahistorijskog perioda do antike.
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	- Metoda usmenog izlaganja - Metoda razgovora - Praktični rad																																				
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja: <table><tr><th>R. br.</th><th>Elementi praćenja</th><th>Broj bodova</th><th>Učešće u ocjeni (%)</th></tr><tr><td>1.</td><td>Pohađanje nastave</td><td>10</td><td>10 %</td></tr><tr><td>2.</td><td>Aktivnost na nastavi</td><td>10</td><td>10 %</td></tr><tr><td>3.</td><td>Polusemestralni ispit</td><td>30</td><td>30 %</td></tr><tr><td>4.</td><td>Završni ispit</td><td>50</td><td>50 %</td></tr><tr><td>5.</td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td></td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td></td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td colspan="3">Ukupno: 100 bodova</td><td>100%</td></tr></table> Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način: • Svaki izostanak nosi određen broj bodova manje predviđenih po ovoj stavci • Aktivno učestvovanje i zalaganja u nastavi nosi određen broj bodova • Polusemestralni ispit • Završni ispit Napomena:	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Pohađanje nastave	10	10 %	2.	Aktivnost na nastavi	10	10 %	3.	Polusemestralni ispit	30	30 %	4.	Završni ispit	50	50 %	5.												Ukupno: 100 bodova			100%
R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																																		
1.	Pohađanje nastave	10	10 %																																		
2.	Aktivnost na nastavi	10	10 %																																		
3.	Polusemestralni ispit	30	30 %																																		
4.	Završni ispit	50	50 %																																		
5.																																					
Ukupno: 100 bodova			100%																																		
Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda;																																				

	c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.
Literatura	<i>Obavezna</i> 1. Barker, Ph., Tehnike arheološkog iskopavanja, Katalozi i monografije 8, Split, 2000. 2. Greene, K., Archaeology, An Introduction, London, 2001. 3. Harris, E. C., Načela arheološke stratigrafije, Ljubljana, 1989. 4. Renfrew, C., Bahn, P., Archaeology (Theories, Methods and Practice), London, 2000. 5. Arheološki leksikon BiH, Sarajevo 1988. 6. Srejšović D., Arheološki leksikon, Beograd 1997. 7. Prahistorija jugoslavenskih zemalja, tom III, IV i V <i>Dodatna</i> 1. Dincauze, D., Environmental Archaeology, Cambridge, 2000. 2. Gosden, C., Anthropology & Archaeology, London, 1999. 3. Leute, U., Archaeometry, New York, 1987. 4. Orton, C., Sampling in Archaeology, Cambridge, 2001. 5. Roskams, S., Excavation, Cambridge, 2001
Napomene	

Adin

Adin

Adin

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

Odsjek	Katedra za arheologiju				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	Arheološki praktikum V				
Šifra/kod	FIL ARH 332	Status (obavezni ili izborni)	Obavezni	ECTS	5 (Druga studijaska grupa ECTS 2)
Ciklus studija	I	Semestar	V	Ak. godina	2021/2022.
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	Nema				
Jezik izvođenja nastave	BHS				
Nastavnik	Ime i prezime	Prof. Dr. Adnan Busuladžić			
	Kontakt podaci	Kabinet: 135 E-mail: adnan.busulazic@ff.unsa.ba Telefon:	Termin konsultacija		
Saradnik	Ime i prezime	Dr. sc. Edin Bujak			
	Kontakt podaci	Kabinet: 137 E-mail: edinbujak@ff.unsa.ba Telefon: 033-253-251	Termin konsultacija		
Sedmični broj kontakt sati	predavanja _____; seminar _____; vježbe: 2 sata				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Predmet se sastoji iz dva dijela – teorijskog i praktičnog. U teorijskom dijelu student se upoznaje s osnovnim sadržajima arheologije kao struke, s njenim sadržajem i metodama rada, to jest kako se organiziraju terenska istraživanja i šta im prethodi. Praktični dio nastave se izvodi na terenu ili muzeju ili na fakultetu, s tim da studenti sa svojim nastavnicima učestvuju na odgovarajućim iskopavanjima na lokalitetu srednjovjekovnog sadržaja ili rade na obradi arheološkog materijala iz navedenog perioda.				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Uvesti studente u teorijsko i praktično znanje arheoloških istraživanja i terenskim radom upoznati ih s načinom na koji se obavljaju arheološka iskopavanja na srednjovjekovnim nalazištima.				
Ishodi učenja	- Student će usvojiti osnovne sadržaje arheologije kao struke - Student će usvojiti osnovne metode rada arheologije - Student će se upoznati sa arheološkim materijalom srednjovjekovnog perioda				

--	--

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	Teorijski osvrt na iskopavanja srednjevjekovnog doba.
2.	Teorijski osvrt na keramiku, nakit i oružje srednjeg vijeka I.
3.	Teorijski osvrt na keramiku, nakit i oružje srednjeg vijeka II.
4.	Teorijski osvrt na sepulkralne spomenike srednjeg vijeka
5.	Praktična nastava – keramika srednjeg vijeka I
6.	Praktična nastava – keramika srednjeg vijeka II.
7.	Praktična nastava – nakit srednjeg vijeka I
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata
9.	Praktična nastava – nakit srednjeg vijeka II
10.	Praktična nastava – oružje srednjeg vijeka I
11.	Praktična nastava – oružje srednjeg vijeka II
12.	Praktična nastava – nakit srednjeg vijeka I
13.	Praktična nastava – nakit srednjeg vijeka II
14.	Srednjovjekovna fortifikaciona arhitektura

15.	Stručni izlet na srednjovjekovni lokalitet
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	- Metoda usmenog izlaganja - Metoda razgovora - Praktični rad																																				
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja: <table><tr><th>R. br.</th><th>Elementi praćenja</th><th>Broj bodova</th><th>Učešće u ocjeni (%)</th></tr><tr><td>1.</td><td>Pohađanje nastave</td><td>10</td><td>10 %</td></tr><tr><td>2.</td><td>Aktivnost na nastavi</td><td>10</td><td>20 %</td></tr><tr><td>3.</td><td>Polusemestralni ispit</td><td>30</td><td>30 %</td></tr><tr><td>4.</td><td>Završni ispit</td><td>50</td><td>50 %</td></tr><tr><td>5.</td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td></td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td></td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td colspan="3">Ukupno: 100 bodova</td><td>100%</td></tr></table> Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način: • Svaki izostanak nosi određen broj bodova manje predviđenih po ovoj stavci • Aktivno učestvovanje i zalaganja u nastavi nosi određen broj bodova • Polusemestralni ispit • Završni ispit Napomena:	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Pohađanje nastave	10	10 %	2.	Aktivnost na nastavi	10	20 %	3.	Polusemestralni ispit	30	30 %	4.	Završni ispit	50	50 %	5.												Ukupno: 100 bodova			100%
R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																																		
1.	Pohađanje nastave	10	10 %																																		
2.	Aktivnost na nastavi	10	20 %																																		
3.	Polusemestralni ispit	30	30 %																																		
4.	Završni ispit	50	50 %																																		
5.																																					
Ukupno: 100 bodova			100%																																		
Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova;																																				

	b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.
Literatura	<i>Obavezna</i> 1. Barker, Ph., Tehnike arheološkog iskopavanja, Katalozi i monografije 8, Split, 2000. 2. Greene, K., Archaeology, An Introduction, London, 2001. 3. Harris, E. C., Načela arheološke stratigrafije, Ljubljana, 1989. 4. Renfrew, C., Bahn, P., Archaeology (Theories, Methods and Practice), London, 2000. 5. Arheološki leksikon BiH, Sarajevo 1988. 6. Srejšović D., Arheološki leksikon, Beograd 1997. 7. Prahistorija jugoslavenskih zemalja, tom III, IV i V <i>Dodatna</i> 1. Dincauze, D., Environmental Archaeology, Cambridge, 2000. 2. Gosden, C., Anthropology & Archaeology, London, 1999. 3. Leute, U., Archaeometry, New York, 1987. 4. Orton, C., Sampling in Archaeology, Cambridge, 2001. 5. Roskams, S., Excavation, Cambridge, 2001
Napomene	

Adri

Stolensko

Adri Kip

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

Odsjek	Katedra za arheologiju				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	Islamska arheologija				
Šifra/kod	FIL ARH 305	Status (obavezni ili izborni)	Obavezni	ECTS	5 (druga studijska grupa ECTS 3)
Ciklus studija	I	Semestar	V	Ak. godina	2021/2022
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	Nema				
Jezik izvođenja nastave	BHS				
Nastavnik	Ime i prezime	prof. dr. Čazim Hadžimejlić			
	Kontakt podaci	Kabinet: E-mail: Telefon:	Termin konsultacija		
Saradnik	Ime i prezime	Dr. sc. Edin Bujak			
	Kontakt podaci	Kabinet: 137 E-mail: edinbujak@ff.unsa.ba Telefon: 033-253-251	Termin konsultacija		
Sedmični broj kontakt sati	Predavanja 2; seminar 1; vježbe 1 Druga studijska grupa: predavanja 2, seminar 0, vježbe 1.				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Predmet upoznaje studente s pregledom historije Arapa te s nastankom i širenjem islama. Potom ih upoznaje sa islamskim kulturnim naslijeđem. S obzirom na to da je ova vjera nastala na Bliskom istoku –području starih civilizacija – studentima se daje pregled historije tog prostora kako bi se pravilno razumjeli tokovi njenog ukupnog kulturnog stvaralaštva i njegovo konačno profiliranje u izrazito prepoznatljivu kulturnu pojavu. Predmet dalje upoznaje studente s najpoznatijim kulturnim i političkim središtima ranog islama. Na kraju, slijedi upoznavanje sa islamskom tradicijom i kulturnim naslijeđem koje je stvarano na tlu današnje Bosne i Hercegovine kroz razdoblje od preko pet stoljeća.				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Upoznati studenta sa osnovama islama kao svjetskom religijom, s njegovim nastankom, širenjem i utjecajem koji je izvršio na srednjovjekovnu evropsku kulturu. Također, cilj je i upoznati studenta s remek djelima islamskoga graditeljstva i umjetničkog stvaralaštva.				
Ishodi učenja					

- Student će usvojiti osnovne materijalne kulture islamskog svijeta
- Student će usvojiti osnovne metode rada islamske arheologije
- Student će se upoznati sa arheološkim materijalom utjecajem ismamskog svijete na srednjeovjekovnu evropsku kulturu

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta

Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	Osnovni postulati islamskog učenja
2.	
3.	Svijet prije islama
4.	
5.	Geografija i teritorija muslimanskog svijeta
6.	
7.	Kratki pregled historije islama
8.	
9.	Arheologija i proučavanje rane historije islama
10.	
11.	Meka i Medina – sveta muslimanska mjesta
12.	
13.	Džamija – njeni korijeni i kasnija institucionalna uloga
14.	
15.	Polusemestralna provjera znanja studenata
16.	
17.	Urbane transformacije – muslimanska naselja i gradovi
18.	
19.	Omejidska monumenstalnost – pustinjaški dvorci i utvrde
20.	
21.	Urbanizam ranog muslimanskog svijeta
22.	
23.	Granice muslimanskog svijeta: muslimanska Španija
24.	
25.	Novi pravci u islamskoj arheologiji
26.	
27.	Islamska arheologija BiH
28.	

	Najznačajniji spomenici islamske kulture na području današnje BiH
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	- Metoda usmenog izlaganja - Metoda razgovora - Praktični rad																																				
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja: <table><tr><th>R. br.</th><th>Elementi praćenja</th><th>Broj bodova</th><th>Učešće u ocjeni (%)</th></tr><tr><td>1.</td><td>Pohađanje nastave</td><td>10</td><td>10 %</td></tr><tr><td>2.</td><td>Aktivnost na nastavi</td><td>10</td><td>10 %</td></tr><tr><td>3.</td><td>Polusemestralni ispit</td><td>30</td><td>30 %</td></tr><tr><td>4.</td><td>Završni ispit</td><td>50</td><td>50 %</td></tr><tr><td>5.</td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td></td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td></td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td colspan="3">Ukupno: 100 bodova</td><td>100%</td></tr></table> Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način: • Svaki izostanak nosi određen broj bodova manje predviđenih po ovoj stavci • Aktivno učestvovanje i zalaganja u nastavi nosi određen broj bodova • Polusemestralni ispit • Završni ispit Napomena:	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Pohađanje nastave	10	10 %	2.	Aktivnost na nastavi	10	10 %	3.	Polusemestralni ispit	30	30 %	4.	Završni ispit	50	50 %	5.												Ukupno: 100 bodova			100%
R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																																		
1.	Pohađanje nastave	10	10 %																																		
2.	Aktivnost na nastavi	10	10 %																																		
3.	Polusemestralni ispit	30	30 %																																		
4.	Završni ispit	50	50 %																																		
5.																																					
Ukupno: 100 bodova			100%																																		
Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.																																				

Literatura	<i>Obavezna</i> 1. Du Ry, Svijet islama, Rijeka, 1969. 2. Gonzales, V., Shvaćanja islamske estetike vizualne kulture i historije , Kult, Sarajevo, 2006. 3. Redžić, H., Studije o islamskoj arhitektonskoj baštini, Sarajevo, 1983. 4. Rice, D. T., Islamska umetnost, Beograd, 1975. 5. Seyyed, H., Islamska umjetnost i duhovnost, Sarajevo, 2005. 6. Zukić, K., Islamska arhitektura, slikarstvo i primijenjene umjetnosti, I –II, Sarajevo, 2001. 7. Timothy Insoll: The Archaeology of Islam, Wiley-Blackwell, Oxford, 1999 8. Timothy Insoll: The Archaeology of Islam in Sub-Saharan Africa (Cambridge World Archaeology), Cambridge University Press, Cambridge, 2003. 9. Gulru Necipoglu: The Age of Sinan: Architectural Culture in the Ottoman Empire, Reaktion Books, 2010 10. Juhn L. Esposito (ur.), Oksfordska historija islama, Selsebil, Živinice 2005 11. Marcus Milwright, An Introduction to islamic Archaeology, Edinburgh University press, 2010. <i>Dodatna</i> 1. Otto-Dorn, K., Islamska umetnost, Novi Sad, 1971. 2. Grupa autora, Svijet islama, Beograd, 1979. 3. Godfrey Goodwin, A History of Ottoman Architecture, Thames & Hudson, 2003 4. Anne-Marie Bernsted, Early Islamic Pottery-Materials and Techniques, Archetype Books; 1ST edition, 2007
Napomene	

Adini

Polenta

Idun Kif

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

Odsjek	Katedra za arheologiju				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	Srednjovjekovna arheologija BiH				
Šifra/kod	FIL ARH 311	Status (obavezni ili izborni)	Obavezni	ECTS	5 (Druga studijska grupa ECTS 3)
Ciklus studija	I	Semestar	V	Ak. godina	2021/2022.
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	Nema				
Jezik izvođenja nastave	BHS				
Nastavnik	Ime i prezime				
	Kontakt podaci	Kabinet: E-mail: Telefon:	Termin konsultacija		
Saradnik	Ime i prezime	Dr. sc. Edin Bujak			
	Kontakt podaci	Kabinet: 137 E-mail: edinbujak@ff.unsa.ba Telefon: 033-253-251	Termin konsultacija		
Sedmični broj kontakt sati	predavanja 2 sata; seminar: 1 sat; vježbe: 1 sat Druga studijska grupa: predavanja 2, seminar 0, vježbe 1.				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Predmet sadrži pregled historije srednjovjekovne Bosne i njen odraz na materijalnu kulturu koja ju je pratila. Posebna je pažnja posvećena upoznavanju specifičnosti koje obilježavaju ukupno materijalno i duhovno stvaralaštvo srednjovjekovne Bosne. U tome se ističu karakteristični oblici nadgrobnih spomenika (stećaka), pojava vlastitog pisma, poseban, tzv. bosanski stil u umjetnosti izrade nakita, oruđa, posuđa itd. Student se upoznaje sa srednjovjekovnim graditeljskim naslijeđem, topografijom gradskih naselja, feudalnih i vladarskih dvorova...				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Predočiti studentu ukupno kulturno naslijeđe srednjovjekovne Bosne, vrijeme, okolnosti i način kako je ono stvarano i njegov odnos prema stvaralaštvu susjednih zemalja. U izučavanju materijalne kulture posebna je pažnja posvećena sadržaju nekropola i prijestolnog Bobovca.				
Ishodi učenja	- Student će usvojiti osnovne materijalne kulture srednjeg vijeka na području BiH				

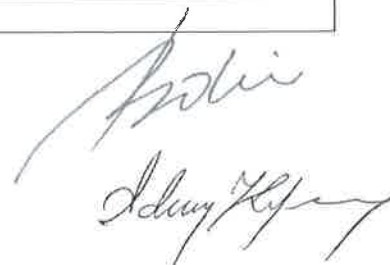
	- Student će usvojiti osnovne metode rada srednjovjekovne arheologije - Student će se upoznati sa arheološkim materijalom srednjovjekovnog perioda BiH
--	---

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	Osnovna periodizacija srednjovjekovnoga razdoblja: prijelazna stoljeća i rani srednji vijek, razvijeni i kasni srednji vijek. Utemeljenost periodizacije u razvoju srednjovjekovnih društava i promjenama uočljivim u arheološkom materijalu.
2.	
3.	Vrijeme velike seobe naroda i pravci kretanja barbarskih naroda tokom 4., 5. i 6. st. i njihov odraz na području BiH.
4.	
5.	Odnos starosjedilačkoga romaniziranog stanovništva i novodošlih naroda na primjeru arheološkog materijala sa područja BiH.
6.	
7.	Arheološka ostavština germanskih naroda iz razdoblja 4. do 6. st. sa područja BiH.
8.	
9.	Avaro-slavenski prodori na području BiH.
10.	
11.	Slavensko naseljavanje u Dalmaciji i najraniji arheološki pokazatelji slavenske prisutnosti s posebnim osvrtom na BiH.
12.	
13.	Historijat arheoloških istraživanja srednjovjekovnih naselja na području BiH.
14.	
15.	Polusemestralna provjera znanja studenata
16.	
17.	Nekropole ranog srednjeg vijeka BiH.
18.	
19.	Crkve i naselja ranog srednjeg vijeka u BiH.
20.	
21.	Nalazi srednjovjekovnog oružja i vojne opreme sa područja BiH.
22.	

	Nakit srednjeg vijeka Bosne i Hercegovine.
13.	Razvijeni i kasni srednji vijek u BiH.
14.	Fenomen stećaka.
15.	Arheološka istraživanja i nalazi ispod stećaka.
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	- Metoda usmenog izlaganja - Metoda razgovora - Praktični rad																																				
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja: <table><tr><th>R. br.</th><th>Elementi praćenja</th><th>Broj bodova</th><th>Učešće u ocjeni (%)</th></tr><tr><td>1.</td><td>Pohađanje nastave</td><td>10</td><td>10 %</td></tr><tr><td>2.</td><td>Aktivnost na nastavi</td><td>10</td><td>10 %</td></tr><tr><td>3.</td><td>Polusemestralni ispit</td><td>30</td><td>30 %</td></tr><tr><td>4.</td><td>Završni ispit</td><td>50</td><td>50 %</td></tr><tr><td>5.</td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td></td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td></td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td colspan="3">Ukupno: 100 bodova</td><td>100%</td></tr></table> Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način: • Svaki izostanak nosi određen broj bodova manje predviđenih po ovoj stavci • Aktivno učestvovanje i zalaganja u nastavi nosi određen broj bodova • Polusemestralni ispit • Završni ispit	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Pohađanje nastave	10	10 %	2.	Aktivnost na nastavi	10	10 %	3.	Polusemestralni ispit	30	30 %	4.	Završni ispit	50	50 %	5.												Ukupno: 100 bodova			100%
R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																																		
1.	Pohađanje nastave	10	10 %																																		
2.	Aktivnost na nastavi	10	10 %																																		
3.	Polusemestralni ispit	30	30 %																																		
4.	Završni ispit	50	50 %																																		
5.																																					
Ukupno: 100 bodova			100%																																		

	Napomena:
Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.
Literatura	<i>Obavezna</i> 1. Grupa autora, Kulturna istorija BiH, Sarajevo 1984. 2. Vinski, Z., Rani srednji vijek u Jugoslaviji od 400-800. godine, u: Vjesnik Arheološkog muzeja u Zagrebu, 3. s, 5, Zagreb, 1971. 3. Sijarić M., Hladno oružje iz Bosne i Hercegovine u arheologiji razvijenog i kasnog srednjeg vijeka, Sarajevo 2014. 4. Arheološki leksikon BiH, Sarajevo 1988. 5. Bosna i Hercegovina u doba Karolinga (kraj VIII –početak X vijeka), Zemaljski muzej BiH, Sarajevo 2001. 6. Miletić N., Naučna djelatnost u oblasti srednjovjekovne arheologije, «Spomenica stogodišnjice rada Zemaljskog muzeja Bosne i Hercegovine 1888-1988», Sarajevo 1988., 119-137 7. Miletić N., Ranosrednjovjekovna koplja s krilima iz Bosne i Hercegovine, «Zbornik radova posvećen akademiku Alojzu Bencu», Posebna izdanja ANU BiH 95, Odjeljenje društvenih nauka 27, Sarajevo 1991, 201-208 + 4 table 8. Miletić N., Slovenska nekropola u Gomjenici kod Prijedora, GZM (A) 21-22, Sarajevo 1966-1967, 81-154+32 table 9. Miletić N., Ranosrednjovjekovna nekropola u Rakovčanima kod Prijedora, GZM (A) 25, Sarajevo 1970, 119-177 10. Miletić N., Ranosrednjovjekovna nekropola u Koritima kod Duvna, GZM 33 (1978), Sarajevo 1979, 141-204. 11. Miletić N., Slovenska nekropola u Mahovljanima kod Banjaluke, GZM 34 (A) (1979), Sarajevo 1980, 137-181. 12. Miletić N., Ranoslavske nekropole u Bosni i Hercegovini -komparativna razmatranja, GZM (A) NS 44, Sarajevo 1989, 175-200. 13. Bosna i Hercegovina u doba Karolinga (Kraj VIII - početak X stoljeća), Zemaljski muzej BiH, Sarajevo 2001. <i>Dodatna</i> 1. Grupa autora „Srednjovjekovna Bosna i evropska kultura”, Radovi, III, Muzej grada Zenice, Zenica, 1973. 2. Miletić N., Novi prilozi poznavanju autohtonih kulturnih elemenata u Bosni u doba doseljavanja Slovena, «Predslavenski etnički elementi na Balkanu u etnogenezi Južnih Slavena», ANU BiH, Sarajevo 1969, 233-23
Napomene	

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

Odsjek	Katedra za arheologiju				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	Arheologija seobe naroda				
Šifra/kod	FIL ARH 406	Status (obavezni ili izborni)	Obavezni	ECTS	5 (druga studijska grupa ECTS 3)
Ciklus studija	II	Semestar	I	Ak. godina	2021/2022
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	Nema				
Jezik izvođenja nastave	BHS				
Nastavnik	Ime i prezime	prof. dr. Adnan Busuladžić			
	Kontakt podaci	Kabinet: br. 135 E- mail:adnan.busuladzic@ff.unsa.ba Telefon:033 253-158	Termin konsultacija		
Saradnik	Ime i prezime	Dr. sc. Edin Bujak			
	Kontakt podaci	Kabinet: 137 E-mail: edinbujak@ff.unsa.ba Telefon: 033-253-251	Termin konsultacija		
Sedmični broj kontakt sati	Predavanja 2; seminar __; vježbe 1				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Započinje sa upoznavanjem sa kasnoantičkom materijalnom kulturom, ranokršćanskim obrascem, materijalnom kulturom hunskih, avarskih germanskih i slavenskih zajednica, zatim se prelazi na razvitak vizantijske i karolinške materijalne kulture te njihov utjecaj na ranosrednjovjekovne zajednice na tlu današnje Bosne i Hercegovine.				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Ovladavanje studenta sa vještinama kojim bi mogao razlučuje tehnike i pojmove materijalne kulture vremena seobe naroda. To uključuje rad sa ranosrednjovjekovnim oružjem, nakitom i nepokretnim materijalom. Cilj je i omogućiti studentu da postavi rani srednji vijek sa prostora dašanjug zapadnog Balkana u šiti euromediteranski kontekst.				
Ishodi učenja	- Student će usvojiti osnove materijalne kulture seobe naroda - Student će usvojiti osnovne metode rada srednjovjekovne arheologije - Student će se upoznati sa arheološkim materijalom seobe naroda				

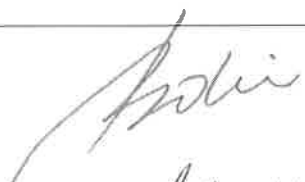
--	--

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica	Nastavna jedinica
Datum	
1.	Uvod, izvori, hronologije, literatura
2.	Kratki historijski pregled seobe naroda i osnovni arheološki pojmovi vezani uz seobu naroda
3.	Huni: povijest, dolazak u Evropu, Atila, kraj hunske dominacije
4.	Materijalna kultura henskog vremena: nakit, oružje i oruđe
5.	Historija Gota
6.	Materijalna kultura istočnih Gota I
7.	Materijalna kultura istočnih Gota II
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata
9.	Historija Gepida i Langobarda
10.	Materijalna kultura Gepida
11.	Materijalna kultura Langobarda
12.	Historija Avara
13.	Materijalna kultura Avara
14.	Kneževski grobovi i ostave perioda seobe naroda
15.	Nekropole perioda seobe naroda sa područja BiH
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)

17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	- Metoda usmenog izlaganja - Metoda razgovora - Praktični rad																																				
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja: <table><tr><th>R. br.</th><th>Elementi praćenja</th><th>Broj bodova</th><th>Učešće u ocjeni (%)</th></tr><tr><td>1.</td><td>Pohađanje nastave</td><td>10</td><td>10 %</td></tr><tr><td>2.</td><td>Aktivnost na nastavi</td><td>10</td><td>20 %</td></tr><tr><td>3.</td><td>Polusestrialni ispit</td><td>30</td><td>30 %</td></tr><tr><td>4.</td><td>Završni ispit</td><td>50</td><td>50 %</td></tr><tr><td>5.</td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td></td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td></td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td colspan="3">Ukupno: 100 bodova</td><td>100%</td></tr></table> Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način: • Svaki izostanak nosi određen broj bodova manje predviđenih po ovoj stavci • Aktivno učestvovanje i zalaganja u nastavi nosi određen broj bodova • Polusestrialni ispit • Završni ispit Napomena:	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Pohađanje nastave	10	10 %	2.	Aktivnost na nastavi	10	20 %	3.	Polusestrialni ispit	30	30 %	4.	Završni ispit	50	50 %	5.												Ukupno: 100 bodova			100%
R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																																		
1.	Pohađanje nastave	10	10 %																																		
2.	Aktivnost na nastavi	10	20 %																																		
3.	Polusestrialni ispit	30	30 %																																		
4.	Završni ispit	50	50 %																																		
5.																																					
Ukupno: 100 bodova			100%																																		
Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.																																				
Literatura	<i>Obavezna</i> 1. Vinski Z., Epoha seobe naroda, Umjetničko blago Jugoslavije, Rani srednji vijek, Beograd -Zagreb-Mostar 1986.																																				

	2. <i>Germanen, Hunnen und Awaren</i> (katalog izložbe), Nürnberg 1987. 3. Vinski Z., <i>Rani srednji vijek u Jugoslaviji od 400-800. godine</i>, VAMZ, 3.s., 5, Zagreb 1971. 4. Werner J., <i>Beiträge zur Archäologie des Attila-Reiches</i>, München 1956. 5. Mrkobrad D., <i>Arheološki nalazi seobe naroda u Jugoslaviji</i>, Beograd 1980. 6. <i>I Goti</i> (katalog izložbe), Milano 1994. 7. Müller, R. i Steuer H., <i>Fibel und Fibeltracht</i>, Realexikon der Germanischen Altertumskunde, (separat) 68-196., Berlin-New York 2000. 8. Bierbrauer V., <i>Die Ostrogotischen Grab- und Schatzfunde in Italien</i>, Spoleto 1975. 9. Vinski Z., <i>O nalazima 6. i 7. st. u Jugoslaviji s posebnim obzirom na arheološku ostavštinu iz vremena I avarskog kaganata</i>, Opuscula archeologica, 3, Zagreb 1958. 10. Kovačević J., <i>Avarski kaganat</i>, Beograd 1977 11. Miletić N., <i>Ranosrednjovjekovna nekropola u Koritima kod Duvna</i>, GZM, n. s., sv. 33, Sarajevo 1979. 12. Miletić N., <i>Ranosrednjovjekovna nekropola u Rakovčanima kod Prijedora</i>, GZM, n.s., 25, Sarajevo 1970. 13. Miletić N., <i>Nekropola u selu Mihaljevićima kod Rajlovca</i>, GZM, n.s., 11, Sarajevo 1956. 14. Miletić N., <i>Nalaz ranosrednjovjekovnih fibula iz Rajlovca</i>, GZM, n.s., 10, Sarajevo 1955.
Napomene	<i>Dodatna</i> 1. Demo Ž., <i>Ostrogothic Coinage from Collections in Croatia, Slovenia and Bosnia & Herzegovina</i> (= Situla, 32), Ljubljana 1994. 2. Vinski Z., <i>Dodatna zapažanja o šljemovima Narona/Baldenheim</i>, SHP, 3.s., 14, Split 1984. 3. Bolta L., <i>Rifnik pri Šentjurju, poznoantička naselbina in grobišče</i>, Katalogi in monografije, 19, Narodni muzej, Ljubljana 1981 4. Stare V. - Vinski Z., <i>Kranj - nekropola iz časa preseljavanja ljudstev</i>, Katalogi in monografije, 18, Narodni muzej, Ljubljana 1980 5. Dimitrijević D., <i>Gepidska nekropola "Kormadin" kod Jakova</i>, Rad Vojvođanskih muzeja, 9, Novi Sad 1960. 6. Vinski Z., <i>Orlovske kopče iz Jugoslavije</i>, VMKH, 8,4, Zagreb 1959 7. Vinski Z., <i>Krstoliki nakit epohe seobe naroda u Jugoslaviji</i>, Vjesnik Arheološkog muzeja u Zagrebu, 3, Zagreb 1968. 8. Simoni K., <i>Knin-Greblje - kataloški opis grobova i nalaza</i>, SHP, 3.s., 19, Split 1991. 9. Belošević J., <i>Ranosrednjovjekovna nekropola u selu Kašiću kraj Zadra</i>, Diadora, 4, Zadar 1968. 10. Vinski, Z., <i>Razmatranja o iskopavanjima u Kninu na nalazištu Greblje</i>, SHP, 3.s., 19, Split 1991. 11. Ivanišević V. – Kazanski P., <i>La nécropole de l'époque des Grandes migrations à Singidunum</i>, Singidunum, 3, Beograd 2002.

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

Odsjek	Katedra za arheologiju				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	Arheološka metodologija				
Šifra/kod	FIL ARH 533	Status (obavezni ili izborni)	Obavezni	ECTS	5 (druga studijska grupa ECTS 3)
Ciklus studija	II	Semestar	III	Ak. godina	2021/2022
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	Nema				
Jezik izvođenja nastave	BHS				
Nastavnik	Ime i prezime	prof. dr. Adnan Kaljanac			
	Kontakt podaci	Kabinet: br. E-mail: adnan.kaljanac@ff.unsa.ba Telefon: 033 253-22	Termin konsultacija		
Saradnik	Ime i prezime	Dr. sc. Edin Bujak			
	Kontakt podaci	Kabinet: 137 E-mail: edinbujak@ff.unsa.ba Telefon: 033-253-251	Termin konsultacija		
Sedmični broj kontakt sati	Predavanja 3; seminar 1; vježbe 1				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Započinje sa upoznavanjem sa kasnoantičkom materijalnom kulturom, ranokršćanskim obrascem, materijalnom kulturom hunskih, avarskih germanskih i slavenskih zajednica, zatim se prelazi na razvitak vizantijske i karolinške materijalne kulture te njihov utjecaj na ranosrednjovjekovne zajednice na tlu današnje Bosne i Hercegovine.				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Cilj je predmeta da teorijski i praktično osposobi studenta arheologije za njegovu buduću djelatnost. Ovaj predmet priprema studenta za terenska istraživanja, obavezan vid nastave, koja se sukcesivno izvodi svake studijske godine. Dalje, cilj je da student slušajući ovaj predmet bude pripremljen da se može snaći na terenu iz sve tri osnovne epohe, da bi podjednako bio upućen u karakter i sadržaj lokaliteta s kojima će se susretati u svom profesionalnom radu.				
Ishodi učenja	Znanje: Student će usvojiti uska teorijska i praktična znanja iz metodologije arheološke nauke te će ih moći primjeniti u praksi. Vještine: Student posjeduje uske, za navedenu oblast, praktične vještine, odnosno spreman je koristiti jednostavne metode, alate i instrumente za realiziranje postavljenih zadataka. Kompetencije: Student će u okviru profesionalnih kompetencija biti sposoban da				

	pronalazi rješenja i izvršava jednostavne ili složenije zadatke iz savladane oblasti uz neposredni stručni nadzor. U okviru ličnih kompetencija, student će moći preuzeti odgovornost za samostalno izvršavanje jednostavnih ili složenijih zadataka iz savladane oblasti.
--	---

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	Uvod u terensku arheologiju
2.	Teorijski uvid u pripreme terenskog istraživanja.
3.	Teorijski uvid u izlazak na teren.
4.	Obavezni standardi u terenskoj arheologiji.
5.	Karakter nalazišta i tehnika iskopavanja u zavisnosti od istoga.
6.	Upoznavanje s načelima arheološke stratigrafije.
7.	Značaj terenske dokumentacije i njena daljnja upotreba.
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata
9.	Terenska nastava
10.	Terenska nastava
11.	Terenska nastava
12.	Terenska nastava
13.	Terenska nastava
14.	

	Terenska nastava
15.	
	Terenska nastava
16.	
	Terenska nastava
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	- Metoda usmenog izlaganja - Metoda razgovora - Praktični rad																																				
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja: <table><tr><th>R. br.</th><th>Elementi praćenja</th><th>Broj bodova</th><th>Učešće u ocjeni (%)</th></tr><tr><td>1.</td><td>Pohađanje nastave</td><td>10</td><td>10 %</td></tr><tr><td>2.</td><td>Aktivnost na nastavi</td><td>10</td><td>10 %</td></tr><tr><td>3.</td><td>Polusemestralni ispit</td><td>30</td><td>30 %</td></tr><tr><td>4.</td><td>Završni ispit</td><td>50</td><td>50 %</td></tr><tr><td>5.</td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td></td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td></td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td colspan="3">Ukupno: 100 bodova</td><td>100%</td></tr></table> Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način: • Svaki izostanak nosi određen broj bodova manje predviđenih po ovoj stavci • Aktivno učestvovanje i zalaganja u nastavi nosi određen broj bodova • Polusemestralni ispit • Završni ispit Napomena:	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Pohađanje nastave	10	10 %	2.	Aktivnost na nastavi	10	10 %	3.	Polusemestralni ispit	30	30 %	4.	Završni ispit	50	50 %	5.												Ukupno: 100 bodova			100%
R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																																		
1.	Pohađanje nastave	10	10 %																																		
2.	Aktivnost na nastavi	10	10 %																																		
3.	Polusemestralni ispit	30	30 %																																		
4.	Završni ispit	50	50 %																																		
5.																																					
Ukupno: 100 bodova			100%																																		
Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi: <table><tr><td>a) 10 (A)</td><td>- izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova;</td></tr><tr><td>b) 9 (B)</td><td>- iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda;</td></tr><tr><td>c) 8 (C)</td><td>- prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda;</td></tr><tr><td>d) 7 (D)</td><td>- općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda;</td></tr><tr><td>e) 6 (E)</td><td>- zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda;</td></tr></table>	a) 10 (A)	- izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova;	b) 9 (B)	- iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda;	c) 8 (C)	- prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda;	d) 7 (D)	- općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda;	e) 6 (E)	- zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda;																										
a) 10 (A)	- izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova;																																				
b) 9 (B)	- iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda;																																				
c) 8 (C)	- prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda;																																				
d) 7 (D)	- općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda;																																				
e) 6 (E)	- zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda;																																				

	f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.
Literatura	<i>Obavezna</i> 1. Barker, Ph., Tehnike arheološkog iskopavanja, Katalozi i monografije 8, Split, 2000. 2. Dincauze, D., Environmental Archaeology, Cambridge, 2000. 3. Gosden, C., Anthropology & Archaeology, London, 1999. 4. Greene, K., Archaeology, An Introduction, London, 2001. 5. Harris, E. C., Načela arheološke stratigrafije, Ljubljana, 1989. 6. Leute, U., Archaeometry, New York, 1987. <i>Dodatna</i>
Napomene	

Adin

Robert

Adin

21. 9 2021
Datum: 21. 9 2021

SYLLABUS

Odsjek	Historija, Katedra za arheologiju				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	Uvod u arheologiju 1				
Šifra/kod	FIL ARH 131	Status (obavezni ili izborni)	Obavezan	ECTS	7 (Arheologija i druga studijska grupa ECTS 3)
Ciklus studija	I	Semestar	1.	Ak. godina	2021/2022.
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	Nema				
Jezik izvođenja nastave	Bosanski/Hrvatski/Srpski				
Nastavnik	Ime i prezime	prof.dr.Adnan Kaljanac			
	Kontakt podaci	Kabinet: 252 E-mail: adnan.kaljanac@ff.unsa.ba Telefon: 033/253-222	Termin konsultacija	Utorak: 12 – 15 h Četvrtak: 16 - 18 h	
Saradnik	Ime i prezime	Jesenko Hadžihasanović, MA			
	Kontakt podaci	Kabinet: 252 E-mail: jesenko.hadzihasanovic@ff.unsa.ba Telefon: 033/253-222	Termin konsultacija	Srijeda: 16 – 17 h Četvrtak: 13 - 15 h Petak: 14 – 15 h i 16 - 17 h	
Sedmični broj kontakt sati	predavanja <u>3</u> ; seminar <u>1</u> ; vježbe <u>2</u> Druga studijska grupa: predavanja 2, seminar 0, vježbe 1.				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Predmet daje pregled općih saznanja o arheologiji kao naučnoj disciplini, o prvim počecima arheologije i njenom razvoju do njene uspostave kao znanstvene, a konačno i samostalne znanosti. Predmet daje pregled od najstarijih poznatih početaka ljudskog interesa za prošlost i prvih pokušaja njenog objašnjenja do početaka prosvjetiteljstva i prvih znanstvenih začetaka u arheološkoj metodologiji. Uspostavom znanstvenog pristupa započinje i razvoj arheološke metodologije, terenskih istraživanja, razvoja periodizacija i hronoloških sistema kroz XIX i XX stoljeće. Predmet također daje pregled utjecaja pomoćnih naučnih disciplina (paleontologije, geologije, paleoklimatologije, paleoetnologije, antropologije i sl.) te prirodnoznanstvenih metoda na razvoj arheološke znanosti.				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Cilj je predmeta da studenta upozna s glavnim procesima kulturnohistorijskog razvoja i razvoja ljudskog društva od prethistorije do srednjeg vijeka, da student pravilno shvati pojam arheologije kao nauke, čime se ona bavi, kojim metodama te kako je tekao historijski razvoj različitih metodoloških pristupa i kako su isti utjecali na formiranje moderne arheologije kao samostalne znanosti.				
Ishodi učenja	Student će: - moći opisati historijat arheologije kao nauke - nabrojati i opisati osnovne karakteristike arheoloških naučnih poddisciplina, kao i pomoćnih arheoloških naučnih disciplina - opisati različite metode i metodološke pristupe koji se koriste u arheologiji opisati glavne proce kulturnohistorijskog razvoja od prethistorije do danas				

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	Upoznavanje studenata sa literaturom. Prva poimanja prošlosti u Mezopotamiji, Grčkoj, Rimu i Kini.
2.	Poimanje prošlosti tokom srednjega vijeka.
3.	Mjesto religije u srednjovjekovnom pogledu na prošlost i budućnost.
4.	Novi pogled na stari svijet. Dostignuća humanizma i renesanse i promjena poimanja prošlosti u Evropi.
5.	Pojava prosvjetiteljstva i antivarizma u Evropi, te prvih učenih društava, prije svega Diletanata.
6.	Grand Tour i njegova uloga u tadašnjem poimanju grčkog i rimskog nasljeđa.
7.	Doba romantizma i potrage za paganskom prošlosti Evropskih nacija.
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata (online ili u učionici)
9.	Christian Jürgen Thomsen i troperiodni sistem
10.	Difuzionizam kao ideja u arheološkoj nauci
11.	Život, djelo i uticaj Heinricha Schliemanna na arheologiju
12.	Kulturno-historijski pristup u arheologiji.
13.	Prošlost u službi rase, Gustaf Kossinna i kulturni krugovi.
14.	Procesualna arheologija ili New Archaeology.
15.	Post-procesualna arheologija.
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu (online ili u učionici)
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	• Održavanje predavanja gradiva u učionici u grupama koje broje do 25 studenata, a uz pomoć prezentacija i video prezentacija prema potrebi. • Održavanje vježbi koja prate nastavno gradivo obrađeno na predavanjima, a u grupama koje broje do 25 studenata, a uz pomoć prezentacija i video prezentacija prema potrebi. • Organizacija diskusija između studenata na zadanu temu, gdje zavisno od kompleksnosti teme o kojoj se diskutuje i broja prisutnih studenata nastavni kadar obnaša ulogu moderatora diskusija ili sudjeluje u samoj diskusiji. • U slučaju nepredviđenih okolnosti (kao što je globalna pandemija COVID-19) i nemogućnosti izvođenja nastave u učionici, nastava će biti izvedena online, primarno preko platforme BISER, ali i drugih platformi koje budu odgovarale određenim predavanjima, kao što su Google Meet, Zoom i sl.																								
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja: <table><tr><th>R. br.</th><th>Elementi praćenja</th><th>Broj bodova</th><th>Učešće u ocjeni (%)</th></tr><tr><td>1.</td><td>Aktivnost tokom nastavnog procesa</td><td>10</td><td>10</td></tr><tr><td>2</td><td>Izrada rada na zadanu temu</td><td>10</td><td>10</td></tr><tr><td>3.</td><td>Parcijalna provjera znanja</td><td>40</td><td>40</td></tr><tr><td>4.</td><td>Završna provjera znanja</td><td>40</td><td>40</td></tr><tr><td colspan="3">Ukupno: 100 bodova</td><td>100%</td></tr></table> NAPOMENA: Za izlazak na završni ispit student mora uspješno završiti polusemestralnu provjeru znanja, sa minimalno 55% osvojenih bodova od predviđenog maksimalnog broja bodova za polusemestralni ispit. Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način: • Aktivnost tokom nastavnog procesa: Praćenjem nastavnih aktivnosti, konstruktivnim učestvovanjem u diskusijama koje nastavnik ili saradnik započinu tokom nastavnog procesa • Izrada pisanog rada na zadanu temu: Pisanje rada o temama vezanim za materiju koja se obrađuje tokom nastavnog procesa • Parcijalna provjera znanja: Usmena ili pismena provjera znanja koje je student imao priliku da usvoji do 8. sedmice nastavnog procesa • Završna provjera znanja: Usmena ili pismena provjera znanja koje je student imao priliku da usvoji u nastavnom procesu tokom cijelog semestra	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Aktivnost tokom nastavnog procesa	10	10	2	Izrada rada na zadanu temu	10	10	3.	Parcijalna provjera znanja	40	40	4.	Završna provjera znanja	40	40	Ukupno: 100 bodova			100%
R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																						
1.	Aktivnost tokom nastavnog procesa	10	10																						
2	Izrada rada na zadanu temu	10	10																						
3.	Parcijalna provjera znanja	40	40																						
4.	Završna provjera znanja	40	40																						
Ukupno: 100 bodova			100%																						
Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje																								

	se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.
Literatura	Obavezna 1. Balme, J. (Ed.), Pateron, A. (Ed.), Archaeology in Practice, A Student Guide to Archaeological Analyses, Oxford, 2006. 2. Bradley R., The Past in Prehistoric Societies, Routledge, New York 2009. 3. Čović, B., Od Butmira do Ilira, Sarajevo, 1976. 4. Diaz-Andreu, M., A World History of Nineteenth-Century Archaeology, Nationalism, Colonialism, and the Past, Oxford, 2007. 5. Dyson, S. L., In Pursuit of Ancient Pasts, A History of Classical Archaeology in the Nineteenth and Twentieth Centuries, New Haven & London, 2006. 6. Grin, K., Uvod u arheologiju, Beograd, 2003. 7. Sklenar, K., Archaeology in Central Europe: the First 500 Years, New York, 1983. 8. Težak-Gregl, T., Uvod u prapovijesnu arheologiju, Zagreb, 2011. Dodatna 1. Harris, E. C., Principles of Archaeological Stratigraphy, London, 1989. 2. Mumford, L., Grad u historiji, Zagreb, 1988. 3. Renfrew, C., Bahn, P., Archaeology: theory, methods and practice, London, 1991. 4. Suić, M., Antički grad na istočnom Jadranu, Zagreb, 1976.
Napomene	U toku izvođenja nastave, moguće su okolnosti izdavanja vrijednih publikacija, koje se mogu unijeti u dodatnu ili obaveznu literaturu. Ovakve okolnosti se moraju pravovremeno najaviti studentima, a najmanje 1 mjesec prije završnog ispita. Svu literaturu dodanu na takav način obezbjeđuje predmetni nastavnik.

Adrian Kufarac

Adrian Kufarac

Adrian Kufarac

SYLLABUS

Odsjek	Historija, Katedra za arheologiju				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	Paleolit i mezolit				
Šifra/kod	FIL ARH 101	Status (obavezni ili izborni)	Obavezan	ECTS	7 (Arheologija i druga studijska grupa ECTS 3)
Ciklus studija	I	Semestar	I.	Ak. godina	2021/2022.
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	Nema				
Jezik izvođenja nastave	Bosanski/Hrvatski/Srpski				
Nastavnik	Ime i prezime	Prof.dr.Adnan Kaljanac		Termin konsultacija	Utorak: 12 – 15 h Četvrtak: 16 - 18 h
	Kontakt podaci	Kabinet: 252 E-mail: adnan.kaljanac@ff.unsa.ba Telefon: 033/253-222			
Saradnik	Ime i prezime	Elma Abaspahić, MA		Termin konsultacija	Utorak: 12 – 15 h Petak: 11 - 13 h
	Kontakt podaci	Kabinet: 252 E-mail: elma.hantalasevic@ff.unsa.ba Telefon: 033/253-222			
Sedmični broj kontakt sati	predavanja <u>2</u> ; seminar <u>0</u> ; vježbe <u>3</u> Druga studijska grupa: predavanja 2, seminar 0, vježbe 0.				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Predmet upoznaje studenta sa osnovama geološke prošlosti zemlje sa posebnim osvrtom na paleoklimatske i paleogeografske promjene u kvartaru, pleistocensku floru i kvartarnu faunu. Predmet prezentira određene cjeline: prirodni okviri u kvartaru; evolucija čovjeka; prvi hominini; Australopitecini; rod Homo; mineralne sirovine i pojava materijalne kulture; tehnologija obrade kamenog i koštanog alata; osnovne karakteristike kamenog i koštanog alata; paleolitske kulture Evrope; značajna nalazišta; pojava zagrobnog kulta i umjetničko stvaralaštvo. Osim toga, student se upoznaje sa osnovnim obilježjima epohe mezolita, kao što je pojava mikrolitskog oruđa, mikrolitske kulture i njihova obilježja.				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Predmet upoznaje studenta s teorijama o nastanku čovjeka i o njegovom razvoju, upoznaje ga s geološko-klimatološkim prilikama koje su, uz biljni i životinjski svijet, diktirale razvoj života pračovjeka u doba paleolita i mezolita.				
Ishodi učenja	Student će: - povezati glacijale i integracijale sa evolucijom ljudskog roda - moći navesti vrste Austalopitecina, roda Homo i njihove karakteristike - moći opisati kameni i koštani alat, standardnu klasifikaciju i stukovne nazive, te terminologiju obrade kamenog i koštanog alata - znati glavne paleolitske kulture Evrope - biti upoznat sa prvim pojavama ideja o zagrobnom životu i umjetnosti i znati prepoznati mezolitski arheološki materijal				

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	Upoznavanje studenata sa literaturom. Pregled historijskog razvoja prahistorijske arheologije s posebnim osvrtom na paleolit i mezolit.
2.	
3.	Geološka podjela Zemljine prošlosti. Glacijacije i interglacijacije u Evropi u posljednjem geološkom razdoblju Zemljine prošlosti.
4.	
5.	Teorije o nastanku čovjeka. Darwinova teorija evolucije. Prva otkrića.
6.	
7.	Australopitecini i rod Homo – nastanak, biološke karakteristike, podjele.
8.	
9.	Donji i srednji paleolit: osnovne karakteristike, geološke i hidroklimate osobitosti.
10.	
11.	Musterijenska kultura, nositelji musterijenske kulture, rasprostiranje, najznačajniji lokaliteti, litička proizvodnja. Zagrobni kult nositelja musterijenske kulture.
12.	
13.	Šatelperonijenska i seletijenska kultura: nositelji, rasprostiranje, najznačajniji lokaliteti, litička proizvodnja, zagrobni kult.
14.	
15.	Polusemestralna provjera znanja studenata (online ili u učionici)
16.	
17.	Gornji paleolit: orinjasijenska, gravetijenska, solitrejenska i magdalenijenska kultura.
18.	
19.	Umjetnost gornjeg paleolita. Franko – kantabrijska pećinska umjetnost. Paleolitske Venere.
20.	
21.	Srednji i gornji paleolit panonske regije u BiH – lokaliteti, litička i koštana proizvodnja. Gornji paleolit jadranske regije u BiH.
22.	
23.	Mezolit: osnovne karakteristike, geološke i hidroklimate osobitosti, hronologija, socio – kulturne promjene, tehnologija izrade mezolitskih sječiva.
24.	
25.	Najznačajnije mezolitske kulture u Evropi - rasprostiranje, najznačajniji lokaliteti, litička i koštana proizvodnja, duhovna kultura.
26.	
27.	Metode datiranja paleolitskih i mezolitskih artefakata na osnovu stratigrafije, tipologije, geoloških slojeva, proučavanja sedimenata na dnu okeana, analize polena.
28.	
29.	Apsolutne metode datiranja paleolitskih i mezolitskih artefakata.
30.	
31.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
32.	
33.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu (online ili u učionici)
34.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	• Održavanje predavanja gradiva u učionici u grupama koje broje do 25 studenata uz pomoć prezentacija i video prezentacija prema potrebi. • Održavanje vježbi koja prate nastavno gradivo obrađeno na predavanjima u grupama koje broje do 25 studenata, uz pomoć prezentacija i video prezentacija prema potrebi, u učionici • Organizacija diskusija između studenata na zadanu temu, gdje zavisno od kompleksnosti teme o kojoj se diskutuje i broja prisutnih studenata nastavni kadar obnaša ulogu moderatora diskusija ili sudjeluje u samoj diskusiji. • U slučaju nepredviđenih okolnosti (kao što je globalna pandemija COVID-19) i nemogućnosti izvođenja nastave u učionici, nastava će biti izvedena online, primarno preko platforme BISER, ali i drugih platformi koje budu odgovarale određenim predavanjima, kao što su Google Meet, Zoom i sl.																				
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja: <table><tr><th>R. br.</th><th>Elementi praćenja</th><th>Broj bodova</th><th>Učešće u ocjeni (%)</th></tr><tr><td>1.</td><td>Aktivnost tokom nastavnog procesa</td><td>10</td><td>10</td></tr><tr><td>2.</td><td>Parcijalna provjera znanja</td><td>40</td><td>40</td></tr><tr><td>3.</td><td>Završna provjera znanja</td><td>50</td><td>50</td></tr><tr><td colspan="3">Ukupno: 100 bodova</td><td>100 %</td></tr></table> NAPOMENA: Za izlazak na završni ispit student mora uspješno završiti polusemestralnu provjeru znanja, sa minimalno 55% osvojenih bodova od predviđenog maksimalnog broja bodova za polusemestralni ispit. Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način: • Aktivnost tokom nastavnog procesa: Praćenjem nastavnih aktivnosti, konstruktivnim učestvovanjem u diskusijama koje nastavnik ili saradnik započnu tokom nastavnog procesa • Parcijalna provjera znanja: Pismena ili usmena provjera znanja koje je student imao priliku da usvoji do 8. sedmice nastavnog procesa • Završna provjera znanja: Pismena ili usmena provjera znanja koje je student imao priliku da usvoji u nastavnom procesu tokom cijelog semestra	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Aktivnost tokom nastavnog procesa	10	10	2.	Parcijalna provjera znanja	40	40	3.	Završna provjera znanja	50	50	Ukupno: 100 bodova			100 %
R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																		
1.	Aktivnost tokom nastavnog procesa	10	10																		
2.	Parcijalna provjera znanja	40	40																		
3.	Završna provjera znanja	50	50																		
Ukupno: 100 bodova			100 %																		
Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda;																				

	c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.
Literatura	Obavezna 1. Janković, I., Karavanić, I., Osvit čovječanstva. Početci našega biološkog i kulturnog razvoja. Zagreb, 2009. 2. Karavanić, I., Život neandertalaca, 2. promijenjeno izdanje. Zagreb, 2006. 3. Brodar, S., Paleolitik, u: Enciklopedija Jugoslavije, sv. 6. 4. Dimitrijević, S., Težak Gregal, T., Majnarić-Pandžić, N., Prapovijest, Zagreb, 1998. 5. Basler, Đ., Paleolitske kulture u jadranskoj regiji Jugoslavije, u: Glasnik Zemaljskog muzeja u Sarajevu, XXXVIII, Sarajevo, 1983. 6. Natzmer, G. V., Prethistorijske kulture, Zagreb, 1966. 7. Powell, T. G. E., Umetnost praistorije, Beograd, 1970. 8. Praistorija jugoslavenskih zemalja, knjiga I, paleolit i mezolit, Sarajevo, 1979. Dodatna 1. Augusta, J., Burijan, Z. Prethistorijski čovek, Beograd, 1966. 2. Batović, Š., Prvi paleolitski nalazi u sjevernoj Dalmaciji, u: Diadora, 3, Zadar, 1973. 3. Benac, A., Studije o kamenom i bakrenom dobu u sjeverozapadnom Balkanu, Sarajevo, 1964. 4. Hawkes, J., Preistorija, Historija čovječanstva, Zagreb, 1966. 5. Leroi, A., Gourhan, Religije prethistorije, Zagreb, 1968. 6. Malez, M. Paleolitik na području istočne obale Jadrana, u: Adriatica prae-his. et antiqua, Zagreb, 1970. 7. Malez, M., Osnovne crte paleolitika i mezolitika u Hrvatskoj, Rad JAZU, Zagreb, 1979. 8. Radovčić, J., Dragutin Gorjanović – Kramberger i krapinski pračovjek, Zagreb, 1988. 9. Srejskić, D., Lepenski vir, Beograd, 1969.
Napomene	U toku izvođenja nastave, moguće su okolnosti izdavanja vrijednih publikacija, koje se mogu unijeti u dodatnu ili obaveznu literaturu. Ovakve okolnosti se moraju pravovremeno najaviti studentima, a najmanje 1 mjesec prije završnog ispita. Svu literaturu dodanu na takav način obezbjeđuje predmetni nastavnik.

Adrian Kufner

Adrian Kufner

Adrian Kufner

SYLLABUS

Odsjek	Katedra za arheologiju				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	Arheološki praktikum 1				
Šifra/kod	FIL ARH 132	Status (obavezni ili izborni)	Obavezni	ECTS	4 (Druga studijska grupa ECTS 3)
Ciklus studija	I	Semestar	1.	Ak. godina	2021/2022.
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	Nema				
Jezik izvođenja nastave	Bosanski/Hrvatski/Srpski				
Nastavnik	Ime i prezime	prof.dr.Adnan Kaljanac			
	Kontakt podaci	Kabinet: 252 E-mail: adnan.kaljanac@ff.unsa.ba Telefon: 033/253-222	Termin konsultacija	Utorak: 12 – 15 h Četvrtak: 16 - 18 h	
Saradnik	Ime i prezime	Elma Abaspahić, MA			
	Kontakt podaci	Kabinet: 252 E-mail: elma.hantalasevic@ff.unsa.ba Telefon: 033/253-222	Termin konsultacija	Utorak: 12 – 15 h Petak: 11 - 13 h	
Sedmični broj kontakt sati	predavanja __0__ ; seminar __0__ ; vježbe: 2 x 2sata (2 h za svaku grupu) Druga studijska grupa: predavanja 0, seminar 0, vježbe 2.				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Predmet se sastoji iz dva dijela – teorijskog i praktičnog. U teorijskom dijelu student se upoznaje s osnovnim sadržajima arheologije kao nauke i metodama rada, to jest kako se organiziraju terenska istraživanja i šta im prethodi. Praktični dio nastave se izvodi na terenu ili muzeju ili na fakultetu, s tim da studenti sa svojim nastavnicima učestvuju na odgovarajućim iskopavanjima prahistorijskih, antičkih ili srednjovjekovnih lokaliteta ili rade na obradi arheološkog materijala iz navedenih perioda.				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Uvesti studente u teorijsko i praktično znanje arheoloških istraživanja i terenskim radom upoznati ih s načinom na koji se obavljaju arheološka iskopavanja na prahistorijskim nalazištima iz kamenog doba.				
Ishodi učenja	Student će: • naučiti osnovne termine korištene u arheologiji kamenog doba • naučiti metodologiju rada na prahistorijskim lokalitetima • upoznati se sa prahistorijskim arheološkim materijalom • steći praktično iskustvo u arheologiji				

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica	Nastavna jedinica
Datum	
1.	Uvod u predmet arheološki praktikum i upoznavanje studenata sa literaturom.
2.	Osnovna arheološka terminologija s posebnim osvrtom na arheološke lokalitete.
3.	Osnovna arheološka terminologija s posebnim osvrtom na alat potreban za terenska istraživanja
4.	Osnovna arheološka terminologija s posebnim osvrtom na materijal kamenog doba.
5.	Osnovna arheološka terminologija s posebnim osvrtom na materijal metalnog doba.
6.	Počeci arheoloških istraživanja u Evropi
7.	Počeci arheoloških istraživanja u Bosni i Hercegovini
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata (online ili u učionici)
9.	Arheološka iskopavanja paleolitskih lokaliteta u Evropi
10.	Arheološka iskopavanja paleolitskih lokaliteta u Bosni i Hercegovini
11.	Arheološka iskopavanja mezolitskih lokaliteta u Evropi
12.	Arheološka iskopavanja mezolitskih lokaliteta u Bosni i Hercegovini.
13.	Arheološka iskopavanja neolitskih lokaliteta u Evropi.
14.	Arheološka iskopavanja neolitskih lokaliteta u Bosni i Hercegovini.
15.	Praktični rad sa prahistorijskim arheološkim materijalom.
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu (online ili u učionici)
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	• Održavanje nastave će biti realizovano u učionicama u grupama koje broje do 25 studenata, uz pomoć prezentacija i video prezentacija prema potrebi. • Studentima će biti omogućen pristup prahistorijskom arheološkom materijalu. • U slučaju arheoloških iskopavanja, studentima će biti omogućena praktična primjena znanja na terenu. • U slučaju nepredviđenih okolnosti (kao što je globalna pandemija COVID-19) i nemogućnosti izvođenja nastave u učionici, nastava će biti izvedena online, primarno preko platforme BISER, ali i drugih platformi koje budu odgovarale određenim predavanjima, kao što su Google Meet, Zoom i sl.																								
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja: <table><tr><th>R. br.</th><th>Elementi praćenja</th><th>Broj bodova</th><th>Učešće u ocjeni (%)</th></tr><tr><td>1.</td><td>Aktivnost na nastavi</td><td>10</td><td>10 %</td></tr><tr><td>2.</td><td>Polusestrialni ispit</td><td>40</td><td>40 %</td></tr><tr><td>3.</td><td>Završni ispit</td><td>50</td><td>50 %</td></tr><tr><td colspan="3">Ukupno: 100 bodova</td><td>100%</td></tr><tr><td colspan="4">NAPOMENA: Za izlazak na završni ispit student mora uspješno završiti polusestrialnu provjeru znanja, sa minimalno 55% osvojenih bodova od predviđenog maksimalnog broja bodova za polusestrialni ispit.</td></tr></table> Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način: • Aktivnost tokom nastavnog procesa: Praćenjem nastavnih aktivnosti, konstruktivnim učestvovanjem u diskusijama koje nastavnik ili saradnik započnu tokom nastavnog procesa • Parcijalna provjera znanja: Pismena ili usmena provjera znanja koje je student imao priliku da usvoji do 8. sedmice nastavnog procesa • Završna provjera znanja: Pismena ili usmena provjera znanja koje je student imao priliku da usvoji u nastavnom procesu tokom cijelog semestra	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Aktivnost na nastavi	10	10 %	2.	Polusestrialni ispit	40	40 %	3.	Završni ispit	50	50 %	Ukupno: 100 bodova			100%	NAPOMENA: Za izlazak na završni ispit student mora uspješno završiti polusestrialnu provjeru znanja, sa minimalno 55% osvojenih bodova od predviđenog maksimalnog broja bodova za polusestrialni ispit.			
R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																						
1.	Aktivnost na nastavi	10	10 %																						
2.	Polusestrialni ispit	40	40 %																						
3.	Završni ispit	50	50 %																						
Ukupno: 100 bodova			100%																						
NAPOMENA: Za izlazak na završni ispit student mora uspješno završiti polusestrialnu provjeru znanja, sa minimalno 55% osvojenih bodova od predviđenog maksimalnog broja bodova za polusestrialni ispit.																									
Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100																								

	bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.
Literatura	Obavezna 1. Arheološki leksikon BiH, Sarajevo 1988. 2. Srejović D., Arheološki leksikon, Beograd 1997. 3. Barker, P., Tehnike arheološkog iskopavanja, Katalozi i monografije 8, Split, 2000. 4. Greene, K., Archaeology, An Introduction, London, 2001. 5. Harris, E. C., Načela arheološke stratigrafije, Ljubljana, 1989. 6. Renfrew, C., Bahn, P., Archaeology (Theories, Methods and Practice), London, 2000.
	Dodatna 1. Dincauze, D., Environmental Archaeology, Cambridge, 2000. 2. Gosden, C., Anthropology & Archaeology, London, 1999. 3. Leute, U., Archaeometry, New York, 1987. 4. Orton, C., Sampling in Archaeology, Cambridge, 2001. 5. Roskams, S., Excavation, Cambridge, 2001 6. Rajkovača, T., Appleby, J., Kratki priručnik za arheološka iskopavanja
Napomene	U toku izvođenja nastave, moguće su okolnosti izdavanja vrijednih publikacija, koje se mogu unijeti u dodatnu ili obaveznu literaturu. Ovakve okolnosti se moraju pravovremeno najaviti studentima, a najmanje 1 mjesec prije završnog ispita. Svu literaturu dodanu na takav način obezbjeđuje predmetni nastavnik.

Adrian Kufner

Stolac

Adrian Kufner

SYLLABUS

Odsjek	Historija, Katedra za arheologiju				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	Neolit i eneolit Bosne i Hercegovine i okruženja				
Šifra/kod	FIL ARH 225	Status (obavezni ili izborni)	Obavezan	ECTS	ECTS 6 Druga studijska grupa ECTS 3
Ciklus studija	I	Semestar	3.	Ak. godina	2021/2022.
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	Nema				
Jezik izvođenja nastave	Bosanski/Hrvatski/Srpski				
Nastavnik	Ime i prezime	prof.dr.Adnan Kaljanac			
	Kontakt podaci	Kabinet: 252 E-mail: adnan.kaljanac@ff.unsa.ba Telefon: 033/253-222	Termin konsultacija	Utorak: 12 – 15 h Četvrtak: 16 - 18 h	
Saradnik	Ime i prezime	Jesenko Hadžihasanović, MA			
	Kontakt podaci	Kabinet: 252 E-mail: jesenko.hadzihasanovic@ff.unsa.ba Telefon: 033/253-222	Termin konsultacija	Srijeda: 16 – 17 h Četvrtak: 13 - 15 h Petak: 14 – 15 h i 16 - 17 h	
Sedmični broj kontakt sati	predavanja 2; seminar 1; vježbe 1 druga studijska grupa predavanja 2, seminar 0, vježbe 1				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Predmet se sastoji od predavanja koja obuhvaćaju lokalitete neolitičkih i eneolitičkih kultura na području Bosne i Hercegovine, a koji su u korespondenciji sa lokalitetima izvan teritorija Bosne i Hercegovine. Riječ je o lokalitetima koji su u različitoj mjeri utjecali na razvoj neolitičkih i eneolitičkih lokaliteta na bosanskohercegovačkom prostoru i kao takve potrebno je da ih student bolje upozna.				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Cilj predmeta je upoznati studenta s najvažnijim neolitičkim i eneolitičkim lokalitetima na prostoru Bosne i Hercegovine kako bi se pravilno shvatio proces života na bosanskohercegovačkom prostoru u razdoblju neolita i eneolita.				
Ishodi učenja	Student će: • razumjeti osnovne pojave u neolitu i eneolitu Bosne i Hercegovine • znati navesti nabitnije neolitske i eneolitske kulture sa područja Bosne i Hercegovine, te njima istovremene pojave u susjednim zemljama • znati prepoznati i razlikovati neolitski od eneolitskog arheološkog materijala pronađenom na području Bosne i Hercegovine				

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica	Nastavna jedinica
Datum	
1.	Upoznavanje studenata sa literaturom. Opće klimatološke, geološke i kulturne prilike na prostoru BiH u ranom neolitu
2.	Starčevačka kultura: prostor rasprostiranja, keramička i litička proizvodnja, ekonomske i religijske prilike. Impresso kultura: prostor rasprostiranja, geneza, odnos sa jadranskim primorjem
3.	Starčevo – impresso kultura, prostor rasprostiranja, geneza, odnos sa supstratnim kulturama.
4.	Srednji neolit Bosne: kakanjska kultura - prostor rasprostiranja, geneza, odnos sa supstratnim kulturama.
5.	Istočnobosanska varijanta vinčanske kulture; prostor rasprostiranja, keramička i litička proizvodnja, ekonomske i religijske prilike.
6.	Srednji i kasni neolit Hercegovine
7.	Prodor danilske kulture u Hercegovinu i njen odnos sa kulturama u Bosni.
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata (online ili u učionici)
9.	Kasni neolit Bosne – opće značajke
10.	Sopotska kultura u Bosni s posebnim osvrtom na lokalitete Donja Mahala i Donji Klakar
11.	Butmirska kultura - prostor rasprostiranja, geneza, odnos sa supstratnim kulturama
12.	Keramička i litička proizvodnja butmirske kulture. Ekonomske i religijske prilike butmirske kulture.
13.	Umjetnost istočnobosanske varijante vinčanske kulture i butmirske kulture s posebnim osvrtom na idoloplastiku.
14.	Hvarsko – lisičićka kultura u Hercegovini - prostor rasprostiranja, geneza, odnos sa supstratnim kulturama, jadranskim primorjem i kulturama sa prostora centralne Bosne
15.	Opće klimatološke, geološke i kulturne prilike na prostoru BiH na prijelazu iz neolitika u eneolitik
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)

17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu (online ili u učionici)
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	- Održavanje predavanja gradiva u učionici u grupama koje broje do 25 studenata, a uz pomoć prezentacija i video prezentacija prema potrebi. - Održavanje vježbi koja prate nastavno gradivo obrađeno na predavanjima, a u grupama koje broje do 25 studenata, a uz pomoć prezentacija i video prezentacija prema potrebi. - Organizacija diskusija između studenata na zadanu temu, gdje zavisno od kompleksnosti teme o kojoj se diskutuje i broja prisutnih studenata nastavni kadar obnaša ulogu moderatora diskusija ili sudjeluje u samoj diskusiji. - U slučaju nepredviđenih okolnosti (kao što je globalna pandemija COVID-19) i nemogućnosti izvođenja nastave u učionici, nastava će biti izvedena online, primarno preko platforme BISER, ali i drugih platformi koje budu odgovarale određenim predavanjima, kao što su Google Meet, Zoom i sl.																								
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja: <table><tr><th>R. br.</th><th>Elementi praćenja</th><th>Broj bodova</th><th>Učešće u ocjeni (%)</th></tr><tr><td>1.</td><td>Aktivnost tokom nastavnog procesa</td><td>10</td><td>10</td></tr><tr><td>2.</td><td>Izrada rada na zadanu temu</td><td>10</td><td>10</td></tr><tr><td>3.</td><td>Parcijalna provjera znanja</td><td>40</td><td>40</td></tr><tr><td>4.</td><td>Završna provjera znanja</td><td>40</td><td>40</td></tr><tr><td colspan="3">Ukupno: 100 bodova</td><td>100%</td></tr></table> NAPOMENA: Za izlazak na završni ispit student mora uspješno završiti polusemestralnu provjeru znanja, sa minimalno 55% osvojenih bodova od predviđenog maksimalnog broja bodova za polusemestralni ispit. Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način: - Aktivnost tokom nastavnog procesa: Praćenjem nastavnih aktivnosti, konstruktivnim učestvovanjem u diskusijama koje nastavnik ili saradnik započnu tokom nastavnog procesa - Izrada rada na zadanu temu: Pisanje rada o temama vezanim za materiju koja se obrađuje tokom nastavnog procesa - Parcijalna provjera znanja: Pismena ili usmena provjera znanja koje je student imao priliku da usvoji do 8. sedmice nastavnog procesa	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Aktivnost tokom nastavnog procesa	10	10	2.	Izrada rada na zadanu temu	10	10	3.	Parcijalna provjera znanja	40	40	4.	Završna provjera znanja	40	40	Ukupno: 100 bodova			100%
R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																						
1.	Aktivnost tokom nastavnog procesa	10	10																						
2.	Izrada rada na zadanu temu	10	10																						
3.	Parcijalna provjera znanja	40	40																						
4.	Završna provjera znanja	40	40																						
Ukupno: 100 bodova			100%																						

	Završna provjera znanja: Pismena ili usmena provjera znanja koje je student imao priliku da usvoji u nastavnom procesu tokom cijelog semestra
Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.
Literatura	Obavezna - Benac, A., Završna istraživanja u pećini Hrustovači, Glasnik Zemaljskog muzeja, Sarajevo, 1948. - Benac, A., Neolitsko naselje u Lisičićima kod Konjica, Sarajevo, 1958. - Benac, A., Studije o kamenom i bakarnom dobu u sjeverozapadnom Balkanu, Sarajevo, 1964. - Benac, A., Obre II – neolitsko naselje butmirske kulture na Gornjem polju, u: Glasnik Zemaljskog muzeja, n.s., XXVI, Sarajevo, 1971. - Benac, A., Obre I – neolitsko naselje starčevačko-impreso i kakanjske kulture na Raskršću, u: Glasnik Zemaljskog muzeja, n. s., XXVII-XXVIII, Sarajevo, 1973. - Čović, B., Od Butmira do Ilira (poglavlja o neolitiku i eneolitiku), Sarajevo, 1976. - Čović, B., Velika gradina u Varvari, u: Glasnik Zemaljskog muzeja, n.s. XXXII, Sarajevo, 1978. - Grupa autora: Kulturna istorija Bosne i Hercegovine, Sarajevo, 1986. - Marijanović, B., Eneolitik i eneolitičke kulture u Bosni i Hercegovini, Mostar, 2003. - Praistorija jugoslavenskih zemalja, II i III. Sarajevo, 1979. (tu je navedena sva potrebna literatura) - Grupa autora, Okolište 1 – Untersuchungen einer spätneolithischen Siedlungskammer in Zentralbosnien, Neolithikum und Chalkolithikum in Zentralbosnien 1, Universitätsforschungen zur prähistorischen Archäologie 228 (Bonn 2013) - Robert Hofmann, Okolište 2 – Spätneolithische Keramik und Siedlungsentwicklung in Zentralbosnien, Neolithikum und Chalkolithikum in Zentralbosnien 2, Universitätsforschungen zur prähistorischen Archäologie 243 (Bonn 2013) Dodatna - Batović, Š., Stariji neolit u Dalmaciji, Zadar, 1966 - Marković, Č., Neolit Crne Gore, Beograd, 1985. - Novak, G., Grapčeva spilja, Zagreb, 1955. - Marijanović, B., Ravlića pećina, Mostar 2012.
Napomene	U toku izvođenja nastave, moguće su okolnosti izdavanja vrijednih publikacija, koje se mogu unijeti u dodatnu ili obaveznu literaturu. Ovakve okolnosti se moraju pravovremeno najaviti studentima, a najmanje 1 mjesec prije završnog ispita. Svu literaturu dodanu na takav način obezbjeđuje predmetni nastavnik.

Globočnik

Adnan Kufner

Adnan Kufner

SYLLABUS

Odsjek	Historija, Katedra za arheologiju				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	Metalno doba Bosne i Hercegovine i okruženja 1				
Šifra/kod	FIL ARH 226	Status (obavezni ili izborni)	Obavezan	ECTS	ECTS 6 Druga studijska grupa ECTS 4
Ciklus studija	I	Semestar	3.	Ak. godina	2021/2022.
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	Položen ispit iz predmeta Metalno doba				
Jezik izvođenja nastave	Bosanski/Hrvatski/Srpski				
Nastavnik	Ime i prezime	prof.dr Adnan Kaljanac			
	Kontakt podaci	Kabinet: 252 E-mail: adnan.kaljanac@ff.unsa.ba Telefon: 033/253-222	Termin konsultacija	Utorak: 12 – 15 h Četvrtak: 16 - 18 h	
Saradnik	Ime i prezime	Jesenko Hadžihasanović, MA			
	Kontakt podaci	Kabinet: 252 E-mail: jesenko.hadzihasanovic@ff.unsa.ba Telefon: 033/253-222	Termin konsultacija	Srijeda: 16 – 17 h Četvrtak: 13 - 15 h Petak: 14 – 15 h i 16 - 17 h	
Sedmični broj kontakt sati	predavanja 2; seminar 1; vježbe 2 druga studijska grupa predavanja 2, seminar 0, vježbe 1				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Periodu brončanog doba jugoistočne Evrope pripada i bosanskohercegovački prostor, pa kao takav ne može se izdvojeno proučavati. Bosna i Hercegovina kao tranzitno područje ovog dijela Evrope, a onda kao rudno bogata zemlja, igrala je značajnu ulogu u razvoju metalnodobnih kultura Balkanskog prostora. S obzirom na pravce utjecaja koji su dolazili na bosanskohercegovački prostor, poseban značaj imaju kulture s područja Podunavlja, s jedne strane, i Mediterana, s druge strane. Upoznati studente sa periodizacijom brončanog doba jugoistočne Evrope, ostacima materijalne kulture II milenija p.n.e., genezom kultura brončanog doba od završetka eneolita do početka željeznog doba nakon turbulencija krajem prvog milenija p.n.e.				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Upoznati studente s najvažnijim brončanodobnim kulturama zemalja jugoistočne Evrope i zapadnog Balkana koje su s onima koje su se razvijale na prostoru današnje Bosne i Hercegovine činile jedinstveno kulturno područje. Početak brončanog doba i različite teorije o porijeklu brončanodobnih populacija zapadnog Balkana (teorije o prapostojbini, porijeklo, jezik, značenje). Razvoj kultura brončanog doba, metalurgija i upotreba metala, drugi vidovi ostataka materijalne kulture zajednica brončanog doba na zapadnom Balkanu te njihova duhovna kultura i sepulkralni kultovi. Kontakti sa podunavskim, egejskim i italjskim područjem.				
Ishodi učenja	Student će: • biti upoznat sa najvažnijim kulturnim pojavama brončanog doba na području Bosne i Hercegovine i zapadnog Balkana • znati opisati različite teorije porijekla brončanodobnih populacija zapadnog Balkana • znati osnovni tok razvoja metalurgije bronzanog doba na zapadnom Balkanu • moći opisati osnovne karakteristike duhovne i sepulkralne kulture na području zapadnog Balkana				

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	Najvažnije brončanodobne kulture jugoistočne Evrope i zapadnog Balkana.
2.	Različite teorije o porijeklu brončanodobnih populacija zapadnog Balkana.
3.	Kulturne promjene u brončanom dobu Evrope.
4.	Bosna i Hercegovina kao tranzitno područje ovog dijela Evrope i njena uloga u oblikovanju brončanog doba Balkanskog prostora.
5.	Kontakti s podunavskim, egejskim i italiskim područjem.
6.	Ostaci materijalne kulture nakon drugog milenija p. n. e.
7.	Geneza kultura brončanog doba od završetka eneolita do početka željeznog doba nakon turbulencija krajem prvog milenija p. n. e.
8.	Polusestrialna provjera znanja studenata (online ili u učionici)
9.	Ostaci materijalne kulture zajednica brončanog doba na zapadnom Balkanu; duhovna kultura i sepulkralni kultovi.
10.	Cetinska kulturna grupa.
11.	Posuška kulturna grupa.
12.	Glasinačka kulturna grupa ranog i srednjeg brončanog doba.
13.	Glasinačka kulturna grupa kasnog brončanog doba.
14.	Fenomen ostava kasnog brončanog doba Bosne i Hercegovine i susjednih zemalja.
15.	Kontakti Bosne i Hercegovine i susjednih zemalja u brončanom dobu.
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu (online ili u učionici)
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	• Održavanje predavanja gradiva u učionici u grupama koje broje do 25 studenata, a uz pomoć prezentacija i video prezentacija prema potrebi. • Održavanje vježbi koja prate nastavno gradivo obrađeno na predavanjima, a u grupama koje broje do 25 studenata, a uz pomoć prezentacija i video prezentacija prema potrebi. • Organizacija diskusija između studenata na zadanu temu, gdje zavisno od kompleksnosti teme o kojoj se diskutuje i broja prisutnih studenata nastavni kadar obnaša ulogu moderatora diskusija ili sudjeluje u samoj diskusiji. • U slučaju nepredviđenih okolnosti (kao što je globalna pandemija COVID-19) i nemogućnosti izvođenja nastave u učionici, nastava će biti izvedena online, primarno preko platforme BISER, ali i drugih platformi koje budu odgovarale određenim predavanjima, kao što su Google Meet, Zoom i sl.																												
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja: <table><tr><th>R. br.</th><th>Elementi praćenja</th><th>Broj bodova</th><th>Učešće u ocjeni (%)</th></tr><tr><td>1.</td><td>Aktivnost tokom nastavnog procesa</td><td>10</td><td>10</td></tr><tr><td>2.</td><td>Izrada rada na zadanu temu</td><td>10</td><td>10</td></tr><tr><td>3.</td><td>Parcijalna provjera znanja</td><td>40</td><td>40</td></tr><tr><td>4.</td><td>Završna provjera znanja</td><td>40</td><td>40</td></tr><tr><td colspan="3">Ukupno: 100 bodova</td><td>100%</td></tr><tr><td colspan="3">NAPOMENA: Za izlazak na završni ispit student mora uspješno završiti polusemestralnu provjeru znanja, sa minimalno 55% osvojenih bodova od predviđenog maksimalnog broja bodova za polusemestralni ispit.</td><td></td></tr></table> Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način: • Aktivnost tokom nastavnog procesa: Praćenjem nastavnih aktivnosti, konstruktivnim učestvovanjem u diskusijama koje nastavnik ili saradnik započinu tokom nastavnog procesa • Izrada rada na zadanu temu: Pisanje rada o temama vezanim za materiju koja se obrađuje tokom nastavnog procesa • Parcijalna provjera znanja: Pismena ili usmena provjera znanja koje je student imao priliku da usvoji do 8. sedmice nastavnog procesa • Završna provjera znanja: Pismena ili usmena provjera znanja koje je student imao priliku da usvoji u nastavnom procesu tokom cijelog semestra	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Aktivnost tokom nastavnog procesa	10	10	2.	Izrada rada na zadanu temu	10	10	3.	Parcijalna provjera znanja	40	40	4.	Završna provjera znanja	40	40	Ukupno: 100 bodova			100%	NAPOMENA: Za izlazak na završni ispit student mora uspješno završiti polusemestralnu provjeru znanja, sa minimalno 55% osvojenih bodova od predviđenog maksimalnog broja bodova za polusemestralni ispit.			
R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																										
1.	Aktivnost tokom nastavnog procesa	10	10																										
2.	Izrada rada na zadanu temu	10	10																										
3.	Parcijalna provjera znanja	40	40																										
4.	Završna provjera znanja	40	40																										
Ukupno: 100 bodova			100%																										
NAPOMENA: Za izlazak na završni ispit student mora uspješno završiti polusemestralnu provjeru znanja, sa minimalno 55% osvojenih bodova od predviđenog maksimalnog broja bodova za polusemestralni ispit.																													

Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.
Literatura	Obavezna 1. Garašanin, M., Praistorija Srbije, Tom I, Beograd, 1973. 2. Govedarica, B., Rano bronzano doba na području istočnog Jadrana, Djela ANUBiH LVIII, CBI, Sarajevo, 1989. 3. Mirić M. (Hrsg.) Povijest umjetnosti u Hrvatskoj, Prapovijest, Zagreb, 1998. 4. Praistorija jugoslavenskih zemalja, knjige III, IV, Sarajevo, 1979. 5. Saveljić-Bulatović L. i Lutovac P., Zlatno doba Crne Gore, Podgorica, 2003. 6. Stošić J. P. (ed.), Simbol Boga i kralja, Prvi europski vladari, Zagreb, 2006. 7. Vinski-Gasparini K., Kultura polja sa žarama u sjevernoj Hrvatskoj, Zadar, 1973. Dodatna 1. Benac, A., „Prediliri, Protoiliri, Prailiri”, u: Balcanica, VIII, Beograd, 1977. 2. Benac, A., Čović, B., Glasinac, I, II, Sarajevo 1956, 1957. 3. Benac, A., Praistorijski tumuli na Kupreškom polju, Sarajevo, 1986. 4. Čović, B. (Ed.), Arheološki leksikon Bosne i Hercegovine, Sarajevo, 1988. 5. Čović, B., Od Butmira do Ilira, Sarajevo, 1976. 6. Durman, A., „Metalurgija vučedolskog kulturnog kompleksa”, u: Opuscula archaeologica, 8, Zagreb, 1983. 7. Jovanović, B., Metalurgija eneolitskog perioda Jugoslavije, Beograd, 1971.
Napomene	U toku izvođenja nastave, moguće su okolnosti izdavanja vrijednih publikacija, koje se mogu unijeti u dodatnu ili obaveznu literaturu. Ovakve okolnosti se moraju pravovremeno najaviti studentima, a najmanje 1 mjesec prije završnog ispita. Svu literaturu dodanu na takav način obezbjeđuje predmetni nastavnik.

Adrian Kuzmanac

Adrian Kuzmanac

Stolensky

SYLLABUS

Odsjek	Historija, Katedra za arheologiju				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	Kulturne odlike neolita i eneolita				
Šifra/kod	FIL ARH 401	Status (obavezni ili izborni)	Obavezan	ECTS	ECTS 5 Druga studijska grupa ECTS 3
Ciklus studija	II	Semestar	1.	Ak. godina	2021/2022.
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	Nema				
Jezik izvođenja nastave	Bosanski/Hrvatski/Srpski				
Nastavnik	Ime i prezime	prof.dr.Adnan Kaljanac			
	Kontakt podaci	Kabinet: 252 E-mail: adnan.kaljanac@ff.unsa.ba Telefon: 033/253-222	Termin konsultacija	Utorak: 12 – 15 h Četvrtak: 16 - 18 h	
Saradnik	Ime i prezime	Jesenko Hadžihasanović, MA			
	Kontakt podaci	Kabinet: 252 E-mail: jesenko.hadzihasanovic@ff.unsa.ba Telefon: 033/253-222	Termin konsultacija	Srijeda: 16 – 17 h Četvrtak: 13 - 15 h Petak: 14 – 15 h i 16 - 17 h	
Sedmični broj kontakt sati	predavanja 2; seminar 0; vježbe 2 druga studijska grupa predavanja 2, seminar 0, vježbe 1				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Problem prijelaza skupina lovaca i sakupljača na neolitičke poljodjelske i stočarske zajednice. Studenti se upoznaju s različitim pristupima ovome problemu i teorijama proizišlih iz njih kao što su primjerice Childeov koncept neolitičke revolucije, evolucijski model, kulturni difuzionizam itd.				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Upoznati studente sa kulturnim odlikama neolitičkih i eneolitičkih kultura Evrope i zapadnog Balkana.				
Ishodi učenja	Student će: • razumjeti kulturne odlike u neolitu i eneolitu Bosne i Hercegovine • znati prepoznati nabitnije teoretske pristupe pri proučavanju neolitskih i eneolitskih kultura sa područja Bosne i Hercegovine, te njima istovremenih pojava u susjednim zemljama • znati na naučno zadovoljavajući način primjeniti različite matedo i teoretske pristupe pri proučavanju neolitskih i eneolitskih zajednica sa područja Bosne i Hercegovine, te njima istovremenih pojava u susjednim zemljama				

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	Upoznavanja studenata s tematikom i literaturom.
2.	Opće značajke neolita; periodizacija i hronologija. Modeli neolitizacije. Childeov model neolitske revolucije.
3.	Difuzioni i autohtoni modeli širenja neolitskog načina života
4.	Pojava zemljoradnje i stočarstva, te posljedice istih na promjenu načina života mezolitskih populacija.
5.	Pojava novog medija za prenos ideja: keramika i drugi oblici ekspresije
6.	Pojava različitih kultova i antropomorfnih figurina tokom neolita
7.	Različite manifestacije sepulkralnih kultova tokom neolita
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata (online ili u učionici)
9.	Okresani i glačani alat tokom neolita i eneolita.
10.	Posljedice pojave prvih naselja na zajednice sa područja jugoistoka Evrope.
11.	Eneolit, halkolitik, eneolit ili bakarno doba
12.	Metalurgija bakarnog doba.
13.	Mehanizmi širenja znanja o metalurgiji bakra i njihova sličnost sa modelima širenja neolita.
14.	Promjene u duhovnoj kulturi tokom eneolita
15.	Različite manifestacije sepulkralnih kultova tokom eneolita
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu (online ili u učionici)

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	• Održavanje predavanja gradiva u učionici u grupama koje broje do 25 studenata, a uz pomoć prezentacija i video prezentacija prema potrebi. • Održavanje vježbi koja prate nastavno gradivo obrađeno na predavanjima, a u grupama koje broje do 25 studenata, a uz pomoć prezentacija i video prezentacija prema potrebi. • Organizacija diskusija između studenata na zadanu temu, gdje zavisno od kompleksnosti teme o kojoj se diskutuje i broja prisutnih studenata nastavni kadar obnaša ulogu moderatora diskusija ili sudjeluje u samoj diskusiji. • U slučaju nepredviđenih okolnosti (kao što je globalna pandemija COVID-19) i nemogućnosti izvođenja nastave u učionici, nastava će biti izvedena online, primarno preko platforme BISER, ali i drugih platformi koje budu odgovarale određenim predavanjima, kao što su Google Meet, Zoom i sl.																				
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja: <table><tr><th>R. br.</th><th>Elementi praćenja</th><th>Broj bodova</th><th>Učešće u ocjeni (%)</th></tr><tr><td>1.</td><td>Aktivnost tokom nastavnog procesa</td><td>10</td><td>10</td></tr><tr><td>2.</td><td>Parcijalna provjera znanja</td><td>40</td><td>40</td></tr><tr><td>3.</td><td>Završna provjera znanja</td><td>50</td><td>50</td></tr><tr><td colspan="3">Ukupno: 100 bodova</td><td>100%</td></tr></table> NAPOMENA: Za izlazak na završni ispit student mora uspješno završiti polusemestralnu provjeru znanja, sa minimalno 55% osvojenih bodova od predviđenog maksimalnog broja bodova za polusemestralni ispit. Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način: • Aktivnost tokom nastavnog procesa: Praćenjem nastavnih aktivnosti, konstruktivnim učestvovanjem u diskusijama koje nastavnik ili saradnik započnu tokom nastavnog procesa • Parcijalna provjera znanja: Pismena ili usmena provjera znanja koje je student imao priliku da usvoji do 8. sedmice nastavnog procesa • Završna provjera znanja: Pismena ili usmena provjera znanja koje je student imao priliku da usvoji u nastavnom procesu tokom cijelog semestra	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Aktivnost tokom nastavnog procesa	10	10	2.	Parcijalna provjera znanja	40	40	3.	Završna provjera znanja	50	50	Ukupno: 100 bodova			100%
R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																		
1.	Aktivnost tokom nastavnog procesa	10	10																		
2.	Parcijalna provjera znanja	40	40																		
3.	Završna provjera znanja	50	50																		
Ukupno: 100 bodova			100%																		
Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda;																				

	c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.
Literatura	Obavezna 1. Bailey W. D. Balkan Prehistory. Exclusion, Incorporation and Identity, Routledge, London&New York, 2000. 2. Childe V. G. The Dawn of European Civilization, The Labour Publishing Company, London, 1925. 3. Govedarica, B., Gdje i kad je postojalo bakarno doba, Godišnjak ANUBIH knj. 40, CBI knj. 40, Sarajevo 2011 4. Anthony, D. W. (Ed.) The lost World of Old Europe. The Danube Valey 5000-3500 BC. Oxford 2010. 5. Kienlin, T.L., Tradition and Inovation in Copper Metallurgy, PPS 74, 2008, 79-107. 6. Jovanović, B., Metalurgija eneolitskog perioda Jugoslavije, Beograd, 1971. 7. Kertesz, R., Makkay, J. (ed.), From the Mesolithic to the Neolithic. Proceedings of the International Archaeological Conference held in the Damjanich Museum of Szolnok, September 22-27, 1996. Archaeolingua. Budapest 2001. 8. Milles, A. & Williams, D. & Gardner, N. The beginning of agriculture. BAR Intr. Series 496, London 1984. 9. Perles C. & Montheil G. (Ilustrator), The Early Neolithic in Greece: The First Farming Communities in Europe, Cambridge University Press, 2001 Dodatna 1. Garašanin, M., Praistorija Srbije, I, II, Beograd, 1973. 2. Komšo, D., Mezolitik u Hrvatskoj. Opuscula archaeologica 30, Zagreb 2006. 3. Korošec, J., Neolitska naseobina u Danilu Bitinju, Zagreb, 1958. 4. Marijanović, B., Ravlića pećina (Peć i Mlini), u: Glasnik Zemaljskog muzeja, n.s. XXXV-XXXVI (1980/81). 5. Srejšević, D. Lepenski Vir, Nova praistorijska kultura u Podunavlju, Beograd, 1969..
Napomene	U toku izvođenja nastave, moguće su okolnosti izdavanja vrijednih publikacija, koje se mogu unijeti u dodatnu ili obaveznu literaturu. Ovakve okolnosti se moraju pravovremeno najaviti studentima, a najmanje 1 mjesec prije završnog ispita. Svu literaturu dodanu na takav način obezbjeđuje predmetni nastavnik.

[Handwritten signature]

[Handwritten signature]

[Handwritten signature]

SYLLABUS

Odsjek	Historija, Katedra za arheologiju				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	Brončano i željezno doba na području Bosne i Hercegovina				
Šifra/kod	FIL ARH 425	Status (obavezni ili izborni)	Obavezan	ECTS	ECTS 6 Druga studijska grupa ECTS 3
Ciklus studija	II	Semestar	1.	Ak. godina	2021/2022.
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	Nema				
Jezik izvođenja nastave	Bosanski/Hrvatski/Srpski				
Nastavnik	Ime i prezime	prof.dr.Adnan Kaljanac			
	Kontakt podaci	Kabinet: 252 E-mail: adnan.kaljanac@ff.unsa.ba Telefon: 033/253-222	Termin konsultacija	Utorak: 12 – 15 h Četvrtak: 16 - 18 h	
Saradnik	Ime i prezime	Jesenko Hadžihasanović, MA			
	Kontakt podaci	Kabinet: 252 E-mail: jesenko.hadzihasanovic@ff.unsa.ba Telefon: 033/253-222	Termin konsultacija	Srijeda: 16 – 17 h Četvrtak: 13 - 15 h Petak: 14 – 15 h i 16 - 17 h	
Sedmični broj kontakt sati	predavanja 3; seminar 1; vježbe 2 druga studijska grupa predavanja 2, seminar 0, vježbe 1				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Predmet obrađuje početak razvoja metalurgije, metalurške procese, arheološke kulture brončanog i željeznog doba i njihove kulturne manifestacije. Pojedinačno se obrađuju i detaljno analiziraju materijalni ostaci i značajni lokaliteti metalnodobnih kultura na prostoru Bosne i Hercegovine. Definiraju se različiti aspekti promatranja arheoloških kultura ovog perioda u lokalnom i regionalnom kontekstu. Fokus analize brončanodobnih kultura je usmjeren na početke metalurgije i formiranje prethistorijskih zajednica koje tokom željeznog doba postaju prepoznatljive u historijskom smislu. Fokus analize željeznodobnih kultura je usmjeren na šire kulturne i regionalne odnose kao i pojavu prepoznatljive socijalne stratifikacije vidljive u materijalnoj kulturi kroz regionalne kontakte u vidu importiranog materijala, kao i kroz pojavu prepoznatljivih kneževskih ukopa ovog perioda.				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Student obrađuje materijalnu kulturu brončanog i željeznog doba Bosne i Hercegovine te bližeg okruženja. Detaljno obrađivanje arheoloških kultura na prostoru današnje Bosne i Hercegovine i ostataka njihove materijalne culture				
Ishodi učenja	Student će: • biti upoznat sa najvažnijim kulturnim pojavama brončanog i željeznog doba na području Bosne i Hercegovine i zapadnog Balkana • znati osnovni tok razvoja metalurgije bronzanog i željeznog doba na zapadnom Balkanu • moći opisati osnovne karakteristike duhovne i sepulkralne kulture na području zapadnog Balkana • znati opisati procese koji su prethodili formiranju i razvoju bronzanodobnih zajednica, te njihovom kasnijem prerastanju u zajednice prepoznatljive iz historijskih vrela • znati prepoznati uzroke i posljedice socijalne stratifikacije i pojavu importiranog materijala u zajednicama koje su obitavale na geografskom prostoru Bosne i Hercegovine tokom željeznog doba				

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	Upoznavanja studenata s tematikom i literaturom.
2.	Upoznavanje sa prahistorijskom geografijom jugoistočne Evrope i zapadnog Balkana, te kulturnih prilika pred početak brončanog doba.
3.	Nastanak i razvoj metalurgije bronce na području Bosne i Hercegovine.
4.	Društvena stratifikacija zajednica sa područja Bosne i Hercegovine kao posljedica otkrića i upotrebe bronce
5.	Geneza arheoloških kultura brončanog doba na području Bosne i Hercegovine od završetka eneolita do početka željeznog doba
6.	Ostaci materijalne kulture zajednica brončanog doba na području Bosne i Hercegovine; duhovna kultura i sepulkralni kultovi
7.	Bosna i Hercegovina kao tranzitno područje zapadnog Balkana i njena uloga u oblikovanju brončanog doba Balkanskog prostora.
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata (online ili u učionici)
9.	Upoznavanje sa prahistorijskom jugoistočne Evrope i zapadnog Balkana, te kulturnih prilika pred početak željeznog doba.
10.	Nastanak i razvoj metalurgije željeza na području Bosne i Hercegovine.
11.	Odnosi željeznodobnih kultura sa područja Bosne i Heregovine sa istovremenim kulturama okolnih zemalja
12.	Grčki i italiski import evidentiran na području Bosne i Hercegovine
13.	Kneževski grobovi željeznog doba na području Bosne i Hercegovine
14.	Geneza arheoloških kultura željeznog doba na području Bosne i Hercegovine od završetka brončanog doba pa do pada područja Bosne i Hercegovine pod upravu Rimskog carstva
15.	Ostaci materijalne kulture zajednica željeznog doba na području Bosne i Hercegovine; duhovna kultura i sepulkralni kultovi
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu (online ili u učionici)
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	• Održavanje predavanja gradiva u učionici u grupama koje broje do 25 studenata, a uz pomoć prezentacija i video prezentacija prema potrebi. • Održavanje vježbi koja prate nastavno gradivo obrađeno na predavanjima, a u grupama koje broje do 25 studenata, a uz pomoć prezentacija i video prezentacija prema potrebi. • Organizacija diskusija između studenata na zadanu temu, gdje zavisno od kompleksnosti teme o kojoj se diskutuje i broja prisutnih studenata nastavni kadar obnaša ulogu moderatora diskusija ili sudjeluje u samoj diskusiji. • U slučaju nepredviđenih okolnosti (kao što je globalna pandemija COVID-19) i nemogućnosti izvođenja nastave u učionici, nastava će biti izvedena online, primarno preko platforme BISER, ali i drugih platformi koje budu odgovarale određenim predavanjima, kao što su Google Meet, Zoom i sl.																								
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja: <table><tr><th>R. br.</th><th>Elementi praćenja</th><th>Broj bodova</th><th>Učešće u ocjeni (%)</th></tr><tr><td>1.</td><td>Aktivnost tokom nastavnog procesa</td><td>10</td><td>10</td></tr><tr><td>2.</td><td>Izrada rada na zadanu temu</td><td>10</td><td>10</td></tr><tr><td>3.</td><td>Parcijalna provjera znanja</td><td>40</td><td>40</td></tr><tr><td>4.</td><td>Završna provjera znanja</td><td>40</td><td>40</td></tr><tr><td colspan="3">Ukupno: 100 bodova</td><td>100%</td></tr></table> NAPOMENA: Za izlazak na završni ispit student mora uspješno završiti polusemestralnu provjeru znanja, sa minimalno 55% osvojenih bodova od predviđenog maksimalnog broja bodova za polusemestralni ispit. Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način: • Aktivnost tokom nastavnog procesa: Praćenjem nastavnih aktivnosti, konstruktivnim učestvovanjem u diskusijama koje nastavnik ili saradnik započnu tokom nastavnog procesa • Izrada rada na zadanu temu: Pisanje rada o temama vezanim za materiju koja se obrađuje tokom nastavnog procesa • Parcijalna provjera znanja: Pismena i usmena provjera znanja koje je student imao priliku da usvoji do 8. sedmice nastavnog procesa • Završna provjera znanja: Pismena i usmena provjera znanja koje je student imao priliku da usvoji u nastavnom procesu tokom cijelog semestra	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Aktivnost tokom nastavnog procesa	10	10	2.	Izrada rada na zadanu temu	10	10	3.	Parcijalna provjera znanja	40	40	4.	Završna provjera znanja	40	40	Ukupno: 100 bodova			100%
R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																						
1.	Aktivnost tokom nastavnog procesa	10	10																						
2.	Izrada rada na zadanu temu	10	10																						
3.	Parcijalna provjera znanja	40	40																						
4.	Završna provjera znanja	40	40																						
Ukupno: 100 bodova			100%																						

Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.
Literatura	Obavezna 1. Benac, A., „O etničkim zajednicama starijeg željeznog doba u Jugoslaviji”, u: Praistorija jugoslavenskih zemalja, V, Sarajevo, 1979. 2. Benac, A., „O identifikaciji ilirskog etnosa”, u: Godišnjak, Centar za balkanološka ispitivanja, 11/9, Sarajevo, 1973. 3. Benac, A., „O učešću Ilira u egejskoj seobi”, u: Arheološki radovi i rasprave, IV-V, Zagreb, 1967. 4. Benac, A., „Prediliri, Protoiliri, Prailiri – neki novi aspekti”, u: Balcanica, VIII, Beograd, 1977. 5. Čače, S., „Prilozi proučavanju političkog uređenja naroda sjeverozapadnog Ilirika”, u: Radovi, Filozofski fakultet, 18, Zadar, 1979. 6. Čović, B., „O izvorima za istoriju Autarijata”, Godišnjak, ANUBiH, Centar za balkanološka ispitivanja, V/3, Sarajevo, 1967. 7. Garašanin, D., „Razmišljanja o ilirskoj etničkoj interpretaciji nalaza iz gvozdenog doba”, Godišnjak, ANUBiH, Centar za balkanološka ispitivanja, XIII/11, Sarajevo, 1976. 8. Katičić, R., „Suvremena istraživanja o jeziku starosjedilaca ilirskih provincija”, u: Posebna izdanja, Centar za balkanološka ispitivanja, IV/1, Sarajevo, 1964. 9. Katičić, R., Illyricum mythologicum. Zagreb, 1995. 10. Marić, Z., „Donja Dolina i problem etničke pripadnosti predrimskog stanovništva sjeverne Bosne”, u: Glasnik Zemaljskog muzeja, (A) XIX, Sarajevo, 1964. 11. Stošić J. P. (Hrsg.). Antički Grci na tlu Hrvatske. Zagreb, 2010. 12. Suić, M., „Illyrii proprie dicti”, Godišnjak, ANUBiH, Centar za balkanološka ispitivanja, XIII/15, Sarajevo, 1976. Dodatna 1. Kirigin, B., Faros, Parska naseobina. Prilog proučavanju grčke civilizacije u Dalmaciji, Split, 2004. 2. Palavestra, A., Kneževski grobovi starijeg gvozdenog doba na centralnom Balkanu, Beograd, 1984. 3. Papazoglu, F., „O teritoriji ilirskog plemena Ardijejaca”, u: Zbornik, Filozofski fakultet, 7/1, Beograd, 1963. 4. Papazoglu, F., „Poreklo i razvoj ilirske države”, Godišnjak, ANUBiH, Centar za balkanološka ispitivanja, V/3, Sarajevo, 1967. 5. Stošić J. P. (Hrsg.), Antički Grci na tlu Hrvatske. Zagreb, 2010.
Napomene	U toku izvođenja nastave, moguće su okolnosti izdavanja vrijednih publikacija, koje se mogu unijeti u dodatnu ili obaveznu literaturu. Ovakve okolnosti se moraju pravovremeno najaviti studentima, a najmanje 1 mjesec prije završnog ispita. Svu literaturu dodanu na takav način obezbjeđuje predmetni nastavnik.

[Handwritten signature]

[Handwritten signature]

[Handwritten signature]

SYLLABUS

Odsjek	Historija, Katedra za arheologiju				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	Litičke industrije starijeg kamenog doba				
Šifra/kod	FIL ARH 470	Status (obavezni ili izborni)	Obavezni	ECTS	ECTS 5 (Arheologija i druga studijska grupa ECTS 3)
Ciklus studija	II	Semestar	1.	Ak. godina	2021/2022.
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	Nema				
Jezik izvođenja nastave	Bosanski/Hrvatski/Srpski				
Nastavnik	Ime i prezime	prof.dr.Adnan Kaljanac			
	Kontakt podaci	Kabinet: 252 E-mail: adnan.kaljanac@ff.unsa.ba Telefon: 033/253-222	Termin konsultacija	Utorak: 12 – 15 h Četvrtak: 16 - 18 h	
Saradnik	Ime i prezime	Elma Abaspahić, MA			
	Kontakt podaci	Kabinet: 252 E-mail: elma.hantalasevic@ff.unsa.ba Telefon: 033/253-222	Termin konsultacija	Utorak: 12 – 15 h Petak: 11 - 13 h	
Sedmični broj kontakt sati	predavanja __1__ ; seminar __0__ ; vježbe __1__ Druga studijska grupa: predavanja:1 , seminar: 0, vježbe: 1 .				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Predmet produbljuje znanje studenata stečeno na prvom ciklusu studija o materijalnim kulturama starijeg kamenog doba. Upoznaje studente sa najznačajnijim litičkim industrijama tokom starijeg kamenog doba u Evropi i na području Bosne i Hercegovine, tipološko-tehnološkim karakteristikama materijala, načinima obrade , terminologijom i značajnim lokalitetima na kojima je materijal pronađen.				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Cilj predmeta je predstaviti hronološki litičke industrije starijeg kamenog doba i upoznati studente sa tehnikama dobivanja i obrade materijala.				

Ishodi učenja	Student će: • poznavati značajne litičke industrije zastupljene tokom starijeg kamenog doba u Evropi • razumjeti proizvodne postupke dobivanja i obrade kamenodobnog materijala • pravilno koristiti terminologiju starijeg kamenog doba
---------------	--

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	Upoznavanje studenata sa literaturom. Predstavljanje osnovnih karakteristika litičkih industrija starijeg kamenog doba.
2.	
3.	Sirovine, lanac operacija i rekonstrukcije lomljenja.
4.	
5.	Proizvodni postupci i oldovan
6.	
7.	Ašeleyen
8.	
9.	Klaktonijen
10.	
11.	Tipični musterijen i šarentijen
12.	
13.	Zupčasti musterijen i musterijen s ašelejenskom tradicijom
14.	
15.	Polusemestralna provjera znanja studenata (online ili u učionici)
16.	
17.	Prijelazne litičke industrije iz srednjeg u gornji paleolit
18.	
19.	Orinjasijen
20.	
21.	Solitrejen
22.	
23.	Gravetijen
24.	
25.	Epigravetijen
26.	
27.	Magdalenijen
28.	
29.	Kasni gornji paleolit
30.	
31.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
32.	

17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu (online ili u učionici)
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	- Održavanje predavanja gradiva u učionici u grupama koje broje do 25 studenata uz pomoć prezentacija i video prezentacija prema potrebi. - Održavanje vježbi koja prate nastavno gradivo obrađeno na predavanjima u grupama koje broje do 25 studenata, uz pomoć prezentacija i video prezentacija prema potrebi. - Organizacija diskusija između studenata na zadanu temu, gdje zavisno od kompleksnosti teme o kojoj se diskutuje i broja prisutnih studenata nastavni kadar obnaša ulogu moderatora diskusija ili sudjeluje u samoj diskusiji. - U slučaju nepredviđenih okolnosti (kao što je globalna pandemija COVID-19) i nemogućnosti izvođenja nastave u učionici, nastava će biti izvedena online, primarno preko platforme BISER, ali i drugih platformi koje budu odgovarale određenim predavanjima, kao što su Google Meet, Zoom i sl.																				
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja: <table><tr><th>R. br.</th><th>Elementi praćenja</th><th>Broj bodova</th><th>Učešće u ocjeni (%)</th></tr><tr><td>1.</td><td>Aktivnost tokom nastavnog procesa</td><td>10</td><td>10</td></tr><tr><td>2.</td><td>Parcijalna provjera znanja</td><td>40</td><td>40</td></tr><tr><td>3.</td><td>Završna provjera znanja</td><td>50</td><td>50</td></tr><tr><td colspan="3">Ukupno: 100 bodova</td><td>100 %</td></tr></table> NAPOMENA: Za izlazak na završni ispit student mora uspješno završiti polusemestralnu provjeru znanja, sa minimalno 55% osvojenih bodova od predviđenog maksimalnog broja bodova za polusemestralni ispit. Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način: - Aktivnost tokom nastavnog procesa: Praćenjem nastavnih aktivnosti, konstruktivnim učestvovanjem u diskusijama koje nastavnik ili saradnik započnu tokom nastavnog procesa - Parcijalna provjera znanja: Pismena ili usmena provjera znanja koje je student imao priliku da usvoji do 8. sedmice nastavnog procesa - Završna provjera znanja: Pismena ili usmena provjera znanja koje je student imao priliku da usvoji u nastavnom procesu tokom cijelog semestra	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Aktivnost tokom nastavnog procesa	10	10	2.	Parcijalna provjera znanja	40	40	3.	Završna provjera znanja	50	50	Ukupno: 100 bodova			100 %
R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																		
1.	Aktivnost tokom nastavnog procesa	10	10																		
2.	Parcijalna provjera znanja	40	40																		
3.	Završna provjera znanja	50	50																		
Ukupno: 100 bodova			100 %																		

Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.
Literatura	Obavezna 1. Janković, I., Karavanić, I., Osvit čovječanstva. Početci našega biološkog i kulturnog razvoja. Zagreb, 2009 2. Praistorija jugoslavenskih zemalja, knjiga I, paleolit i mezolit, Sarajevo, 1979. 3. Karavanić, I., Život neandertalaca, 2. promijenjeno izdanje. Zagreb, 2006. 4. Andre Debenath, Harold L. Dibble-Handbook of Paleolithic Typology, Lower and Middle Paleolithic of Europe (1993). 5. Basler, D., Paleolitske kulture u jadranskoj regiji Jugoslavije, u: Glasnik Zemaljskog muzeja u Sarajevu, XXXVIII, 6. Batović, Š., Prvi paleolitski nalazi u sjevernoj Dalmaciji, u: Diadora, 3, Zadar, 1973. 7. Malez, M. Paleolitik na području istočne obale Jadrana, u: Adriatica praehis. et antiqua, Zagreb, 1970. 8. D. de Soneville-Bordes, J. Perrot, Lexique du Paléolithique supérieur, Bulletin de la Société préhistorique française Année 1954, 51-7 pp. 327-335.. 9. F. Bordes, Notules de typologie paléolithique [III : Pointes moustériennes, racloirs convergents et déjetés, limace], Bulletin de la Société préhistorique française Année 1954, 51-7 pp. 336-339. 10. D. de Soneville-Bordes, J. Perrot, Lexique typologique du Paléolithique supérieur, Outillage lithique, III - Outils composites – Perçoirs, Bulletin de la Société préhistorique française, Année 1955, 52-1-2, pp. 76-79. 11. F. Bordes, Observations sur la note de M. H. Kelley sur la technique de taille "Levalloisienne", Bulletin de la Société préhistorique française, Année 1955, 52-1-2 pp. 113-114. 12. D. de Soneville-Bordes, J. Perrot, Lexique typologique du Paléolithique supérieur, Bulletin de la Société préhistorique française, Année 1956, 53-7-8, pp. 408-412. 13. D. de Soneville-Bordes, J. Perrot, Lexique typologique du Paléolithique supérieur, Bulletin de la Société préhistorique française, Année 1956, 53-9, pp. 547-559. I. Karavanić, N. Vukosavljević, R. Šošić Klindžić, T. Težak-Gregl, J. Halamić, T. Bošnjak Botica, B. Nahod, Pojmovnik kamneoga doba, Sveučilište u Zagrebu, Filozofski Fakultet, Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje, Zagreb, 2015. Dodatna 1. Ashton, N., McNabb, J., Irving, B., Lewis, S., Parfitt, S., Contemporaneity of Clactonian and Acheulian flint industries at Barnham, Suffolk, Antiquity, Vol. 68, Issue 260, 1994, Cambridge. 2. Blaser, F., Videka-Blaser, R., Karavanić, I., Tipologija i tehnologija sva suprotna ili usporedna metodološka pristupa, Opuscula archaeologica, Vol. 23-24 No. 1, 2000. 3. Perhoč, Z., Sources of Chert for Prehistoric Lithic Industries in Middle Dalmatia, Archeometriai Műhely, 2009/3. 4. Carbonell, E., Barsky, D., de Castro, J. M. B., Ramos, R. S., Archaic

	lithic industries: structural homogeneity, Journal of Historical Archaeology & Anthropological Sciences, Vol. 3, Issue 2, 2018. 5. Karavanić, I., Šokec, T., Srednjopaleolitički udarači ili pritiskači? Usporedba eksperimentalnoga i arheološkog materijala iz Hrvatske, Pril. Inst. arheol. Zagrebu, 20/2003, 5-14. 6. Karavanić, I., Janković, I., Srednji i gornji paleolitik u Hrvatskoj, Opusc. archaeol. 30, 21-54, 2006. 7. Basler, Đ., Paleolitski nalaz na Usori, Glasnik Zemaljskog muzeja, N.S. Arheologija, sv. VIII, 1953, 215-223. 8. Basler, Đ., Paleolitski nalaz na Crkvini u Makljenovcu, Glasnik Zemaljskog muzeja, N.S. Arheologija, sv. XII, 1957, 93. 9. Brodar, M., Crvena Stijena 1958. i 1959. Glasnik Zemaljskog muzeja, N.S. Arheologija, sv. XVII, 1962, 15 – 20. 10. Đuro Basler, Paleolitsko nalazište Visoko Brdo u Ljupljanici, Glasnik Zemaljskog muzeja, N.S. Arheologija, sv. XVII, 1962, 5 – 13. 11. Basler, Đ., Brunnacker, K., Malez, M., Crvena Stijena, Glasnik Zemaljskog muzeja, N.S. Arheologija, sv. XXII-XXIII, 1966-1967, 5-6. 12. Basler, Đ., Arheološki nalazi u Crvenoj Stijeni stratumi XII-XXXI, Glasnik Zemaljskog muzeja, N.S. Arheologija, sv. XXII-XXIII, 1966-1967, 7-30. 13. Basler, Đ., Paleolitsko prebivalište Badanj kod Stoca, Glasnik Zemaljskog muzeja, N.S. Arheologija, sv. XXIX, 1976, 5-18. 14. Whallon, R., The paleolithic site of Badanj: recent excavations and results of analysis, Glasnik Zemaljskog muzeja, N.S. Arheologija, sv. XLIV, 1989, 7-20. 15. Kujundžić-Vejzagić, Z., Pećina Pod lipom – paleolitsko stanište na glasinackoj visoravni, Glasnik Zemaljskog muzeja, N.S. Arheologija, sv. XLVIII - XLIX, 1996-2000., 33-89. 16. Kujundžić-Vejzagić, Z., Ružina pećina – paleolitska stanica kod Gacka, Glasnik Zemaljskog muzeja, N.S. Arheologija, sv. XLVI, 1991, 7-52.
Napomene	U toku izvođenja nastave, moguće su okolnosti izdavanja vrijednih publikacija, koje se mogu unijeti u dodatnu ili obaveznu literaturu. Ovakve okolnosti se moraju pravovremeno najaviti studentima, a najmanje 1 mjesec prije završnog ispita.

Adnan Kalan

Stolberg

Adnan Kalan

SYLLABUS

Odsjek	Historiju, Katedra za arheologiju				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	Metodologija naučnih istraživanja				
Šifra/kod	FIL ARH 534	Status (obavezni ili izborni)	Obavezan	ECTS	ECTS 4 Druga studijska grupa ECTS 2
Ciklus studija	II	Semestar	3.	Ak. godina	2021/2022.
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	Nema				
Jezik izvođenja nastave	Bosanski/Hrvatski/Srpski				
Nastavnik	Ime i prezime	prof.dr.Adnan Kaljanac			
	Kontakt podaci	Kabinet: 252 E-mail: adnan.kaljanac@ff.unsa.ba Telefon: 033/253-222	Termin konsultacija	Utorak: 12 – 15 h Četvrtak: 16 - 18 h	
Saradnik	Ime i prezime	Elma Abaspahić, MA			
	Kontakt podaci	Kabinet: 252 E-mail: elma.hantalasevic@ff.unsa.ba Telefon: 033/253-222	Termin konsultacija	Utorak: 12 – 15 h Petak: 11 - 13 h	
Sedmični broj kontakt sati	predavanja 2 seminar 0 vježbe 1 druga studijska grupa predavanja 2; seminar 0; vježbe 0				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	U toku ovog kolegija studenti će se upoznati sa razvojem historijske i arheološke emtodologije naučnog istraživanja, istraživačkim postupkom i osnovnim principima naučnog rada.				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Osnovni je zadatak ovoga kolegija je sistematizacija znanja i upoznavanje studenata s razvojem historijske i arheološke misli kako bi oni mogli pratiti i kritički promatrati rezultate do kojih su historija i arheologija došle u svom hodu ka samostalnoj naučnoj disciplini. Upoznavanje studenata s razvojem historijske i arheološke metode kroz historiju, sa stupnjevima istraživačkog postupka, odnosno o zanatu historičara i arheologa i općim principima naučnog rada.				
Ishodi učenja	Znanje: • Student će steći razumijevanje osnovnih principa metodologije naučnog istraživanja, što će biti osnova za primjenu vlastitih ideja u kontekstu istaživačog rada. • Student će biti upoznat sa najvažnijim metodološkim pristupima tokom naučnog istraživanja Vještine: • Student će moći primijeniti svoje znanje i razumijevanje tokom pisanja naučnog rada • moći kritički procijeniti trenutni naučni rad po pitanju metodologije naučnih istraživanja Kompetencije: • Student će moći primijeniti znanja i vještine usvojene tokom nastavnog procesa, baviti se složenim problemima i formirati sud na temelju dobivenih informacija • Student će moći jasno prenositi svoje znanje drugima i imati vještine koje omogućavaju nastavak studija fokusiran na lični naučni razvoj				

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica	Nastavna jedinica
Datum	
1.	Uvod: osnovna svojstva naučnoistraživačkog rada i metoda; najčešće korišćene metode u društvenim naukama i religijskim studijama.
2.	
3.	Istraživanje i teorija: naučne činjenice i naučna teorija.
4.	
5.	Faze istraživačkog procesa: izbor teme, izrada plana, definiranje hipoteze, sakupljanje podataka, analiza i raspored građe, pisanje istraživačkog izvještaja.
6.	
7.	Ustaljeni dijelovi naučnog članka (ili radnje): naslov, (predgovor), uvod, razrada, zaključak, (bibliografija), sažetak, (indeks), (dodatak), (sadržaj).
8.	
9.	Kompozicija različitih pisanih sastava: pisanje stručnih, preglednih i naučnih radova; esej, seminarski i diplomski rad; pisanje teze (magistarske i doktorske).
10.	
11.	Dokumentarna podloga rukopisa: citati i podnožne napomene. Ilustracije.
12.	
13.	Sastavljanje radne bibliografije: za pisanje članka; za pisanje knjige. Priprema konačne bibliografije.
14.	
15.	Polusemestralna provjera znanja studenata (online ili u učionici)
16.	
17.	Prikupljanje građe. Organizacija i raspored prikupljene građe. Struktura rada: odjelci, pododjelci, paragrafi. Označavanje planom predviđenih dijelova rada.
18.	
19.	Redigiranje završne verzije rukopisa
20.	
21.	Lektura i korektura rukopisa. Pravopisna i gramatička korektnost rukopisa
22.	
23.	Odlike naučnog stila. Poželjne stilske odlike naučnog rada.
24.	
25.	Forma rada: tehnička obrada i korigiranje rukopisa.
26.	
27.	Usmeno prikazivanje rezultata naučnog rada. Odbrana rada. Odbrana teze. Kritičke primjedbe.
28.	
29.	Procjena naučnoistraživačkog rada: ocjena eseja, ocjena seminarskog ili diplomskog rada, ocjena teze.
30.	
31.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
32.	
33.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu (online ili u učionici)
34.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	- Održavanje predavanja gradiva u učionici u grupama koje broje do 25 studenata, a uz pomoć prezentacija i video prezentacija prema potrebi. - Održavanje vježbi koja prate nastavno gradivo obrađeno na predavanjima, a u grupama koje broje do 25 studenata, a uz pomoć prezentacija i video prezentacija prema potrebi. - Organizacija diskusija između studenata na zadanu temu, gdje zavisno od kompleksnosti teme o kojoj se diskutuje i broja prisutnih studenata nastavni kadar obnaša ulogu moderatora diskusija ili sudjeluje u samoj diskusiji. - U slučaju nepredviđenih okolnosti (kao što je globalna pandemija COVID-19) i nemogućnosti izvođenja nastave u učionici, nastava će biti izvedena online, primarno preko platforme BISER, ali i drugih platformi koje budu odgovarale određenim predavanjima, kao što su Google Meet, Zoom i sl.																								
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja: <table><tr><th>R. br.</th><th>Elementi praćenja</th><th>Broj bodova</th><th>Učešće u ocjeni (%)</th></tr><tr><td>1.</td><td>Aktivnost tokom nastavnog procesa</td><td>10</td><td>10</td></tr><tr><td>2.</td><td>Parcijalna provjera znanja</td><td>40</td><td>40</td></tr><tr><td>3.</td><td>Završna provjera znanja</td><td>50</td><td>50</td></tr><tr><td colspan="3">Ukupno: 100 bodova</td><td>100%</td></tr><tr><td colspan="4">NAPOMENA: Za izlazak na završni ispit student mora uspješno završiti polusemestralnu provjeru znanja, sa minimalno 55% osvojenih bodova od predviđenog maksimalnog broja bodova za polusemestralni ispit.</td></tr></table> Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način: - Aktivnost tokom nastavnog procesa: Praćenjem nastavnih aktivnosti, konstruktivnim učestvovanjem u diskusijama koje nastavnik ili saradnik započnu tokom nastavnog procesa - Parcijalna provjera znanja: Usmena ili pismena provjera znanja koje je student imao priliku da usvoji do 8. sedmice nastavnog procesa - Završna provjera znanja: Usmena ili pismena provjera znanja koje je student imao priliku da usvoji u nastavnom procesu tokom cijelog semestra	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Aktivnost tokom nastavnog procesa	10	10	2.	Parcijalna provjera znanja	40	40	3.	Završna provjera znanja	50	50	Ukupno: 100 bodova			100%	NAPOMENA: Za izlazak na završni ispit student mora uspješno završiti polusemestralnu provjeru znanja, sa minimalno 55% osvojenih bodova od predviđenog maksimalnog broja bodova za polusemestralni ispit.			
R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																						
1.	Aktivnost tokom nastavnog procesa	10	10																						
2.	Parcijalna provjera znanja	40	40																						
3.	Završna provjera znanja	50	50																						
Ukupno: 100 bodova			100%																						
NAPOMENA: Za izlazak na završni ispit student mora uspješno završiti polusemestralnu provjeru znanja, sa minimalno 55% osvojenih bodova od predviđenog maksimalnog broja bodova za polusemestralni ispit.																									
Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda;																								

	c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.
Literatura	Obavezna 1. Bietti Sestieri, A. M., Protostoria, Teoria e pratica, Roma, 1996. 2. Daniel, G., A Hundered and Fifty Years of Archaeology, London, 1978. 3. Hodder, I., Reading the Past: Current Approaches to Interpretation in Archaeology, Cambridge, 1986. 4. Klejn, L. S., „Panorama teoretske arheologije”, u: Arheo, 1, 2, Ljubljana, 1981. 5. Trigger, G. B., A History of Archaeological Thought, Cambridge, 1989. 6. Šamić, M., Kako nastaje naučno djelo, Svjetlost Sarajevo, 2003.
Napomene	U toku izvođenja nastave, moguće su okolnosti izdavanja vrijednih publikacija, koje se mogu unijeti u dodatnu ili obaveznu literaturu. Ovakve okolnosti se moraju pravovremeno najaviti studentima, a najmanje 1 mjesec prije završnog ispita. Svu literaturu dodanu na takav način obezbjeđuje predmetni nastavnik.

Blagoje

Adnan Kalkan

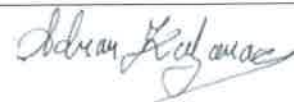
Adnan Kalkan

SYLLABUS

Odsjek	Historiju, Katedra za arheologiju				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	Arheološka metodologija				
Šifra/kod	FILA ARH 533	Status (obavezni ili izborni)	Obavezan	ECTS	5 (druga studijska grupa ECTS 3)
Ciklus studija	II	Semestar	3.	Ak. godina	2021/2022
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	Nema				
Jezik izvođenja nastave	Bosanski/Hrvatski/Srpski				
Nastavnik	Ime i prezime	prof.dr.Adnan Kaljanac			
	Kontakt podaci	Kabinet: 252 E-mail: adnan.kaljanac@ff.unsa.ba Telefon: 033/253-222	Termin konsultacija	Utorak: 12 – 15 h Četvrtak: 16 - 18 h	
Saradnik	Ime i prezime	Edin Bujak, MA			
	Kontakt podaci	Kabinet: 252 E-mail: elma.hantalasevic@ff.unsa.ba Telefon: 033/253-222	Termin konsultacija	Utorak: 14 - 16 h Srijeda: 12 - 15 h	
Sedmični broj kontakt sati	predavanja 3 seminar 1 vježbe 1 Druga studijska grupa – predavanja:3 ; seminar: 0 ; vježbe: 1 .				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Teorijsko i praktično osposobljavanje studenta za rad na terenskim arheološkim istraživanjima, odnosno arheološkom iskopavanju.				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Cilj je predmeta da teorijski i praktično osposobi studenta arheologije za njegovu buduću djelatnost. Ovaj predmet priprema studenta za terenska istraživanja, obavezan vid nastave, koja se sukcesivno izvodi svake studijske godine. Dalje, cilj je da student slušajući ovaj predmet bude pripremljen da se može snaći na terenu iz sve tri epohe, da bi podjednako bio upućen u karakter i sadržaj lokaliteta s kojima će se susretati u svom profesionalnom radu.				
Ishodi učenja	Znanje: Student će usvojiti uska teorijska i praktična znanja iz metodologije arheološke nauke te će ih moći primjeniti u praksi. Vještine: Student posjeduje uske, za navedenu oblast, praktične vještine, odnosno spreman je koristiti jednostavne metode, alate i instrumente za realiziranje postavljenih zadataka. Kompetencije: Student će u okviru profesionalnih kompetencija biti sposoban da pronalazi rješenja i izvršava jednostavne ili složenije zadatke iz savladane oblasti uz neposredni stručni nadzor. U okviru ličnih kompetencija, student će moći preuzeti odgovornost za samostalno izvršavanje jednostavnih ili složenijih zadataka iz savladane oblasti.				

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica	Nastavna jedinica
Datum	
1.	Uvod terensku arheologiju.
2.	Teorijski uvid u pripreme terenskog istraživanja.
3.	Teorijski uvid u izlazak na teren.
4.	Obavezni standardi u terenskoj arheologiji.
5.	Karakter nalazišta i tehnika iskopavanja u zavisnosti od istoga.
6.	Upoznavanje s načelima arheološke stratigrafije.
7.	Terenska dokumentacija i njena komplementarnost.
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata (online ili u učionici)
9.	Značaj terenske dokumentacije i njena daljnja upotreba.
10.	Terenski rad 1
11.	Terenski rad 2
12.	Terenski rad 3
13.	Terenski rad 4
14.	Terenski rad 5
15.	Terenski rad 6
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu (online ili u učionici)
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	• Metoda usmenog izlaganja • Metoda razgovora • Praktični rad																								
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja: <table><tr><th>R. br.</th><th>Elementi praćenja</th><th>Broj bodova</th><th>Učešće u ocjeni (%)</th></tr><tr><td>1.</td><td>Pohađanje nastave</td><td>10</td><td>10</td></tr><tr><td>2.</td><td>Aktivnost tokom nastavnog procesa</td><td>10</td><td>10</td></tr><tr><td>3.</td><td>Parcijalna provjera znanja</td><td>30</td><td>30</td></tr><tr><td>4.</td><td>Završna provjera znanja</td><td>50</td><td>50</td></tr><tr><td colspan="3">Ukupno: 100 bodova</td><td>100%</td></tr></table>	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Pohađanje nastave	10	10	2.	Aktivnost tokom nastavnog procesa	10	10	3.	Parcijalna provjera znanja	30	30	4.	Završna provjera znanja	50	50	Ukupno: 100 bodova			100%
R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																						
1.	Pohađanje nastave	10	10																						
2.	Aktivnost tokom nastavnog procesa	10	10																						
3.	Parcijalna provjera znanja	30	30																						
4.	Završna provjera znanja	50	50																						
Ukupno: 100 bodova			100%																						
Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.																								
Literatura	Obavezna: 1. Barker, Ph., Tehnike arheološkog iskopavanja, Katalozi i monografije 8, Split, 2000. 2. Dincauze, D., Environmental Archaeology, Cambridge, 2000. 3. Gosden, C., Anthropology & Archaeology, London, 1999. 4. Greene, K., Archaeology, An Introduction, London, 2001. 5. Harris, E. C., Načela arheološke stratigrafije, Ljubljana, 1989. 6. Leute, U., Archaeometry, New York, 1987. Dopunska: 1. Renfrew, C., Bahn, P., Archaeology (Theories, Methods and Practice), London, 2000. 2. Roskams, S., Excavation, Cambridge, 2001.																								
Napomene	U toku izvođenja nastave, moguće su okolnosti izdavanja vrijednih publikacija, koje se mogu unijeti u dodatnu ili obaveznu literaturu. Ovakve okolnosti se moraju pravovremeno najaviti studentima, a najmanje 1 mjesec prije završnog ispita. Svu literaturu dodanu na takav način obezbjeđuje predmetni nastavnik.																								

SYLLABUS

Odsjek	Historija, Katedra za arheologiju				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	Uvod u arheologiju Bliskog istoka i Starog Egipta				
Šifra/kod	FIL ARH 351	Status (obavezni ili izborni)	Obavezan	ECTS	4 (Arheologija i druga studijska grupa ECTS 2)
Ciklus studija	I	Semestar	V	Ak. godina	2021/2022.
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	Nema				
Jezik izvođenja nastave	Bosanski/Hrvatski/Srpski				
Nastavnik	Ime i prezime	Prof.dr. Adnan Kaljanac			
	Kontakt podaci	Kabinet: 252 E-mail: adnan.kaljanac@ff.unsa.ba Telefon: 033/253-222	Termin konsultacija	Utorak: 12 – 15 h Četvrtak: 16 - 18 h	
Saradnik	Ime i prezime	As. Jesenko Hadžihasanović, MA			
	Kontakt podaci	Kabinet: 252 E-mail: jesenko.hadzihasanovic@ff.unsa.ba Telefon: 033/253-222	Termin konsultacija	Srijeda: 16 – 17 h Četvrtak: 13 - 15 h Petak: 14 – 15 h i 16 - 17 h	
Sedmični broj kontakt sati	predavanja <u>1</u> ; seminar <u>0</u> ; vježbe <u>1</u> Druga studijska grupa: predavanja 1, seminar 0, vježbe 1.				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Predmet daje opći pregled arheologije na područjima Mezopotamije, starog Egipta, Anatolije, Levanta i Magreba. Kroz nastavu će se pratiti razvoj društva navedenog područja kroz arheološke ostatke od otkrića pisma i metala, pojave prvih gradova država, njihovog uspona i padova, sve do početka helenističkog perioda.				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Cilj predmeta je da studenta upozna s glavnim pojavama i problematikom arheologije Bliskog Istoka tokom brončanog i željeznog doba, odnosno od osvita civilizacije sve do početka helenističkog perioda na područjima Mezopotamije, starog Egipta, Anatolije, Levanta i Magreba.				
Ishodi učenja	Znanje: Student će usvojiti teoretsko i činjenično znanje o arheologiji Bliskog Istoka, te će uz podršku odgovarajućih resursa biti sposoban za analiziranje, sintetiziranje i vrednovanje informacija o problematici na datu temu. Vještine: Student će usvojiti neophodna znanja za odabir i primjenu osnovnih metoda za stjecanja novih znanja o problematici arheologije Bliskog Istoka Kompetencije: Student će primjeniti znanja i vještine usvojene tokom nastavnog procesa, pomoću kojih će moći da pronalazi rješenja tokom naučno-istraživačkog procesa Student će moći nabrojati i opisati osnovne karakteristike arheoloških lokaliteta područja Bliskog istoka i njihovih civilizacija.				

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica	Nastavna jedinica
Datum	
1.	Upoznavanje studenata sa literaturom. Arhitektura Mezopotamije.
2.	Religija Mezopotamije.
3.	Poljoprivreda Mezopotamije.
4.	Arhitektura Starog Egipta.
5.	Poljoprivreda Egipta.
6.	Religija Starog Egipta.
7.	Sahranjivanje u Starom Egiptu.
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata
9.	Metalurgija Bliskog Istoka.
10.	Hetiti/Hatuša.
11.	Asirci.
12.	Širenje i uticaj Feničana u Sredozemnom moru
13.	Arhitektura Perzije
14.	Religija Perzije
15.	Perzija pred početak helenističkog perioda
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	• Održavanje predavanja gradiva u učionici u grupama koje broje do 25 studenata, a uz pomoć prezentacija i video prezentacija prema potrebi. • Održavanje vježbi koja prate nastavno gradivo obrađeno na predavanjima, a u grupama koje broje do 25 studenata, a uz pomoć prezentacija i video prezentacija prema potrebi. • Organizacija diskusija između studenata na zadanu temu, gdje zavisno od kompleksnosti teme o kojoj se diskutuje i broja prisutnih studenata nastavni kadar obnaša ulogu moderatora diskusija ili sudjeluje u samoj diskusiji. • U slučaju nepredviđenih okolnosti (kao što je globalna pandemija COVID-19) i nemogućnosti izvođenja nastave u učionici, nastava će biti održavana online, primarno preko platforme BISER, ali i drugih platformi koje budu odgovarale određenim predavanjima, kao što su Google Meet, Zoom i sl.																				
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja: <table><tr><th>R. br.</th><th>Elementi praćenja</th><th>Broj bodova</th><th>Učešće u ocjeni (%)</th></tr><tr><td>1.</td><td>Aktivnost tokom nastavnog procesa</td><td>10</td><td>10</td></tr><tr><td>2.</td><td>Parcijalna provjera znanja</td><td>40</td><td>40</td></tr><tr><td>3.</td><td>Završna provjera znanja</td><td>50</td><td>50</td></tr><tr><td colspan="3">Ukupno: 100 bodova</td><td>100%</td></tr></table> NAPOMENA: Za izlazak na završni ispit student mora uspješno završiti polusemestralnu provjeru znanja, sa minimalno 55% osvojenih bodova od predviđenog maksimalnog broja bodova za polusemestralni ispit. Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način: • Aktivnost tokom nastavnog procesa: Praćenjem nastavnih aktivnosti, konstruktivnim učestvovanjem u diskusijama koje nastavnik ili saradnik započinu tokom nastavnog procesa • Parcijalna provjera znanja: Usmena provjera znanja koje je student imao priliku da usvoji do 8. sedmice nastavnog procesa • Završna provjera znanja: Usmena provjera znanja koje je student imao priliku da usvoji u nastavnom procesu tokom cijelog semestra	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Aktivnost tokom nastavnog procesa	10	10	2.	Parcijalna provjera znanja	40	40	3.	Završna provjera znanja	50	50	Ukupno: 100 bodova			100%
R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																		
1.	Aktivnost tokom nastavnog procesa	10	10																		
2.	Parcijalna provjera znanja	40	40																		
3.	Završna provjera znanja	50	50																		
Ukupno: 100 bodova			100%																		
Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda;																				

	e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.
Literatura	Obavezna: 1. Vidosava Nedomački, Arheologija Bliskog Istoka, Naučna knjiga, Beograd, 1979. 2. Jean Bottéro, Mesopotamia: Writing, Reasoning and the Gods, University of Chicago Press, Chicago, 1995. 3. Jean Bottéro, Religion in Ancient Mesopotamia, University of Chicago Press, Chicago, 2004. 4. Barry J. Kemp, Ancient Egypt: Anatomy of Civilisation, Routledge, Abingdon, 2007. 5. Toby Wilkinson, The rise and Fall of Ancient Egypt, A&C Black, London, 2011. 6. Béatrice André-Salvini, Forgotten Empire: The World of Ancient Persia, University of California Press, Berkeley, 2005. Dodatna: 1. Jean Bottéro, André Finet, Bertrand Lafont, Georges Roux, Everyday Life of Ancient Mesopotamia, Johns Hopkins University Press, Baltimore, 2001. 2. Ana Ruiz, The Spirit of Ancient Egypt, Algora Publishing, 2001. 3. Josef Wisehofer, Ancient Persia, I.B. Tauris, London, 2001.
Napomene	U toku izvođenja nastave, moguće su okolnosti izdavanja vrijednih publikacija, koje se mogu unijeti u dodatnu ili obaveznu literaturu. Ovakve okolnosti se moraju pravovremeno najaviti studentima, a najmanje 1 mjesec prije završnog ispita. Svu literaturu dodanu na takav način obezbjeđuje predmetni nastavnik.

Adrian Kufner

Stolberg

Adrian Kufner

SYLLABUS

Odsjek	Odsjek za historiju - Katedra za arheologiju				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	Konzervacija				
Šifra/kod	FIL ARH 330	Status (obavezni ili izborni)	obavezni	ECTS	2
Ciklus studija	I	Semestar	V	Ak. godina	2021/2022.
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	Nema				
Jezik izvođenja nastave	B/H/S				
Nastavnik	Ime i prezime	Prof.dr. Adnan Kaljanac			
	Kontakt podaci	Kabinet: 252 E-mail: adnan.kaljanac@ff.unsa.ba Telefon: 033/253-222	Termin konsultacija	Utorak: 12 – 15 h Četvrtak: 16 - 18 h	
Saradnik	Ime i prezime	Elma Abaspahić, MA			
	Kontakt podaci	Kabinet:252 E-mail: elma.hantalasevic@ff.unsa.ba Telefon: 033/253-222	Termin konsultacija	Utorak: 12 – 15 h Petak: 11 - 13 h	
Sedmični broj kontakt sati	predavanja __1__ ; seminar____; vježbe__1__ druga studijska grupa: predavanja 1; seminar:0; vježbe: 0.				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Kroz ovaj kolegij studenti stiču znanja o kulturnom naslijeđu, potrebi i načinima njegovog čuvanja, zaštite i vrednovanja. U hronološkom slijedu, prati se rad na zaštiti kulturnog naslijeđa od prvih poznatih pisanih tragova pa sve do savremenosti. Analiziraju se faktori koji utiču na propadanje kulturnog dobra te predstavljaju osnovne metode koje se koriste u zaštiti kulturnog naslijeđa, s posebnim akcentom na savremene tendencije i stanje u ovoj oblasti na prostoru Bosne i Hercegovine.				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Cilj predmeta je dati osnovne informacije o pokretnom arheološkom materijalu, njegovim karakteristikama, načinima pohranjivanja i čuvanja (keramike, kamena, stakla, metala, tkanine, papira i organskih materijala).				
Ishodi učenja	Znanje: Neophodno je da arheolozi imaju osnovna saznanja o vrstama materijala i arheološkim predmetima i da iste pravilno pohrane i pripreme za preparatorsko-konzervatorske radove. Vještine: Budući arheolozi mogu stručno vršiti valorizaciju i determinaciju pronađenog arheološkog materijala, te isti usmjeriti prema postupku konzervacije od strane stručnjaka. Student može primijeniti znanje, osnovne metode konzervacije, kritičko razmišljanje i druge vještine u procjeni stanja arheološkog materijala. Kompetencije: Prethodno navedene vještine su potrebne za ispravan tretman arheološkog lokaliteta, objekata i pokretnog arheološkog materijala. Student će moći tumačiti podatke i donositi odluke o stanju arheološke građe i postupcima koji su potrebni za dalju obradu, odnosno zaštitu materijala.				

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	Upoznavanje studenata sa sadržajem i ciljevima predmeta.
2.	Definicija kulturnog naslijeđa; glavne karakteristike pokretnog i nepokretnog kulturnog naslijeđa; vrijednosti kulturnog naslijeđa i odnos prema naslijeđu kroz historiju
3.	Razvoj konzervatorske doktrine
4.	Arheolog na terenu - način sakupljanja materijala (otkup, terenski rad, pokloni)
5.	Osnovni principi obrade i pohranjivanja predmeta
6.	Inventarizacija i čuvanje arheoloških zbirki
7.	Depoi i izložbene zbirke - vrste osvjetljenja i utjecaj svjetlosti na arheološke eksponate u muzejima i njihova adekvatna zaštita.
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata
9.	Utjecaj topline i mjere zaštite za arheološke predmete
10.	Vlaga i atmosfersko zagađenje
11.	Biološki nametnici
12.	Čišćenje, čuvanje o osiguranje
13.	Zaštita arheoloških predmeta u slučaju prirodnih, ratnih i drugih nepredviđenih okolnosti
14.	Zakonska regulativa u oblasti zaštite arheoloških lokaliteta i pokretnog kulturnog naslijeđa
15.	Međunarodne konvencije o zaštiti kulturnog naslijeđa i njihova primjena
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	• Održavanje predavanja gradiva u učionici u grupama koje broje do 25 studenata, a uz pomoć prezentacija i video prezentacija prema potrebi. • Održavanje vježbi koja prate nastavno gradivo obrađeno na predavanjima, a u grupama koje broje do 25 studenata, a uz pomoć prezentacija i video prezentacija prema potrebi. • Organizacija diskusija između studenata na zadanu temu, gdje zavisno od kompleksnosti teme o kojoj se diskutuje i broja prisutnih studenata nastavni kadar obnaša ulogu moderatora diskusija ili sudjeluje u samoj diskusiji. • U slučaju nepredviđenih okolnosti (kao što je globalna pandemija COVID-19) i nemogućnosti izvođenja nastave u učionici, nastava će biti izvedena online, primarno preko platforme BISER, ali i drugih platformi koje budu odgovarale određenim predavanjima, kao što su Google Meet, Zoom i sl.																				
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja: <table><tr><th>R. br.</th><th>Elementi praćenja</th><th>Broj bodova</th><th>Učešće u ocjeni (%)</th></tr><tr><td>1.</td><td>Aktivnost u toku nastave</td><td>10</td><td>10%</td></tr><tr><td>2.</td><td>Polusestrialni ispit</td><td>40</td><td>40%</td></tr><tr><td>3.</td><td>Završni ispit</td><td>50</td><td>50%</td></tr><tr><td colspan="3">Ukupno: <u>100</u> bodova</td><td>100%</td></tr></table> NAPOMENA: Za izlazak na završni ispit student mora uspješno završiti polusestrialnu provjeru znanja, sa minimalno 55% osvojenih bodova od predviđenog maksimalnog broja bodova za polusestrialni ispit. Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način: • Aktivnost tokom nastavnog procesa: Praćenjem nastavnih aktivnosti, konstruktivnim učestvovanjem u diskusijama koje nastavnik ili saradnik započinu tokom nastavnog procesa • Parcijalna provjera znanja: Pismena ili usmena provjera znanja koje je student imao priliku da usvoji do 8. sedmice nastavnog procesa • Završna provjera znanja: Pismena ili usmena provjera znanja koje je student imao priliku da usvoji u nastavnom procesu tokom cijelog semestra	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Aktivnost u toku nastave	10	10%	2.	Polusestrialni ispit	40	40%	3.	Završni ispit	50	50%	Ukupno: <u>100</u> bodova			100%
R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																		
1.	Aktivnost u toku nastave	10	10%																		
2.	Polusestrialni ispit	40	40%																		
3.	Završni ispit	50	50%																		
Ukupno: <u>100</u> bodova			100%																		

Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.
Literatura	Obavezna - Gob, A., Druguet, N., Muzeologija: povijest, razvitak, izazovi današnjice, Zagreb 2007. - Feilden, B.M., Uvod u konzerviranje kulturnog naslijeđa. Zagreb, 1981. - Caple, C., Conservation Skills: judgement, method and decision making, London 2000. - Caple, C., Introduction to preservation in situ, London 2017. - Elisabeth Pye, Caring for the Past: Issues in conservation for Archaeology and Museums, 2000. - Cronyn, J., Elements in Archaeological Conservation, 1990. - Horie, V., Materials for Conservation, 1987. - Pearson, C., Conservation of Marine Archaeological Object, 1987. - Mills, White, The Organic Chemistry of Museum Objects, 1987. - Thomson, G., The Museum Environment, Oxford, 1986. - Keene, S., Menaging Conservation in Museums, 1996. - Pinninger, D., Winsor, P., Integrated Pest Management, London, 1998. - Tomislav Marasović, Zaštita graditeljskog naslijeđa. Povijesni pregled s izborom tekstova i dokumenata. Zagreb, 1983. - Marasović, T., Zaštita graditeljskog naslijeđa, Povijesni pregled s izborom tekstova i dokumenata, Društvo konzervatora Hrvatske, Zagreb, 1983. - Smjernice konzervatorsko-restauratorskog rada. Priredio: Denis Vokić. Dubrovnik-Zagreb, 2007 (odabrani tekstovi) Dodatna - Jadran Antolović, Ekonomsko vrednovanje graditeljske baštine. Zagreb, 1998. - Zbornik radova sa Međunarodnog kongresa „Katastrofe i zaštita od katastrofa u muzejima. Urednik: Sylvia Mader. Sarajevo-Innsbruck, 2004. (odabrani radovi) - Godišnjak Zavoda za zaštitu spomenika Naše starine, Sarajevo (odabrani radovi)
Napomene	U toku izvođenja nastave, moguće su okolnosti izdavanja vrijednih publikacija, koje se mogu unijeti u dodatnu ili obaveznu literaturu. Ovakve okolnosti se moraju pravovremeno najaviti studentima, a najmanje 1 mjesec prije završnog ispita. Svu literaturu dodanu na takav način obezbjeđuje predmetni nastavnik.

Jadran Antolović

Stjepan Kufner

Stjepan Kufner

SYLLABUS

Odsjek	Historija, Katedra za arheologiju				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	OSNOVE GEOLOGIJE				
Šifra/kod	FIL ARH 190	Status (obavezni ili izborni)	Obavezan	ECTS	4 (Arheologija i druga studijska grupa ECTS 2)
Ciklus studija	I	Semestar	1.	Ak. godina	2021/2022.
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	Nema				
Jezik izvođenja nastave	Bosanski/Hrvatski/Srpski				
Nastavnik	Ime i prezime	prof.dr. Mevlida Operta			
	Kontakt podaci	Kabinet: 137 E-mail: mevlidaoperta@gmail.com	Termin konsultacija		
Saradnik	Ime i prezime	Elma Abaspahić, MA			
	Kontakt podaci	Kabinet: 252 E-mail: elma.hantalasevic@ff.unsa.ba Telefon: 033/253-222	Termin konsultacija	Utorak: 12 – 15 h Petak: 11 - 13 h	
Sedmični broj kontakt sati	predavanja <u>2</u> ; seminar <u>0</u> ; vježbe <u>1</u> Druga studijska grupa: predavanja 2, seminar 0, vježbe 0.				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Upoznanje studenata sa vrstama minerala i stijena, njihovom genezom, sastavom, te načinom pojavljivanja i podjelom. Pored toga cilj predmeta je da upozna studente sa procesima koji se dešavaju na zemljinoj površini i unutrašnjosti kao i sa geološkom prošlosti Zemlje i osnovnim pojmovima na geološkoj karti.				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Upoznanje studenata sa građom i sastavom Zemlje i Zemljine kore, vrstama minerala i stijena, njihovom genezom, sastavom kao i sa načinom pojavljivanja i podjelom. Pored toga cilj predmeta je da upozna studente sa endodinamskim i egzodinamskim procesima, sa razvojem Zemlje i Zemljine kore kroz geološku istoriju i osnovnim pojmovima na geološkoj karti.				
Ishodi učenja	Studenti će biti osposobljeni da upoznaju planetu Zemlju i Zemljinu koru, da mogu prepoznati minerale i stijene, da koriste geološke karte, da rješavaju probleme, samostalno i timski i da ih prezentuju u pisanom ili verbalnom obliku.				

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	Postanak i konstitucija Zemlje
2.	Osobine minerala, njihova struktura i postanak
3.	Podjela minerala
4.	Procesi postanka magmatskih, sedimentnih i metamorfnih stijena
5.	Sastav, način pojavljivanja i sklop magmatskih stijena
6.	Klasifikacija magmatskih stijena
7.	Mineralni sastav i strukturno-teksturne karakteristike sedimentnih stijena i podjela sedimentnih stijena
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata (uživo ili online)
9.	Mineralni sastav i sklop metamorfnih stijena i podjela metamorfnih stijena
10.	Načini fosilizacije i metode određivanje starosti stijene
11.	Vanjska i unutrašnja dinamika Zemlje
12.	Osnovne tektonske strukture litosfere
13.	Osnovne tektonske strukture geotektonske teorije
14.	Promjene koje su se dešavale u toku geološke istorije Zemlje
15.	Vrste geoloških karata, geološki stubovi i profili
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu (uživo ili online)
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Predavanja su teorijska i praktična zasnovana na makroskopskoj determinaciji minerala i stijena, obradi osnovnih struktura Zemljine kore (slojeva, bora, rasjeda i navlaka) i geohronološkim jedinicama na geološkim kartama različite razmjere i namjene.																												
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja: <table><tr><th>R. br.</th><th>Elementi praćenja</th><th>Broj bodova</th><th>Učešće u ocjeni (%)</th></tr><tr><td>1.</td><td>Angažman na nastavi</td><td>10</td><td>10</td></tr><tr><td>2</td><td>Pohađanje nastave</td><td>10</td><td>10</td></tr><tr><td>3.</td><td>Polusestrialni ispit</td><td>40</td><td>40</td></tr><tr><td>5.</td><td>Završna provjera znanja</td><td>40</td><td>40</td></tr><tr><td colspan="3">Ukupno: 100 bodova</td><td>100%</td></tr><tr><td colspan="4">NAPOMENA: Za izlazak na završni ispit student mora uspješno završiti polusestrialnu provjeru znanja, sa minimalno 55% osvojenih bodova od maksimalnih 100%.</td></tr></table> Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način: - Aktivnost tokom nastavnog procesa: Praćenjem nastavnih aktivnosti, konstruktivnim učestvovanjem u diskusijama koje nastavnik ili saradnik započnu tokom nastavnog procesa - Izrada eseja na zadanu temu: Pisanje eseja o temama vezanim za materiju koja se obrađuje tokom nastavnog procesa - Parcijalna provjera znanja: Usmena provjera znanja koje je student imao priliku da usvoji do 8. sedmice nastavnog procesa - Završna provjera znanja: Usmena provjera znanja koje je student imao priliku da usvoji u nastavnom procesu tokom cijelog semestra - U slučaju nepredviđenih okolnosti (kao što je globalna pandemija COVID-19) i nemogućnosti izvođenja nastave u učionici, nastava će biti izvedena online, primarno preko platforme BISER, ali i drugih platformi koje budu odgovarale određenim predavanjima, kao što su Google Meet, Zoom i sl.	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Angažman na nastavi	10	10	2	Pohađanje nastave	10	10	3.	Polusestrialni ispit	40	40	5.	Završna provjera znanja	40	40	Ukupno: 100 bodova			100%	NAPOMENA: Za izlazak na završni ispit student mora uspješno završiti polusestrialnu provjeru znanja, sa minimalno 55% osvojenih bodova od maksimalnih 100%.			
R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																										
1.	Angažman na nastavi	10	10																										
2	Pohađanje nastave	10	10																										
3.	Polusestrialni ispit	40	40																										
5.	Završna provjera znanja	40	40																										
Ukupno: 100 bodova			100%																										
NAPOMENA: Za izlazak na završni ispit student mora uspješno završiti polusestrialnu provjeru znanja, sa minimalno 55% osvojenih bodova od maksimalnih 100%.																													

Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.
Literatura	Obavezna: Operta, M. (2013): Opća geologija, Udžbenik Prirodno-matematičkog fakulteta u Sarajevu. Operta, M. (2014): Petrografija, Udžbenik Prirodno-matematičkog fakulteta u Sarajevu. Operta, M. (2017): Paleogeografija, Udžbenik Prirodno-matematičkog fakulteta u Sarajevu. Dopunska: Operta, M. (2009): Mineralogija (knjiga I), Udžbenik Univerziteta u Zenici. Operta, M. (2009): Mineralogija (knjiga II), Udžbenik Univerziteta u Zenici
Napomene	U toku izvođenja nastave, moguće su okolnosti izdavanja vrijednih publikacija, koje se mogu unijeti u dodatnu ili obaveznu literaturu. Ovakve okolnosti se moraju pravovremeno najaviti studentima, a najmanje 1 mjesec prije završnog ispita. Svu literaturu dodanu na takav način obezbjeđuje predmetni nastavnik.

M. Operta

Adnan Kulavica

Adnan Kulavica

Boleto

SYLLABUS

Odsjek	Historija, Katedra za arheologiju				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	GEOLOGIJA KVARTARA				
Šifra/kod	FIL 580	ARH	Status (obavezni ili izborni)	Obavezan	ECTS 4 (Arheologija i druga studijska grupa ECTS 2)
Ciklus studija	II	Semestar	3.	Ak. godina	2021/2022.
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	Nema				
Jezik izvođenja nastave	Bosanski/Hrvatski/Srpski				
Nastavnik	Ime prezime	prof.dr. Mevlida Operta			
	Kontakt podaci	Kabinet: 137 E-mail: mevlidaoperta@gmail.com	Termin konsultacija		
Saradnik					
Sedmični broj kontakt sati	predavanja __1__ ; seminar__0__ ; vježbe__1__ Druga studijska grupa: predavanja 1, seminar 0, vježbe 0.				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Tokom nastavnog predmeta studenti će učiti o historiji Zemlje, o tektonskim i klimatskim promjenama kvartara čime će proširiti svoje znanje stečeno na prvom ciklusu studija.				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Upoznavanje studenata sa opštim karakteristikama najmlađeg perioda Zemljine historije, sa tektonskim i klimatskim promjenama u kvartaru i evolucijom organskog svijeta kao i sa svim genetskim tipovima kvartarnih naslaga.				
Ishodi učenja	Studenti će biti osposobljeni da koriste geološke karte, te da prepoznaju i objasne kvartarne naslage na terenu i da planiraju i interpretiraju rezultate istraživanja kvartarnih naslaga.				

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	Tektonska i geotektonska evolucija prostora Bosne i Hercegovine
2.	Paleogeografske promjene na teritoriji Bosne i Hercegovine tokom geološke evolucije
3.	Paleoklimatske i paleohidrološke promjene na teritoriji Bosne i Hercegovine tokom geološke evolucije
4.	Podjela kvartara
5.	Klima kvartara
6.	Uzroci kvartarnih glacijacija
7.	Organski svijet kvartara
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata (uživo ili online)
9.	Pojava čovjeka
10.	Opšte karakteristike kvartara
11.	Rasprostranjenje kvartarnih sedimenata u Evropi
12.	Kvartar Bosne i Hercegovine
13.	Genetski tipovi kvartarnih naslaga
14.	Litološke oznake i slovno-brojčane oznake tvorevina kvartarne starosti na grafičkim priložima (geološke karte, geološki stub i profil)
15.	Geološko-ekonomski značaj kvartara
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu (uživo ili online)
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Predavanja su teorijska i praktična zasnovana na izradi grafičkih priloga i terenskom radu.																								
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:																								
	<table><tr><th>R. br.</th><th>Elementi praćenja</th><th>Broj bodova</th><th>Učešće u ocjeni (%)</th></tr><tr><td>1.</td><td>Angažman na nastavi</td><td>10</td><td>10</td></tr><tr><td>2</td><td>Pohađanje nastave</td><td>10</td><td>10</td></tr><tr><td>3.</td><td>Testovi tokom kursa</td><td>40</td><td>40</td></tr><tr><td>5.</td><td>Završna provjera znanja</td><td>40</td><td>40</td></tr><tr><td colspan="3">Ukupno: 100 bodova</td><td>100%</td></tr></table>	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Angažman na nastavi	10	10	2	Pohađanje nastave	10	10	3.	Testovi tokom kursa	40	40	5.	Završna provjera znanja	40	40	Ukupno: 100 bodova			100%
	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																					
	1.	Angažman na nastavi	10	10																					
	2	Pohađanje nastave	10	10																					
3.	Testovi tokom kursa	40	40																						
5.	Završna provjera znanja	40	40																						
Ukupno: 100 bodova			100%																						
NAPOMENA: Za izlazak na završni ispit student mora uspješno završiti polusemestralnu provjeru znanja, sa minimalno 55% osvojenih bodova od maksimalnih 100%.																									
Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:																									
- Aktivnost tokom nastavnog procesa: Praćenjem nastavnih aktivnosti, konstruktivnim učestvovanjem u diskusijama koje nastavnik ili saradnik započnu tokom nastavnog procesa - Izrada eseja na zadanu temu: Pisanje eseja o temama vezanim za materiju koja se obrađuje tokom nastavnog procesa - Parcijalna provjera znanja: Usmena ili pisana provjera znanja koje je student imao priliku da usvoji do 8. sedmice nastavnog procesa - Završna provjera znanja: Usmena ili pisana provjera znanja koje je student imao priliku da usvoji u nastavnom procesu tokom cijelog semestra - U slučaju nepredviđenih okolnosti (kao što je globalna pandemija COVID-19) i nemogućnosti izvođenja nastave u učionici, nastava će biti izvedena online, primarno preko platforme BISER, ali i drugih platformi koje budu odgovarale određenim predavanjima, kao što su Google Meet, Zoom i sl.																									

Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.
Literatura	Obavezna: Operta, M. (2017): Paleogeografija, Udžbenik Prirodno-matematičkog fakulteta u Sarajevu Nenadić, D., Bogičević, K. (2010): Geologija kvartara, Udžbenik Univerziteta u Beogradu, Rudarsko-geološki fakultet, Beograd. Dopunska: Bucković, D. (2006): Historijska geologija II, Udžbenik Sveučilišta u Zagrebu. Operta, M. (2013): Opća geologija, Udžbenik Prirodno-matematičkog fakulteta u Sarajevu Herak, M. (1990): Geologija, Školska knjiga Zagreb. Hrvatović, H. (2009): Geološko kartiranje, Univerzitet u Tuzli.
Napomene	U toku izvođenja nastave, moguće su okolnosti izdavanja vrijednih publikacija, koje se mogu unijeti u dodatnu ili obaveznu literaturu. Ovakve okolnosti se moraju pravovremeno najaviti studentima, a najmanje 1 mjesec prije završnog ispita. Svu literaturu dodanu na takav način obezbjeđuje predmetni nastavnik.

M. Operta

M. Operta

Adnan Kalam

Adnan Kalam

02-06-ARH/39
21.9.21
Datum:

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

Odsjek	Historija / Katedra za arheologiju				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	Historija stare Grčke				
Šifra/kod	FIL ARH 230	Status (obavezni ili izborni)	obavezni	ECTS	3
Ciklus studija	Prvi	Semestar	Treći	Ak. godina	2021/22
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	Preduslova za upis na ovaj predmet nema				
Jezik izvođenja nastave	bosanski jezik				
Nastavnik	Ime i prezime	Amra Šaćić Beća		Termin konsultacija	četvrtak 11 - 14 petak 15 -16; 19 - 20
	Kontakt podaci	Kabinet : Kabinet: 134 E-mail: amra.sacic@ff.unsa.ba Telefon: + 387 33 253 157			
Saradnik	Ime i prezime			Termin konsultacija	
	Kontakt podaci	Kabinet: E-mail: Telefon:			
Sedmični broj kontakt sati	predavanja <u>1</u> ; seminar _____ ; vježbe <u>1</u>				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Predmet je koncipiran tako da se studentima prezetiraju najvažniji segmeti kulturno - historijskog razvoja prostora na kome se razvijala grčka civilizacija. U radu sa studentima biti će akcenat na antičkoj topografiji, historiografiji i faktografiji u periodu od Grčko – perzijskih ratova do smrti Aleksandra Velikog. Studenti će imati priliku da se upoznaju sa modernim viđenjem pojmova demokratije, oligarhije, tiranije i monarhije. Kroz prospografsku analizu studenti će se upoznati sa najvažnijim događajima iz grčke historije (Solon, Leonida, Temistokle, Arhimad, Perkles, Fidija, Alkibijad, Nikija,Epaminonda, Pelopida, Demosten, Filip II Makedonski, Aleksandar Veliki itd). Nastava je popraćena prikazivanjem dokumenatarnih filmova, replika arheoloških predmeta sa prostora stare Grčke, te adekvatnim PowerPoint prezentacijama.				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Cilj kolegija je upoznati studente sa najznačajnijim događajima iz starogrčke historije kroz rad na historijskim izvorima i literaturi. Pored toga cilj je da studenti razviju kritičko promišljanje o ulozi pojedinih ličnosti na razvoj historijskih događaja.				
Ishodi učenja	1. Poznavanje osnovnih faktografskih činjenica 2. Razumijevanje historijskih uzročno – posljedičnih veza 3. Poznavanje i upotreba kritičkog aparata				

4. Motivacija za izučavanje historijske prosopografije
5. Razvijanje interesa kod studenata za budući naučno – istraživački rad za razdoblje grčke historije

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	Upoznavanje s nastavnim planom i programom. Upoznavanje s literaturom. Historijska topografija stare Grčke
2.	Izvori za izučavanje najvažnijih događaja iz grčke historije (Herodot, Tukidid, Ksenofont, Plutarh, Diodor Sicilijanski, itd).
3.	Pregled kulturno – historijskog razvoja grčkog svijeta do Grčko – perzijskih ratova (Homerska Grčka, Sparta, Kreta, Tesalija i Beotija od IX do V st. e. Grčka kolonizacija VIII- VI st. e.)
4.	Atika u periodu VIII – V st. (Atika u VII i VI st.e. Kilonova urota. Drakonovi zakoni, Solonovo zakonodavstvo. Pizistratova tiranija. Klistenovo zakonodavstvo. Privredni razvoj Grčke od VII do VI st.e.)
5.	Grčko-perzijski ratovi.(Jonski ustanak. Prvi i drugi Darijev pohod. Kserkov pohod. Termopili. Salamina. Plateja. Mikale. Posljedice grčko - perzijskih ratova).
6.	Propografska analiza Grčko – perzijskih ratova (Darije II, Kserks, Militijad, Leonida, Temistokle)
7.	Atena u doba Perikla (arhitektura, umjetnost, kultura, filozofija i ekonomija, prosopografska analiza najznačajnijih ličnosti iz doba Perikla)
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata
9.	Peloponeski rat (Uzorci rata.Faze rata. Završni period rata. Posljedice)
10.	Sagledavanje događaja iz Peloponeskog rata kroz prosopografsku analizu najznačajnijih ličnosti (Arhimad, Nikija, Demosten, Alkibijad, Lisandar)
11.	Grčka u prvoj polovini IV st. e. Socijalno-privredna kriza u grčkoj početkom IV st. e. Hegemonija Sparte. Korintski rat i carski mir iz 386. st. e. Sparta, i Atena 380-370 st. e.
12.	Teba u doba Pelopide i Epimanonde - vrhunac tebanske moći
13.	Drugi pomorski savez, pobjeda nad Spartom i mir iz 371. st. e. Boj kod Leuktre i demokratski pokret na Peloponezu. Mlađa tiranija u Grčkoj i Maloj Aziji.
14.	Uspon Makedonije i propast nezavisnosti Grčke. Makedonija za vrijeme vladavine Filipa II. Prosopografska analiza dinastije Argeada .
15.	Aleksandar Veliki – život i djelo kroz izvore i literaturu

16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	1. Analitička metoda (analiza određenih vojno – političkih i kuturnih događaja kroz podjelu na manje tematske cjeline) 2. Heuristička metoda (posticati studente da kroz međusobni razgovor ili kroz razgovor sa nastavnik dođu do zaključaka o uzročno – posljedičnim vezama u periodu koji se obrađuje) 3. Metode izučavanja hronologije																																				
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja: <table><tr><th>R. br.</th><th>Elementi praćenja</th><th>Broj bodova</th><th>Učešće u ocjeni (%)</th></tr><tr><td>1.</td><td>Prisustvo na nastavi</td><td>5</td><td>5%</td></tr><tr><td>2.</td><td>Aktivnost na nastavi</td><td>15</td><td>15%</td></tr><tr><td>3.</td><td>Esej / seminar</td><td>15</td><td>15%</td></tr><tr><td>4.</td><td>Polusestrialna provjera znanja</td><td>20</td><td>20%</td></tr><tr><td>5.</td><td>Završni ispit</td><td>45</td><td>45%</td></tr><tr><td></td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td></td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td colspan="3">Ukupno: 100 bodova</td><td>100%</td></tr></table> Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način: • obavezno prisustvo studenata sa redovnim statusom studiranja uz maksimalno tri odsustva po semestru. • aktivno učešće u nastavnom procesu (interaktivna nastava između predavača i studenata kojom se usvajaju nove vještine i kompetencije te produbljuju prethodna znanja) - evaluacija i praćenja rada studenta tokom semestra • seminarski rad / esej koji predstavlja slobodan izbor studenta unutar ponuđenih tema • parcijalna provjera znanja polovinom semestra. Test će biti koncipiran tako da obuhvati gradivo koje će biti izloženo u prvih sedam sedmica nastave • završna provjera znanja koja obuhvata gradivo iz druge polovine semestra	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Prisustvo na nastavi	5	5%	2.	Aktivnost na nastavi	15	15%	3.	Esej / seminar	15	15%	4.	Polusestrialna provjera znanja	20	20%	5.	Završni ispit	45	45%									Ukupno: 100 bodova			100%
R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																																		
1.	Prisustvo na nastavi	5	5%																																		
2.	Aktivnost na nastavi	15	15%																																		
3.	Esej / seminar	15	15%																																		
4.	Polusestrialna provjera znanja	20	20%																																		
5.	Završni ispit	45	45%																																		
Ukupno: 100 bodova			100%																																		

Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.
Literatura	<i>Obavezna</i> V. V. Struve-D. P. Kalistov, <i>Stara Grčka</i>, Sarajevo 1959. <i>Oksfordska historija stare Grčke i helenističkog svijeta</i>, Beograd 1999. Plutarh, <i>Uporedni životopisi</i>, Zagreb 1988. <i>Dodatna</i> A M. Biten, <i>Stara Grčka</i>, Beograd 2010. <i>The Cambridge Ancient History 2-9</i>, Cambridge 2002, Cambridge University Press (odabrana poglavlja); P. Green, <i>Alexander to Actium: The historical Evolution of the hellenistic Age</i>, London 1994.
Napomene	Nastavnik će obaveznu literaturu studentima dati u digitalnom obliku u toku prve sedmice nastave. U periodu online nastave nastavni proces iz predmeta <i>Historija stare Grčke</i> održavati će se na sljedećim platformama : Google Classroom, Zoom, Google Meet.

A. Babić

M. Kolarić

Stjepan Križan